

تربیت

فصلنامه تعلیمی و تربیتی
برای کودکان و نوجوانان
شماره دوم / سال دوم / پیاک ۱۳۸۷

سلام اعداد

یک و دو و سه و چهار
آمده فصل بهار
پنج و شش و هفت و هشت
پیا که بریم به گلگشت
نه و ده، حساب تمام
به مکتب می‌گیم: سلام

ش.ی. دیباج

این مجله رایگان توزیع می‌شود:
خرید و فروش آن ممنوع است!

ملی سرود

دا وطن افغانستان دی
کور د سولی کور د توری
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گکو جر دي
براهوی دي، قزلباش دي
دا هیواد به تل څلیري
په سینه کی د اسيا به
نوم د حق مو دی رهبر
وايو الله اکبر وايو الله اکبر

با اول نمره های عمومی آشنا شوید!

هيا نوري بنت عبد العلي، اول نمره
عمومي، صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره
(پښتو ژبه)

سوسن امير يښت شاه عبد الجبار، اول نمره
عمومي، صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره
(پښتو ژبه)

هيا بنت عبد الجبار، اول نمره عمومي،
صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره

اکرام خان حاجي، راده و احسان، اول نمره
عمومي، صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره
(پښتو ژبه)

لطيفه ابراهيم خيل و حاجي محمد نور
و امير حمزه ارماني و پيوښي، 10 و
گونگي، راده و گونگي شمومي اول نمره

ام البنين بنت محمد، تربيد اول نمره
عمومي، صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره

لاکي حسن ولد عوض علي، اول نمره
عمومي، صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره

زهرا بنت محمد، صنف دوازه و گونگي شمومي
صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره

نگهت يو سفاري و محمد کبير نور و
بکر ابيز بخاري و عالي، 12 و
گونگي، راده و گونگي شمومي اول نمره

طاهر و امير ريښت خان و حسين صنف
دوازه و گونگي شمومي اول نمره

فرهاد براني و محمد حسين زوي و
حيدر تارا، صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره
گونگي، راده و گونگي شمومي اول نمره

نورابنت حسين، صنف دوازه و گونگي شمومي
صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره
گونگي

ليلا بنت عوض، صنف دوازه و گونگي شمومي
صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره

محمد شوق خان و ولد محمد نسيم
اول نمره عمومي، صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره

عملي بنت کري و سحر صبيح نور و
سوسن، 12 و گونگي، راده و گونگي شمومي اول نمره
گونگي، راده و گونگي شمومي اول نمره

پارسا شمومي و عبدالرحمن و
محمد اسلم، 12 و گونگي، راده و گونگي شمومي اول نمره
گونگي، راده و گونگي شمومي اول نمره

محمده جليله و محمد ارشد و
محمد اسلم، 12 و گونگي، راده و گونگي شمومي اول نمره
گونگي، راده و گونگي شمومي اول نمره

پرواز اکبر و محمد تارا، صنف دوازه و گونگي شمومي
صنف دوازه و گونگي شمومي اول نمره

فهرست

- ۲/ سر کال د پوهنې د کیفیت د لوړوالي کال دی/
 ۳/ ضرورت و اهداف مجله تربيت/
 ۴/ سيد جمال الدين افغانى
 ۵/ ښوونه او روزنه د يوې ټولنې برخليک ټاکي/
 ۶/ افغانستان را ښناسيم/
 ۷/ معجزه های رياضي و عددی در قرآن/
 ۸/ ده سال اول نمره/
 ۹/ د افغانستان سينما/
 ۱۰/ عوامل معلوليت چيست/
 ۱۱/ د معلوليت ښوونه څه دي/
 ۱۲/ نامه فرزندى به مادرش/
 ۱۳/ موسيقى، غذاى روح است/
 ۱۴/ در جويچه کنار جاده/
 ۱۵/ د فکر اهميت/
 ۱۶/ ساختن اشکال با دست/
 ۱۷/ په مورنى ژبه زده کړه/ د قلم خاوندان/ د کتاب گټې/
 ۱۸/ شهر يى دروغ/
 ۱۹/ سرگرمي/
 ۲۰/ په شعر کې غوره نمونه/ هغه هلک چې پر پښو ليکل کوي/
 ۲۱/ اسپک سفيد/
 ۲۲/ بايد کتاب بخوانيم/
 ۲۳/ تحفه به مادر جان/
 ۲۴/ دو داستان کوتاه از آرزو آلسو/
 ۲۵/ اولين بار که به مکتب آمديد، چي احساسى داشتيد/
 ۲۶/ گل پاچا الفت/
 ۲۷/ راه های رفع نگرانی در روز های امتحان/
 ۲۸/ جهان آرزو ها/
 ۲۹/ گزارشی از نمایشگاه آثار دستی در لېسه درخانی/
 ۳۰/ په شاتو کېستاسو لپاره روغتيا ده/
 ۳۱/ در هنر کوش که عزيز جهان شوي/
 ۳۲/ د مثنوي کيسه/
 ۳۳/ اگر به جای او می بودم.../
 ۳۴/ فوتبال چيست/
 ۳۵/ ستوري/
 ۳۶/ توکي ټکالي/
 ۳۷/ نظريات دوستان/
 ۳۸/ حل کيد و جايزه بگيريد/
 ۳۹/ دريچه باز/
 ۴۰/

صاحب امتياز: رياست امور تربيتي وزارت معارف

مدیر مسئول: دوکتور شفيقه يارقين

معاون: حقيق الله عتيق

سرديبر: شاه محمود

اعضای هیئت تحریر: دوکتور شفيقه يارقين، دوکتور نيازی، محمد نبی صلاحی،

ظهور افغان، حقيق الله عتيق، عبدالواحد روان، مطهر شاه اخگر، معصومه توسلی

طرح و ديزاين: ژگفر حسيني

تايپ: محمد سالم رضایی (اميد)

تيراژ: ۱۰۰۰۰ جلد

آدرس: افغانستان، کابل، وزارت معارف، رياست امور تربيتي

شماره تماس: ۰۷۷۲۰۱۷۱۸۱/۰۷۸۲۳۵۰۹۵۳/۰۷۸۲۳۵۰۹۵۳/۰۷۸۲۳۵۰۹۵۳

چاپ: مطبعه حبيب الله حسيب

به کمک مالی: مرکز مين پاکی ملل متحد برای افغانستان (UNMACA)

سېر کال د پوهنې د کیفیت د لوړوالي کال دی!

کوونکي وشي کولای د فعالې زده کړې په پروسه کې، ونډه واخلي او خپل مهارتونه نور هم پسي پیاوړې کړي، ددې په څنګ کې، هر زده کوونکي ته په مورنۍ ژبه د زده کړې حق اعلان شوی او ګام په ګام په هغه عمل روان دی.

د تربیت مجله په پام کې، لري چې، د غورو استعداد درلودونکو زده کوونکو اثار چاپ او د هغو په منځ کې، د سالمو سیالیو زمینه برابره کړي. موږ له ټولو درنو لوستونکو په خاصه توګه ښوونکو او د افغانستان د ولایاتو د پوهنې وزارت له مشرانو څخه دا هیله لرو ترڅو د معارف د ځلانده ستوري په پیژندنه کې، د پوهنې له وزارت سره مرسته وکړي. همدا راز دا مجله دنده لري ترڅو د زده کوونکو علمي، هنري، ادبي، سپورتي او داسې نور اثار چاپ کړي. د ښوونځیو هڅاند او ممتازو زده کوونکو څخه دا هیله لرو ترڅو د تازه او په زړه پوري مطلبونو په راستولو سره خپله مجله نوره هم پیاوړې کړي.

پریږدئ چې، نه یوازې سېر کال، بلکې هر کال مو د پوهنې د کیفیت لوړوالي کال وي.

په مینه
عتیق

بې له شکه، پوهنه رڼا ده. ښوونه او روزنه د پوهنې وزارت همیشنی تګلاره ده. زموږ د ګران هېواد زده کوونکي، د افغانستان د ښوونیز او تعلیمي بڼ ګلان دي، ددې لپاره چې، زموږ په تاریخي وطن کې، د علم او پوهې د یوه تل رڼاوي، ښه به داوي چې، د ښوونځیو زده کوونکي، نجونې او هلکان له کتاب سره خپلې اړیکې ښې ټینګې وساتي او په ځانونو کې، د کتاب دمطالعې حوصله پیاوړې کړي.

سېر کال د هېواد د ټولو ښوونځیو لپاره ثابته او ګرځنده کتابتون، کمپیوټرونه، د لیدلو او اوریدلو سامان الات، سپورتي سامان الات، ثابته او ګرځنده لابراتوارونه، نوي درسي کتابونه او له لرې واټن څخه زده کړې په پام کې لري. له نیکه مرغه، د افغانستان په ۳۴ ولایاتو کې د دارالعلومو، دارالحفاظونو، دارالمعلمینو او په هغه کې د نجونو او هلکانو لپاره د لېلې شتون، د حرفوي او مسلکي زده کړو لپاره پوهنځی او لېسې جوړې شوي دي.

د هېواد هغه ښوونکو او محصلینو لپاره چې، د خدمت په موده کې، وي او یا بهر د خدمت څخه وي د لوړو زده کړو لپاره اسانتیاوې برابرې کړې دي. سېر کال د پوهنې د کیفیت لوړوالي کال دی او له نیکه مرغه د نورو کلونو په پرتله په هغو سیمو کې چې، په نسبي توګه امنیت په کې ډاډمن نه بریښي پوهنې ته د لاسرسی کال نومول شوي دي. سر بیره پر دې د نویو کتابونو دنوې متودولوژی په اساس یانې زده کوونکي د فعالو زده کړو لپاره هڅول ترڅو ګران زده

مجله ویژه کودکان و نوجوانان را به نشر بسپارد و امیدوار است تا این مجله در جهت رشد استعدادها و شکوفایی اندیشه ها یاری رساند. شما شاگردان عزیز و نویسنده گان و خبره گان قلم نیز می توانید ما را در این عرصه یاری رسانیده و این مسیر را کوتاه نمایید و با ارسال آثارتان مجله تربیت را غنا بخشیده، ارتباط متقابل را با وزارت معارف فراهم آورید تا باشد که از این طریق بسیاری از مشکلات شما شاگردان عزیز مرفوع گردد.

این مجله به صورت فصلنامه با نام «تربیت» مخصوص شاگردان مکاتب کشور می باشد. در این مجله موضوعات فرهنگی، اجتماعی، علمی، اطلاعات عمومی، آموزشی، سرگرمی، ورزشی و معرفی استعداد های درخشان مکاتب، درد دل ها، دستاوردها، آرزوها و نیازمندی های شاگردان عزیز به نشر می رسد. تلاش شده است تا کمبودی کتب ممد درسی و رسانه های نوشتاری برای شاگردان از این طریق جبران گردد. توجه به ضرورت و اهداف مجله «تربیت»، از اهمیت بالایی برخوردار می باشد که در قدم اول می توان در گسترش و توانایی تعبیر بیان گفتاری، نوشتاری، ذوق هنری و ادبی جوانان تلاش کرد. از طرف دیگر محتوای این مجله می تواند معلمان محترم را در امر تعلیم و تربیه کمک نماید، زیرا کمی وقت و محدودیت های اوقات رسمی مکتب به معلم اجازه فعالیت های تربیتی را نمی دهد که بالای شاگردان تطبیق نماید، از طرف دیگر شاگردان عزیز کشور ما به یک سلسله معلومات در بخش های مختلف از قبیل آگاهی راجع به صحت، قوانین مدنی، بین المللی، جغرافیه، خبر های علمی، فرهنگی، ادبی، هنری، سرگرمی، ورزشی و غیره... ضرورت دارند که این اطلاعات را نمی توان به صورت کامل از کتب درسی تأمین نمود.

لذا نشر مجله «تربیت» در این رابطه نیز می تواند نقش بسیار خوبی داشته، ارتباط متقابل را فراهم سازد که بهترین راه در این زمینه چاپ کتب و نشر مجله برای کودکان و جوانان است. ما می توانیم از این راه یک آموزش غیر مستقیم و مفید را بالای شاگردان مکاتب تطبیق نموده، کاستی هایی را که درین زمینه مشاهده می شود، جبران نماییم.

شاگردان عزیز،

باید توجه نمایید که این مجله نه فقط راهنمای شما در جهت رشد و شکوفایی استعدادهای هنری و ادبی شماست، بلکه بهترین وسیله انتشار آثار، افکار و دستاوردهای ادبی، هنری، علمی و ورزشی شما می باشد. شاید این مجله در اولین شماره ها کاستی های زیادی داشته باشد، اما پیشنهادات و انتقادات شما در بهتر شدن و زیبا تر شدن مجله کمک خواهد نمود، بنا بر این همین حالا قلم به دست بگیرید و افکار، آثار، دستاوردها، انتقادات، پیشنهاد ها و نظر خود، دوستان و مکتب خود را به مجله خودتان ارسال نمایید و خبرنگار افتخاری مجله باشید.

ضرورت و اهداف مجله «تربیت»

سلام شاگردان عزیز!

شاگردان نهایت مهربان! بار دیگر به دیدار شما آمده ایم. امید است که مهمان خوبی باشیم و شما نیز تا حالا با مجله «تربیت» دوست خوبی شده باشید. در این شماره، شما را با برخی از ضرورت ها و اهداف مجله آشنا خواهیم ساخت. از آنجایی که در این چند دهه وطن عزیزما، به علت تهاجم بیگانه گان دچار عقب مانده گی و محرومیت در حوزه علم و هنر شده است، نیاز به تلاش فراوان دارد تا این خلأ جبران شود. وزارت معارف این توفیق را به دست آورده تا اولین

سید جمال الدین افغانی

در افغانستان در سال ۱۲۰۹ ق مطابق ۱۸۷۳ میلادی به امیر شیرعلی خان پیشنهاد بنیاد نشریه یی را داد. امیر شیرعلی خان نیز به این خواسته سید جمال الدین جامه عمل پوشانید. و در سال ۱۲۹۰ ق برای نخستین بار نشریه یی به نام (شمس النهار) کار خود را آغاز کرد. در این دوران بود که برای اولین بار مردم افغانستان با خواندن شمس النهار، با پیشرفت های سایر کشورها آشنا شدند. هرچند مدیر نشریه در تاریخ اسمش بیان نشده است. اما از مقالاتش مشخص است که فرد میهن دوست بوده و از عقب ماندگی افغانستان رنج میبرده است. انتشار این مجله برای پنج سال از سال (۱۲۹۰ تا ۱۲۹۵ ق) ادامه یافت، اما در سال ۱۳۹۵ ق که جنگ دوم افغانستان و انگلیس شروع شد و شمس النهار یکی از کوچک ترین فعالیت های آن به حساب می آمد.

برنامه های اصلاحی سید جمال الدین طبق منابع تاریخی به شرح ذیل است:

۱. اعلان استقلال سیاسی افغانستان
۲. اصلاح امور دربار
۳. تشکیل کابینه وزراء
۴. تنظیم سپاه
۵. ایجاد مکتب های لشکری و کشوری
۶. توجه به زبان پشتو
۷. تاسیس روزنامه
۸. تاسیس شفاخانه، پسته خانه و....
۹. احداث مسافر خانه
۱۰. احداث شهر جدید شیرپور
۱۱. ایجاد کاروانسرا
۱۲. تبدیل القاب و عناوین صاحب منصبان لشکری و کشوری از زبان بیگانه به زبان ملی
۱۳. و...

تاریخ تولد احتمالی وی را سال ۱۲۵۴ ق. نوشته اند. در مورد خاستگاه و نخستین سال های زندگی وی اختلاف نظر است، اغلب نویسندگان ایرانی وی را متولد (اسد آباد) همدان نوشته اند، اما محققین عرب و افغانی زادگاه ایشان را (اسد آباد) کنر در افغانستان ذکر کرده اند. سید جمال الدین افغانی در سال ۱۳۱۵ ق. در استانبول فوت کرد و دولت وقت افغانستان در سال ۱۳۲۳ شمسی جنازه ی وی را به کابل انتقال داد. سید جمال الدین را از جمله روشنفکران و اصلاح گران بزرگ دنیای اسلام دانسته اند. ایشان سفرهای زیادی در سراسر عالم انجام داده و با سیاست مداران بزرگی چون (بسمارک) و چرچیل راجع به مسایل مهم جهان گفتگو کرده، انجمن ها و نشریاتی را تأسیس و نشر کرده است. سید جمال الدین در تفکر وحدت مسلمین و انتشار افکار و آرای نوخواهانه نقش اساسی داشته است.

سید جمال الدین افغانی به حیث یک عالم و نویسنده بزرگ کشور و به حیث پیش آهنگ آزادی خواهی مشرق زمین مفکوره های آزادی خواهی و اصلاحی خویش را از راه قلم به هموطنان ابراز می نمود. تعلیمات او آنقدر در روحیه مردم تأثیر گذار بود که مداخله گران خارجی تحمل او را نداشتند و به هر وسیله و روش که بود، باعث تبعید او از کشورش شدند، اما سید جمال الدین به حیث سر دسته روح آزاد منشی در هر سرزمین که پناه داد، در نشر مفکوره خود کوشید.

می توان یادآور شد که سید جمال الدین در برنامه اصلاحی در بخش فرهنگی نقش و تأثیر بسزایی داشت. سید جمال الدین چاره جهالت را در بیداری مسلمانان می دانست و برای این کار

ښوونه او روزنه د یوې ټولنې برخلیک ټاکي

ښوونکي له دې وینا سره سم ټولو په یو وار سره د ښوونکي دې وړاندیز ته خپل لاسونه و پرکول او دښوونکي وینا په وړاندې یې خپل ملاتړ څرګنده کړ، جاپاني چارواکو د هیروشیما په ښار کې د لمړنۍ ودانۍ د بنسټ ډبر و همدې ښوونکي له خوا کېښودل شوه او ښوونکي یې د دې ویاړمناسې کس وګاڼه.

لیکنه: ح.اعتیق

په دویمه نړۍ واله جګړه کې، کله چې د امریکې متحده ایالاتو د جاپان په یوریشیما ښار، په ۱۹۴۵ میلادي کال کې اتومي بمونه وغورځول، په پایله کې د دې ښارودانۍ، واټونه، کرنیزې ځمکې، صنعتي کارخانې اوداسې نورې دولتي اوشخصي شتمنۍ یې له خاورو سره خاورې کړې.

دیوې ټولنې اخلاقي ارزښتونه دهغې ټولنې ښوونې اوروژنې پورې تړاو لري، د معیاري پوهې او پر مخکې لپاره ډېرو پرمخ تللو وسایلو او تکرره ښوونکو او ټولنیزو کارکوونکو ته اړتیا وي چې دا کار په لږو امکاناتو شونې نه دي. د یوریشیما غمیزه د وروسته پاتې هیوادونو لپاره ښه بیلګه ده ځکه جاپاني چارواکو په ډېرو لږو امکاناتو پیل او په لوړ کیفیت یې خپل هېواد د نورو پرمختللو هېوادونو په کتار کې ودراره. ځکه په هغه مهال د جاپان هېواد لوی ناورین سره مخ و خو بیا هم د دې هېواد وګړو هېڅکله خپل همت له لاسه ورکړ او د خپل هېواد په بیا ودانولو کې هېڅ ډول مرستې ونه سپمولې او نن چې د یوریشیما په نامه ښار تاسو وینی د دې ښار د بنسټ ډبره دیوه ښوونکي لخوا ایښودل شوې او ټوله نړۍ ته یې دا جوته کړه کوم مثبت خوځښت چې په یوه ټولنه کې ښوونه او روزنه رامنځته کولای شي د نړۍ هېڅ کوم ځواک یې نشي راوستی.

وروسته له دې ناورین څخه جاپاني کارپوهانو دا وپتله چې، د یوریشیما ښار په ډېره لوړه کچه او داسې انداز کې جوړ کړي چې، ساری یې په نړۍ کې نه وي. جاپاني کارپوهان سره ټول شول او جرګه یې جوړه کړه په دې جرګه کې د جاپان ټولو هغو شخصیتونو ته پکې بلنه ورکړ شوې وه چې، په خپل کار کې یې تخصص درلود، په پیل کې له انجنیر څخه بلنه وشوه، ترڅو خپل نظر وړاندې کړي. انجنیر وړاندیز وکړ چې نوموړی ښار دې صنعتي شي، ځکه هر هېواد د صنعت په پیاوړې کولو سره پرمختګ کوي، په همدې ترڅ کې، بزګر هم وړاندیز وکړ، ترڅو دا ښار کرنیز شي، هریو پرله پسې وړاندیز کاوه، ډاکټر غوښتل چې دښار د روغتیا نې مرکز وي او د روغتیايي چاروله خوا دې پرمختګ وکړي، ښوونکي په خپل وار سره نظر وړاندې کړ چې، دا ښار باید انساني شي، ناستو خلکو ترې وپوښتل، د انساني څخه مو مطلب څه دی؟ ښوونکي د پوښتنې په ځواب کې وویل، هر هېواد د ښوونې او روزنې په پرمختګ سره انساني کیږي ځکه ښوونه او روزنه د هر هېواد د ملا شمزۍ تشکیلوي، ښوونه او روزنه ټولنې ته خوځښت ورکوي، ښوونه او روزنه د یوې ټولنې برخلیک ټاکي. په هر ټولنه کې چې ښوونه اوروژنه پیاوړې شي هغه ټولنه په هر اړخیزه توګه پرمختګ کوي.

افغانستان را بشناسیم

ولایت بلخ:

ولایت بلخ یکی از ولایات شمالی کشور ماست که مرکز آن شهر مزار شریف می باشد. مساحت آن ۱۲,۵۹۳ کیلو متر مربع و دارای جمعیت ۱۱۲۲,۶ هزار نفر می باشد. در ولایت بلخ ۳۲۷ مکتب وجود دارد که ۱۹۳ ابتدائیه، ۷۷ متوسطه، ۵۱ لیسه، ۲ مدرسه دینی و ۴ باب مرکز تعلیمات تخنیک و مسلکی می باشد. در این مکتب ۳۶۶۷۵۰ شاگرد مصروف تعلیم هستند.

ولایت بلخ از شرق با ولایت سمنگان و از غرب با ولایت جوزجان و از شمال با ازبکستان و از جنوب با ولایات سمنگان-جوزجان در ارتباط است.

ولایت بلخ دارای ۱۸ ولسوالی است که عبارتند از: مرکز ولایت (مزار شریف)، دهدادی، نهرشاهی، مارمل، خلم، کلدار، شورته، دولت آباد، بلخ، چاربولک، چمتال، البرز، چاهی، حیرتان، شولگره، چارکنت، کشنده و ولسوالی زاری. در ۲۵ کیلومتری مرکز این ولایت، ولسوالی بلخ زادگاه بزرگمرد عرفان و اندیشه اسلامی حضرت مولانا جلالالدین محمد بلخی قرار دارد. در این ولسوالی قریه ای بنام پدر مولانا بزرگ قرار دارد که بهاءالدینش خوانند، فعلاً نام این ده به «شیوله» تغییر یافته است.

ولایت بامیان:

ولایت بامیان از ولایات مرکزی کشور است. مساحت آن ۱۷۴۱۴ کیلومتر مربع و جمعیت آن ۳۹۱,۱ هزار نفر می باشد. در ولایت بامیان ۲۴۸ مکتب وجود دارد که شامل ۱۷۳ ابتدائیه، ۵۴ متوسطه، ۲۰ لیسه و یک دارالعلوم می گردد. در این مکتب به تعداد ۹۲۴۹۳ شاگرد مصروف تعلیم هستند که ۵۷۵۷۱ پسر و ۳۴۹۲۲ دیگر آن را دختر تشکیل می دهند.

کودکان و نوجوانان عزیز! در شماره قبل راجع به افغانستان به طور کلی معلومات ارایه شد. همانطور که میدانید افغانستان دارای ۳۴ ولایت است. در این شماره کوشش شده است پنج ولایت کشور را به شما معرفی نماییم و سایر ولایات را در شماره های بعدی ببخوانید.

ولایت کابل:

کابل پایتخت افغانستان است که یکی از معروف ترین شهرهای کشور به شمار می رود. مساحت آن ۴۴۶۲ کیلو متر مربع و جمعیت آن ۳۳۳۵,۲ هزار نفر می باشد. در ولایت کابل ۳۶۷ مکتب وجود دارد که شامل ۹۷ ابتدائیه، ۱۲۸ متوسطه، ۱۱۸ لیسه، ۱۷ مرکز آموزشی تخنیک و ۷ مدرسه تعلیمات اسلامی می گردد. در آن مکتب ۸۳۵۰۷۸ شاگرد مشغول تعلیم است که ۵۰۳۴۳۲ پسر و ۳۳۱۶۴۶ دختر می باشد.

ولایت کابل از شرق با ولایت لغمان و ننگرهار و از غرب با ولایات پروان و میدان و از شمال با ولایات کاپیسا و پروان و از جنوب با ولایات لوگر در ارتباط است.

ولایت کابل دارای ۱۵ ولسوالی است که عبارت اند از: شهر کابل، ده سبز، شکردره، پغمان، چهار آسیاب، بگرامی، سروبی، کلکان، استالف، خاک جبار، موسهی، گلدره، فرزه، میر بچه کوت و قره باغ.

باغ ها و مناطق دیدنی کابل:

باغ بابر شاه	چهل ستون	گل باغ
باغ سپه سالار	قصر بزرگ کابل	تپه تاجبخش
صفه پغمان	باغ شاهی پغمان	باغ عمومی پغمان
باغ بالا	باغ وزیر دربار	قصر ستاره

شود. هرات دارای ۵۴۷۷۸ کیلو متر مربع مساحت و ۱۶۱۱،۲ هزار نفر جمعیت می باشد.

در ولایت هرات ۵۱۲ مکتب وجود دارد که ۳۵۷ ابتدائیه، ۸۱ متوسطه، ۵۶ لیسه، ۳ مرکز آموزشی تخنیکی و ۱۵ مدرسه تعلیمات اسلامی می باشد.

ولایت هرات از شرق با ولایت غور و از غرب با کشور ایران و از شمال با ولایت بادغیس و کشور ترکمنستان و از جنوب با ولایت فراه در ارتباط است. آن ولایت از کابل ۱۰۵۷ کیلو متر فاصله دارد. ولایت هرات دارای ۱۵ ولسوالی است که عبارتند از: مرکز ولایت شهر هرات، انجیل، گذره، پشتون زرغون، کرخ، کشک (رباط سنگی)، کشک کهنه، گلران، کهسان، غوریان، ادرسکن، شیندند، اویه، زنده جان، فارسی و چشت شریف.

منابع:

۱- آمار نفوس سال ۱۳۸۶ احصائیه مرکزی و آمار مکاتب ریاست پلان وزارت معارف؛

۲- بصیر احمد دولت آبادی، شناسنامه افغانستان، چاپ دوم ۱۳۸۲.

۳- <http://ar.wikipedia.org>

ترتیب دهنده: ع. روان

کودک حق تفریح، بازی و مشارکت در فعالیت های فرهنگی و هنری را دارد.
کودک که سن هفت سالگی را تکمیل نکرده باشد دعوی جزای عملیه او اقامه شده نمیتواند.

قانون جزای افغانستان

اصل هفتم: کودک در هر شرایطی جزء اول کسانی باشد که از حمایت و تسهیلات بهره مند گردد
اصل سوم: کودک باید از بدو تولد صاحب نام و ملیت گردد.

اصل پنجم: کودک که از لحاظ بدنی، فکری یا اجتماعی معلومی است باید تحت توجه خاص، آموزش و مراقبت لازم متناسب با وضع خاص وی قرار گیرد.

اعلامیه جهانی حقوق کودک مصوب نوامبر ۱۹۵۹

دول طرف کنوانسیون باید به کودکی که قادر به شکل دادن نظرات خود هست اطمینان بدهند که حق اظهار آزادانه نظراتش را در تمام موضوعات که روی زندگی کودک اثر میگذارد دارد. و اینکه به نظرات کودک متناسب را سن و سال به و بلوغ وی اهمیت داده میشود.

ماده دوازدهم کنوانسیون حقوق کودک.

دول طرف کنوانسیون باید حق کودک را به آزادی اندیشه، وجدان دین احترام بگذارد.

ماده ۱۶ کنوانسیون حقوق کودک

این ولایت دارای هفت ولسوالی است: مرکز ولایت بامیان، پکه و لنگ، ورس، پنجاب، شیر، کهمرد و سیغان.

ولایت بامیان از طرف شمال با ولایت سمنگان و از جنوب با ولایات غزنی و ارزگان و از شرق با ولایات بغلان، پروان، وردک و از غرب با ولایات جوزجان، غور و ارزگان در ارتباط است.

ولایت قندهار:

قندهار یکی از ولایات مشهور کشور ماست که در جنوب شرق کشور موقعیت دارد. مرکز این ولایت شهر قندهار است. جمعیت این ولایت ۱،۱۰۳۷ هزار نفر است. در آن ولایت ۳۰۵ مکتب وجود دارد که شامل ۲۰۷ ابتدائیه، ۵۲ متوسطه، ۴۲ لیسه ۱ لیسه تخنیکی و دو مدرسه دینی می گردد.

قندهار از شرق با ولایت زابل و خاک پاکستان و از غرب با ولایت هلمند و از شمال با ولایت ارزگان و از جنوب با خاک پاکستان در ارتباط است و از کابل ۴۷۹ کیلو متر فاصله دارد.

ولسوالی های ولایت قندهار عبارتند از: ارغستان، ارغنداب، پنجوایی، دنده، شگه، خاکریز، دامان، ژوی، سپین بولدک، شاه ولی کوت، شورابک، غورک، معروف، میانشین، میوند و نیش.

ولایت هرات:

هرات یکی از قدیمی ترین ولایات افغانستان است که ریشه های آن به آریانیان باستان می رسد. هرات قبل از کشف اقیانوس هند در گذرگاه جاده ابریشم قرار داشت و نقش بزرگ را در تجارت میان شبه قاره هند، شرق میانه، آسیای مرکزی و اروپا بازی می کرد. هرات از لحاظ موقعیت جغرافیایی در طول تاریخ بستر مناسب تلاقی مدنیت های شرق و غرب نیز به شمار می رفت. از این رو هرات یکی از گهواره های تاریخ پر بار خراسان شناخته می

معجزه های ریاضی و عددی در قرآن

منبع: www.fetrat.com

آشنایی با معارف کشور

اگر میخواهید بدانید که وزارت معارف تا کنون چه کارهایی را انجام داده و در کشور ما چه تعداد شاگرد و معلم وجود دارد، این آمار فشرده را بخوانید:

- به تعداد ۸۸۱۰ باب مکتب در سراسر کشور فعال، و تعداد ۵۹۰ باب غیر فعال است.

- در حدود ۵۸ میلیون متعلم در مکاتب کشور و در حدود ۱۰۰۰۰۰ متعلم در مدارس دینی تدریس میشوند.

- در سال ۱۳۸۶ به تعداد ۱۷۹۱۷ تن محصل مصروف تحصیل در دارالمعلمین های مرکز و ولایات میباشد.

- در حدود ۸۰۰۰۰ معلم در سراسر کشور کمبود میباشد و در نظر است امسال طبق پلان و موافقه وزارت مالیه ۱۲۵۰۰ معلم جذب گردد.

- وزارت معارف در نظر دارد تا مطابق پلان استراتژیک ملی معارف کار اعمار ۷۳۰۰۰ صنف درسی را الی سال ۱۳۸۹ تکمیل نماید.

- در نصاب تعلیمی کتب و مواد درسی و صنوف خاص برای آموزش اطفال معلول و معیوب و شاگردان استثنایی (عقب مانده های ذهنی و استعداد های درخشان) در نظر گرفته شده است.

- کار اعمار مکاتب در سال ۱۳۸۶ مجموعاً ۸۶۶ باب مکتب و ۳ باب مدرسه که جمعاً ۸۶۹ باب میشود تکمیل شده است.

- در سال ۱۳۸۶ مکاتبی که از ابتدائیه به متوسطه ارتقاء نموده ۲۲۷ باب و تعداد مکاتبی که از متوسطه به لیسه ارتقایافته اند ۲۱۹ باب مکتب می باشد.

- پروژه هایی که فعلاً تحت کار است قرار ذیل اند:

۱- مکاتب تعلیمات عمومی (۱۱۲۶) باب

۲- تعمیرات اداری و پروژه های متفرقه (۲۲) باب

۳- مدارس (۱۵) باب

که مجموعاً ۱۱۶۳ باب میشود.

در سال روان (۱۳۸۷) به طور مجموعی ۱۱۸۹ باب مکتب جدید اعمار میشود.

معجزه قرآن فقط به معارف عمیق عقلی و اجتماعی، علوم غیبی و معانی شگفت انگیز و شیوایی و روانی کلام محدود نمی شود و هر روز ابعاد تازه یی از شگفتی های قرآن کشف می شود. به این نمونه ها توجه نمایید:

۱- کلمه (شهر) به معنی ماه، ۱۲ بار در قرآن کریم تکرار شده است که مساوی به تعداد ماه های یک سال است.

۲- کلمه (یوم) به معنای روز، ۳۶۵ بار در قرآن کریم تکرار شده است که مساوی به تعداد روزهای یک سال شمسی است.

۳- کلمه (ساعه) ۴۸ بار در قرآن کریم تکرار شده است که در ۲۴ مورد قبل از آن یکی از حروف ذکر شده است و در ۲۴ مورد دیگر قبل از آن حرفی وجود ندارد. بنابراین هر مورد را که در نظر بگیریم، مطابق است با تعداد ساعات یک شبانه روز که ۲۴ ساعت می باشد.

۴- کلمه (سجده) به معنای سجده کرد و مشتقات آن (در زمان ماضی، مضارع و امر) برای عاقلان ۳۴ بار تکرار شده است که این عدد برابر است با تعداد سجده های واجب روزانه، چون روزانه ۱۷ رکعت نماز واجب است و هر رکعت ۲ سجده دارد.

۵- کلمه (ارسل) به معنای فرستاد و مشتقات آن ۵۱۳ بار در قرآن کریم تکرار شده است و نام ۲۸ پیامبری که در قرآن از آن ها ذکر شده است نیز مجموعاً ۵۱۳ بار تکرار شده است.

ده سال اول نمره!

(مصاحبه با یک تن از شاگردان اول نمره عمومی از شهر شبرغان)

خبر شدیم که دختری در شهر شبرغان باگرفتن ۱۷۰۰ نمره شاگرد ممتاز شده است.

با او تماس تلفونی گرفته، مصاحبه یی انجام داده ایم که در زیر میخوانید.

تربیت: لطفاً خودت را معرفی کنی.

- من فهیمه بنت محمد رفیق هستم.

تربیت: فهیمه جان! چند ساله و صنف چندم کدام مکتب هستی؟

- من متولد ۱۳۶۹ و فعلاً صنف دهم مکتب عبدالرشید دوستم شهر شبرغان هستم.

تربیت: فهیمه جان

لطفاً بگو چگونه به

عنوان شاگرد ممتاز

از طرف مکتب

معرفی شده ای؟ و

رمز موفقیت خود

را در چه میدانی؟

- اول من از خداوند متعال سپاسگزارم که از صنف اول تا حال که متعلم صنف دهم میباشم، با اخذ بلندترین نمرات اول نمره عمومی مکتب شده ام. البته دلیل موفقیت من حاضری منظم، کوشش دایمی، خواندن کتاب های مفید، داشتن یک پلان کاری منظم، کمک والدین محترم و استادان بزرگوام میباشد. همچنان تشویق های دایمی مدیر

محترم و اعضای رهبری لیسه و استادان گرامی ام که با اهدای تقدیر نامه ها و تحایف و سخنان پر لطف و امیدوار کننده مرا به زحمتکشی و تلاش بیشتر دلگرم کرده اند و در نتیجه به حیث شاگرد ممتاز مکتب خودشناخته شده ام.

تربیت: فهیمه جان! به جز درس های مکتب دیگر چه فعالیت هایی داری؟

- من علاوه بر درس خواندن به کورسهای کمپیوتر، لسان انگلیسی، خیاطی و ریاضی میروم و تصدیقنامه هایی هم دریافت کرده ام و تا حال این کورس ها را ادامه میدهم و به کارهای خانه هم رسیده گی و با مادر عزیزم کمک میکنم فکر میکنم آشپز خوبی شده باشم.

تربیت: در مورد رفتار و اخلاقت برای دوستانت بگو!

- من سعی میکنم همیشه با همسایه ها و همصنفی هایم روابط نیک داشته، دوست خوبی برای آنها باشم و در هر موردی که بتوانم یا دیگران کمک کنم، من و به شعر و نقاشی هم علاقه مند میباشم و گاه گاهی طبع خود را در این زمینه ها آزمایش میکنم.

تربیت: لطفاً یکی از شعر هایت را برای ما بخوان!

ای معلم خاک پایت سرمه چشمان مان

از فیوض زحمت گشتیم آشنا با زمان

خلق نیکویت مثال جمله شاگردان بود

دایماً بینیم ترا استاد، شاد و خندان

تربیت: شنیدیم که نقاشی های زیبایی نیز داری. میتوانی به ما ارسال کنی؟

- بلی! من به نقاشی بسیار علاقمندم و تعدادی از نقاشی هایم را همراه با عکس به ایمیل آدرس مجله ارسال میکنم و امیدوارم به چاپ برسد.

تربیت: تشکر از تو فهیمه جان. امیدوارم تو و همه متعلمین عزیز کشور موفق و سر بلند باشید و مایه افتخار و سر بلندی برای میهن عزیز مان افغانستان گردید.

د افغانستان سینما

سناریو او کارگردان پي فيض محمد خيرزاده او فلم اخيستونکی پي اسحاق ستارزاده او د مونتاژ چارې پي محمد امام شيخ په مخ وړلې. د دې فلم لويغاړې-هر يو ناجيه حميدي، سلمان خان، سيد بي بي نقي، ظاهر هویدا، خان آقا سرور، مزیده سرور، يحيي شور انگيز، ستار جفايي او رحيمه هما وو.

د تربيت مجلې په دې گڼه کې مو، د افغان فلم رياست له مرستيال ښاغلي مير ابوبکر عاطف سره، د افغانستان سينما په اړه مرکه کړې ده هيله ده چې، ستاسو د پام وړ وگرځي.

تربيت: ولې اوسني فلمونه د مخکښو فلمونو په وړاندې ډېر کمزوري دي، د دې کمزورۍ علت په څه کې وينئ؟
خ: په تير مهال کې افغاني سينما د تکره او تجربه کارو فلم جوړونکو د شتون له عمله لوړ مقام خان ته غوره کړی و، چې له بده مرغه د هيواد دغه فلم جوړونکي چې د هيواد شتمنی بلل کېده، ځينې يې د اقتصادي ستونزو له کبله له دې هنر سره مخه ښه وکړه او ځينې يې بهرنيو هيوادو ته وکوچېدل. همدارنگه ستاسو د پوښتنې په ځواب کې بايد وويل شي چې، موږ نشو ويلی چې، زموږ ننني فلمونه يې کيفيته ندي او داهم نشو منلی چې، زموږ ټول فلمونه يې کيفيته دي.

تربيت: آيا افغاني فلمونه په بهرنيو هيوادو کې په جايزو او يا په

تربيت: مهرباني وکړئ د افغانستان د سينما تاريخ په اړوند رڼا واچوئ؟
خ: د لومړي ځل لپاره په افغانستان کې سينمايي لابراتوار په ۱۳۴۶ کال کې د امريکې متحده ايالاتو په مرسته جوړ او د دولت په چوکاټ کې د افغان فلم په نامه ونومول شو. افغان فلم هغه مهال د آسيمون په نامه امريکايي سينمايي کمرو څخه استفاده کوله چې، ۱۶ څخه تر ۳۵ ملي متري پورې فلمونه يې نندارې ته وړاندې کول.

تربيت: لومړنی افغاني فلم څه نومېده، د چا له خوا دايرکت او کومو لويغاړو په کې رول درلود؟

خ: لومړنی افغاني فلم (مانند عقاب) نومېده چې، په ۳۵ ملي انداز او په تور او سپينه بڼه جوړ او نندارې ته وړاندې شو، چې د دې فلم داستان،

ستاينليكونو وياړل شوي؟

سينماوې فعاليت درلود چې، يوازې د کابل په ښار کې ۱۷ سينماوې موجودې وې په اوس مهال کې د کابل په ښار کې ۷ سينماوې فعاليت کوي. له هغې جملې څخه ۴ يې دولتي او ۳ يې شخصي دي. يو شمېر سينماوې د هېواد په نورو ولاياتو کې هم فعاليت لري چې، د هغو په انډول د کابل ښار سينماوې ښې دي. همداراز، د کپلونو او شخصي تلويزيونو د شتون له کبله د سينما علاقه مندان تر ډېره بريده کم شوي دي.

څ: افغاني سينمايي فلمونو ډيرې جايزې او ستاينليکونه له نورو هېوادو څخه تر لاسه کړي دي چې، شمېر يې زما څخه هير دی، خو په دې وروستيو کې د (اسامه) فلم چې د صديق برمک له فلمونو څخه دی، د هېواد په د ننه او بهر کې ډېر زيات وستايل شو او ډېرې جايزې يې وگټلې.

تربيت: په اوس مهال کې د افغانستان تکړه فلم جوړوونکي موره نه په گوته کولای شئ؟

څ: زما په اند تکړه فلم جوړوونکي له نيکه مرغه زيات دي. لکه صديق برمک، انجينير لطيف احمدي، جوان شير حيدري، احد ژوند، لينا علم، او سليم شاهين او داسې نور چې هر يو يې د ستاينې وړتيا لري.

تربيت: د افغانستان سينما په اوسني شرايطو کې څه ډول حالت لري؟

څ: له جنگ جگړو د مخه. زموږ په ټول هېواد کې په ټوليزه توگه ۴۲

تربيت: په پای کې د خپلو راتلونکو پلانونو په اړه د مجلې لوستونکو ته معلومات راکړئ؟

څ: په راتلونکي کې د افغان فلم رياست د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت په مشرۍ او د دولت انکشاف پلانونو په اساس که چېرې بخت ياري وکړه، خپل توليدي پلانونه به تطبيق کړو يانې د يوولسو په شمېر مستند فلمونه او درې هنري فلمونه په ډېره لوړه کچه توليد او د مېنوالو او دليدونکو نندارې ته به يې وړاندې کړو.

تربيت: دا چې له ډېرو مصروفيتونو سره سره زموږ سره مرکې ته حاضر شؤئ له ستاسو څخه يوه نړۍ مننه.

عوامل معلولیت چیست؟ د معلولیت سیبونه څه دي؟

معلولیت لرونکي وگړي د هغو کسانو په کتار کې شمیرل کېږي چې، دا وړه مهالې لکه فزیکي، ذهني، فکري او یا حسې ستونزو درلودونکي وي چې، له ډول ډول ستونزو سره په مقابله کې، د هغوی اغیزمن گډون او په یو شان شرایطو کې، د ټولنې له نورو وگړو څخه وروسته پاتې وي. (د معلولو کسانو د حقوقو کنوانسیون)

د معلولیت ډولونه:

- ✓ فزیکي
- ✓ رواني
- ✓ ذهني (په زده کړو کې ځنډ)
- ✓ حسې (د لیدلو او اوریدلو ستونزه)
- ✓ مرکب معلولیتونه: د بېلګې په توګه، یو کس چې په یو وخت کې، هم د بدن غړي یې پرې وي او هم د لیدلو ستونزه ولري او سوزیدلې وي.

د معلولیت لاملونه:

معلولیت کېدای شي، د ډیرو زیاتو لاملونو په اساس منځته راشي، د هغو له جملې څخه: جګړه، مایټونه او نا چاودیدونکي توکي، طبیعي پېښې، د بیسوادۍ، اقتصادي ستونزې، بې احتیاطۍ، په ټاکلې وخت کې د واکسین نه تطبیقول، ترافیکي پېښې، ناروغۍ، له نږدې خپلوانو سره واده کول، د نیشه یي توکو کارول، کورنۍ تاوتریخوالی، دښمنډو او کوچیانو خواږ خواکي، دټاکلې مودې څخه وړاندې او وروسته واده کول، د زیږون زیاتوالی، په خپل سر د درملو او زهرې توکو کارول، ځان او چاپیریال ته نه پاملرنه، د روغتیايي مرستو نشتوالی او داسې نور...

لکه څنګه چې، مخکې مو ترې یادونه وکړه، د معلولیت تر ټولو مهم لامل جګړه او مایټونه دي، د مایټونو او نا چاودیدونکو توکو په اړه د تربیت مجلې په مخکېني ګڼه کې، په بشپړه توګه معلومات درکړ شوي و، دادی یو ځل بیا د درنو زده کوونکو لپاره چې، د سر لوړي افغانستان د ښې راتلونکي استازي دي، وړاندیز کېږي چې، له مایټونو او نا چاودو مهماتو څخه ځان لرې وساتي په همدې ډول، د معلولیت له منځته راتلو څخه خپله کورنۍ او ټوله پاخېره کړي، ترڅو درانه زده کوونکي وکولای شي، له خپلې کورنۍ، ګاونډه پالو او د ټولنې له معلولیدلو څخه مخنیوی وکړي.

افراد دارای معلولیت شامل کسانی میشوند که دارای عارضه طویل المدت فزیکي، ذهني، فکري و یا حسې باشند که در تعامل با موانع گوناگون امکان دارد مشارکت کامل و مؤثر آنان در شرایط برابر با دیگران در جامعه تأخیر داشته باشد.

(کنوانسیون حقوق اشخاص دارای معلولیت)

انواع معلولیت:

- ◀ فزیکي
- ◀ رواني
- ◀ ذهني (تأخیر در یادگیری)
- ◀ حسې (نابینائی و ناشنوائی)
- ◀ معلولیت مرکب (شخصی که دارای چند معلولیت مانند: فزیکي + حسې یا فزیکي + رواني و غیره داشته باشد).

عوامل معلولیت:

معلولیت میتواند بنابر عوامل متعدد په وجود آید، از جمله: جنگ، ماین ها و مهمات منفجرناشده، حوادث طبیعی، بیسوادۍ، فقر اقتصادی، بی احتیاطی، اجرا نکردن به موقع واکسینها، حوادث ترافیکي، امراض، ازدواج با اقارب نزدیک، استعمال مواد مخدر، خشونت های فامیلی، سوء تغذی مادران و اطفال، ازدواج قبل و بعد از وقت، تعدد حاملگی، استعمال ادویه خودسر و مواد سمی، عدم رعایت حفظ الصحة فردی و محیطی، عدم دسترسی به خدمات صحي و غیره... همانگونه که در بالا ذکر شد، یکی از عوامل مهم معلولیت جنگ و ماین ها میباشد. در باره ماین ها، مهمات منفجرناشده، خطرات آنها و ساحات خطرناک در شماره قبلی مجله تربیت بحث صورت گرفته است، بناءً یکبار دیگر به شاگردان عزیز که آینده سازان افغانستان سر بلند میباشد، توصیه میگردد تا از تماس با ماین ها و مهمات منفجرناشده و عوامل ذکر شده جلوگیری نموده اعضای فامیل و اجتماع خود را از خطرات و عوامل به وجود آمدن معلولیت آگاه سازند تا به این ترتیب بتوانیم جلو معلول شدن اعضای فامیل، همسایه ها و اجتماع خود را بگیریم.

- به دیگران بگوئید که حرکت ننمایند؛ زیرا ساحه خطرناک است
- از کسی که در ساحه مصوون قرار دارد، تقاضای کمک نمایند تا در جستجوی کمک شده و به ماین پاکان یا مقامات محلی (پولیس، ریش سفیدان ...) اطلاع بدهد.
- تا رسیدن کمک، منتظر باشید و از جای خود حرکت نکنید.

ادامه دارد...

به احتمالی سیمو کی دمایونو او ناچاودیدونکو توکو شون

مایونو او ناچاودیدونکو توکی کیدای شی، په هرځای کې پیداشی. ان په باغچو، کروندو، واټونو، ښوونځیو اونورو ځایونو کې وموندل شي، مگر مایونو معمولاً په لاندې

- ځایونو کې زیات تر سترگو کیږي:
- په هغو لارو او واټونو کې چې، تگ او را تگ پرې نه کیږي.
- د واټونو اولارو په شاوخوا کې.
- په هغو سیمو کې چې، دموټرو د راکړخیدو لپاره مناسب وي.
- د پلونو، پولچکونو په دننه او یا په خنډو کې.
- د ویجاړ شویو ودانیو په دننه او یا دهغو په څلورو خواوو کې.
- دڅاه گانو او یا د اوبو په شاوخوا او داسې نورو زیرمو کې.
- دویجاړ شویو امنیتی پوستو او یا دویجاړ شویو موټرونو په شاوخواوو کې.
- دځمکې په هغو ژوروځایونو کې چې، دپټن ځایونو ګټه ترې اخیستل کیږي.

په نا پېژندل شویو شیانو باندې هیڅکله لاس مه وړ!

په افغانستان کې داوړد مهاله جګړو په موده کې، ډول ډول ماینونه او ناچاودیدونکو توکي خواره شوي دي، دمایونو لیدنه او پېژندګلوی ساده او آسانه کارنه دی، ځکه چې، زیاتره دځمکې لاندې ښخ شوي وي، مگر ناچاودیدونکو توکي دځمکې پر سر پراته وي او پېژندنه یې ګران کارنه دی. په دې اساس، ګرانو زده کوونکو ډیر پام وکړئ چې، په هغه څه چې نه یې پېژنئ، لاس مه وړئ. ناپېژندل شوي مزي (سیمونه) مه کشوئ، له غورځولو څخه یې ډډه وکړئ او هم دمایونو او ناچاودیدونکو توکو خواته دتیرو او یا نورو شیانو له غورځولو څخه ډډه وکړئ. دتیرو او نورو شیانو غورځول دمایونو او ناچاودیدونکو توکو خواته ډیر خطر لري چې، دانسانانو او څارویو دتپي کیدو او ان د مرګ سبب ګرځي.

باید له ماین سره دمخامخ کېدو په حالت کې څه وکړو؟

- کیدای شي، تاسو ډیو له دلیلونو په سبب، له خطرناکې یا ماین لرونکې سیمې سره مخ شئ او دې ته مو پام شي چې، له ډاډمنې لارې څخه په بلې خواته تللي یاست. په داسې حالت کې، باید وارخطا نه شئ، شاوخوا ته منډې ونه وړئ، په داسې شرایطو کې په لاندینیو لارښوونو باندې عمل وکړئ:
- په بیرې سره په خپل ځای ودړئ.
- نورو ته ووايي چې، له خپلو ځایونو څخه ونه خوځیږئ ځکه چې سیمه نا امنه ده.
- له هغه ځای څخه چې، په امنه سیمه کې وي، دمرستې غوښتنه وکړئ، ترڅو ستاسو د مرستې لپاره هلي ځلي وکړي او ماین پاکوونکو یا سیمه ییزو ادارو لکه پولیس، سپین وېرو او یا نورو کسانو ته خبر ورکړي.
- دمرستې تر رسیدو پورې تم شئ او له خپلو ځایونو څخه مه خوځیږئ.

دا لړۍ دوام لري

ساحات احتمالی ماین ها و مهمات منفجر نأشده

- ماین ها و مهمات منفجر نأشده را میتوان در هر جاۋ حتی در باغچه ها، زمین های زراعتی، سرک ها، مکتب و غیره جاها پیدا کرد، اما ماین ها اکثراً در متعلق ذیل پیدا میشوند:
- در راه ها و گذرگاه ها و سرک هایی که مورد استفاده قرار نگر فته اند

- در کنار سرک ها و راه ها
- در ساحاتی که جای دور دادن عراده جات باشد
- در داخل یا کنار پلچک ها، معبر ها و لیه های پل ها
- در داخل یا کنار تعمیرات مخروبه
- در داخل و اطراف چاه ها و دیگر منابع آب
- در اطراف پوسته های امنیتی و عراده جات تخریب شده
- در فرو رفتگی های زمین که به شکل مخفیگاه از آن استفاده شده بتواند

هرگز به اشیای ناشناخته دست نزنید!

در اثر جنگ های طولانی در افغانستان انواع گوناگون سلاح ها و مهمات منفجر نأشده پراکنده شده اند. از جمله این مواد ماین ها و مهمات منفجر نأشده میباشد. دیدن و تشخیص دادن ماین ها کار آسانی نیست؛ زیرا آنها اکثراً در زیر زمین گور شده اند. اما مهمات منفجر نأشده در روی زمین قرار دارند و شناخت آنها کار دشواری نیست. بناداً شاگردان عزیز باید جداً توجه داشته باشند که به اشیای ناشناخته دست نزنند. سیم های ناشناخته را کش یا قطع ننمایند و از انداختن سنگ یا اشیای دیگر به طرف ماین ها و مهمات منفجر نأشده خودداری نمایند. انداختن سنگ یا اشیای دیگر به طرف ماین ها و مهمات منفجر نأشده بسیار خطرناک بوده، باعث زخمی یا کشته شدن انسانها و حیوانات میگردد.

در صورت مواجه شدن با ماین چه باید کرد؟

- ممکن است بنابر دلایل مختلف شما با ساحه خطرناک یا ماینزار مواجه شوید و بیکار ببینید که از راه مصئون منحرف شده اید، در چنین حالت نباید وارخطا شده، به عقب یا اطراف تان بدوید. در چنین حالت به مشوره های ذیل عمل نمایند:
- به طور آنی و عاجل ایستاده شوید،

داخل لانه رفت و دیگر به سوی کناره لانه نیامد تا شوق پرواز قبل از وقتش را تجربه کند.

مادر عزیزم،

مرا ببخش که آن لحظه من - فرزند غافل و خود خواست - به قدر تو - مهربانترین و فداکارترین موجود عالم - پی بردم و در دل خویش گفتم: ببین، ای فرزند غافل! وقتی یک پرنده مادر که فاقد عقل است، فقط با غریزه مهر مادری اینهمه برای جوجه های کوچک خود زحمت میکشد و اینهمه متوجه آنهاست، تو چگونه کودکی ها، ناتوانیها و زحمتهایی را که برای بزرگ ساختن تو کشیده شده است، فراموش کرده ای؟ جوجه های پرنده در یک ماه و دو ماه بال و پر میکشند و مستقلانه زنده گی خویش را پیش میبرند، اما تو که سالها از کودکی ات میگذرد، هنوز هم به جای اینکه مستقلانه کارهای خود را پیش ببری و حتی با پدر و مادرت کمک کنی، باز هم نه تنها بر شانه های آنان تکیه داری، بلکه اگر غذا، لباس و خواسته های ساعتی دیرتر آماده شود، بر آنان اعتراض میکنی و آزرده میشوی؛ اما مادر مهربانتر از باران و لطیف تر از گلست، با همان مهربانی، همیشه گی هر چه را میخواهی، برایت آماده میکند.

مادر جان،

مرا ببخش، مهر بیدریغ و بی پایان تو از یکسو و فداکاری و اغماض تو از سوی دیگر، مرا در چنان بیخبری قرار داده بود که حتی یکبار به سوی گذشته خود نظر نینداختم و ندیدم که چگونه از کودکی به طفلی و از طفلی به جوانی رسیدم و در این سالها که تو همه نیرو و جوانی ات را به من میبخشیدی، من به عوض نیرو و جوانی ات، نیرو میگرفتم؛ قد میکشیدم و به جوانی میرسیدم. درین سالها از مهربانیت سپاسگذاری نکردم و یکبار هم نگفتم که: مادر-تو را که بهترین مادر دنیا هستی- دوست میدارم.

مادر عزیزم،

من ناتوانتر از آن جوجه پرنده ها بودم که به یاری و فداکاری تو به جوانی رسیده ام. امروز هر چه که هستم و در آینده به هر مقامی که برسم، از فیض وجود تو و مهربانیها، غمخواریها، فداکاریها و پرورش نیکوی تست.

مادر جان،

هر تنبیه دلسوزانه ات را به جان میپذیرم و وعده میدهم تا آنجائیکه میخواهی و آرزو داری، برایت فرزندی شایسته باشم؛ هیچگاه به کجراهه و بیراهه گام نگذارم؛ اندرز هایت را در مورد وطنپرستی، صداقت، زحمتکشی و مردم دوستی فراموش نکنم و در آینده با لیاقت، صداقت، پشتکار و زحمتکشی ام به آن جایگاه و مقامی دست یابم که به وجود من و پرورش خود افتخار کنی. بعد از این در همه کار ها و همه مشکلات زنده گی همگام و یاورت خواهم بود و همه کارهایم را با مشورت با تو - که غمخوار ترین و حقیقی ترین دوست و مادر منی - انجام خواهم داد.

بگذار امروز برایت بگویم که: مادر جان، تو را که بهترین مادر دنیا هستی، دوست میدارم.

فرزندت، که تو را بعد از خدا میپرستد.

نامه فرزندی به مادرش

نویسنده: ش.ی. دیباج

مادر عزیز و مهربانم، سلام!

امروز صبح در زنده گی من صفحه جدیدی گشوده شد و یک منظره جالب، دیدگاههای مرا به کلی عوض کرد.

بامداد امروز نسیم شوخ بازیگر بدون آنکه از من اجازه بگیرد، دریچه اتاقم را گشود؛ موهایم را پریشان کرد؛ به سر و رویم دست کشید؛ مرا از خواب بیدار کرد و خودش شتابان همانگونه که وارد شده بود بیرون رفت.

تازه گی و طراوت هوای بهاری، بوی خوش گلهای پتونی، مرسل، شب بو و نازبوی زیر پنجره اتاقم و صدای خوش آیند پرنده ها مرا به کنار پنجره کشانید.

به اطرافم نظر انداختم و از دیدن این همه زیبایی و طراوت، این همه جوش و خروش زنده گی به حیرت افتادم. نسیم شوخ بازیگر بعد از من گلها و برگهای شبنم خورده درختان را بیدار کرده و به بازی گرفته بود. آنها را گاهی به اینسو و گاهی به آنسو تکان میداد و با هر تکان، بوی خوش گلها را همراه با ختکی طراوت شبنمها به دماغم رسانده، به من جان تازه میداد.

نگاهم را جوجه های پرنده یی - که در میان لانه شان بر روی درخت چنار و روبروی دریچه یا صدای جیک جیک خود زنده گی را سلام میگفتند - متوجه خود ساخت. این منظره چنان جالب و دیدنی بود که نتوانستم از آن نگاه خود را برکنم و به سوی دیگری بدویم.

جوجه پرنده ها شاید یک هفته یا دو هفته یی بود که از تخم بیرون شده بودند، چون هنوز نمیتوانستند پرواز کنند و پرهایشان نیز خیلی کوتاه و گردن هایشان کم مو و دراز بود. آنها یک لحظه هم ساکت نمیشدند، هی جیک جیک میکردند و از مادر شان غذا میخواستند. پرنده مادر با چه شکیبایی و از خودگذری از سر درخت پر میگرفت؛ پرواز میکرد، بر روی زمین، کنار جو، میان کرد های نمناک گلها و گیاهها مینشست؛ کرمکی، مورچه یی، ملخی و شاید دانه هایی را برمبچید و باز هم پر میگشود؛ راه لانه اش را تا فراز آن شاخسار بلند میپیمود و برای جوجه های بیقرار و سیری ناپذیرش به نوبت غذا میداد و خوراکی برای جوجه ها میرد.

ناگهان دیدم که جوجه یی خواست بدون نوبت غذای خواهر یا برادر خودش را بلعد، در این لحظه پرنده مادر با نول خود بر سر آن جوجه حریص کوفت. بار دیگر دیدم که جوجه یی بر لبه دیواره لانه آمد و پرنده مادر او را به داخل لانه برد، اما بار دوم که باز هم همان جوجه میخواست بر لبه دیواره لانه بیاید و شاید میخواست شوق پرواز قبل از وقت را تجربه کند، پرنده مادر با نول بر فرق او زد و به سوی لانه راند و او را به سختی تنبیه کرد. جوجه با جیک جیکهای درد آلود به

موسیقی؛ غذای روح است

کشور عزیز ما افغانستان در طی چند دهه نا امنی، همه زمینه های فرهنگی خویش را از دست داده بود. اینک که فضایی جدید به وجود آمده است، تعدادی از هنرمندان برای پرورش استعداد های نهفته جوانان تلاش مینمایند که ما به همت بلند شان قدر می نهیم. به همین خاطر در این شماره مصاحبه یی را انجام داده ایم با دو تن از جوانان کشور که با هم آن را میخوانیم:

سید هاشم بلخی صنف دوازدهم لیسه هنرها بخش موسیقی رشته گیتار

تربیت: از چه زمانی به موسیقی علاقمند شدید؟
 بلخی: از سالهای قبل علاقمند بودم، اما در سال ۱۳۸۱ به موسیقی رو آوردم و شامل این لیسه شدم.
تربیت: چه کسانی مشوق شما در این رشته بودند؟
 بلخی: علاقمندی خودم و تشویق خانواده ام، بخصوص پدرم.
تربیت: کمی در مورد گیتار معلومات دهید؟
 بلخی: گیتار اصلاً در ولایت نورستان به وجود آمد. در آن زمان دارای دو تار بود، وقتی به کشور فرانسه انتقال یافت، تکمیل گردید.
تربیت: تا حال در کدام کنسرت ها اشتراک کرده ای؟
 بلخی: در ارکستر رادیو تلویزیون ملی اشتراک کردم و همچنان با سحر آفرین گیتار نواختم و حالا یک گروه موسیقی داریم.
تربیت: آرزوی شما در آینده چیست؟
 بلخی: میخوام یک هنرمند واقعی باشم.
تربیت: پیام تان به سایر جوانان چیست؟
 در هر رشته یی که علاقه دارند، باید تلاش کنند و خوب بدرخشند.
تربیت: برداشت شما از موسیقی چیست؟
 بلخی: موسیقی غذای روح است و وقتی که روح سالم و پاک باشد، انسان به کار های زشت دست نمی زند.

مینه نوری، صنف یازدهم لیسه هنرها در رشته پیانو

تربیت: از چه زمانی به موسیقی رو آورده اید و انگیزه شما چه بوده است؟
 نوری: سه سال می شود که در این عرصه کار میکنم. اول علاقمندی خودم و بعد تشویق فامیلم بود که توانستم در این بخش شامل شوم.
تربیت: شما چرا پیانو را انتخاب کردید؟ کمی در مورد این آله صحبت کنید؟
 نوری: من از صدای پیانو خیلی خوشم می آید. به همین خاطر خواستم پیانواواز شوم. پیانو در آغاز قرن ۱۸ توسط کرسٹوفری سازنده آلات موسیقی در شهر فلورانس اختراع شد.
تربیت: تا هنوز در کدام کنسرت ها شرکت کرده اید؟
 نوری: یکبار در ارکستر تلویزیون ملی شرکت کردم.
تربیت: غیر از کار های موسیقی دیگر کدام مصروفیت دارید؟
 نوری: کورس های کمپیوتر و انگلیسی را تعقیب میکنم و در پهلویش با مادرم در کارهای خانه همکاری میکنم.
تربیت: در آینده چه میخواهید شوید؟
 نوری: در آینده میخوام یک هنرمند خوب برای کشورم شرم

در جویچه کنار جاده

کلمه محمد عزیز آسوده

صورتش را سرازیر ساخت. صدای بسم و خشنی با سنگینی به دنبال آن گوش هایش را پر کرد: چرا از جایتم نمی خیزی؟!

چند بار خودش را تکان داد ولی درد بجلک پا مجالش نداد تا از جایش بلند شود.

مردم به هر سو پراکنده می شدند. دستش را دراز کرد تا چند تا از کیله ها را که روی لوش جویچه کنار جاده روی هم ریخته بود، بردارد. تعفن زننده یی از جوی برخاست. آستین هایش با لوش آلوده شد. کیله ها به سختی با لوش و لجن آلوده بودند. یکباردیگر بردن نان و سودای خانه به یادش آمد و توبیخ مادر و لت کوب برادر، دنیایش را پر کرد.

تینگ کوچکش نیز کج و معوج در لوش فرورفته بود. دلش می خواست او هم در کنار تینگ و کیله های آلوده به لجنش بخوابد، تا مگر آرامشی به دست آورد و از بازخواست مادر و برادر در امان بماند...

او بار های دیگر و روز های دیگر نیز چنین اُفت و خیزها و ناهنجاری ها را دیده بود؛ ولی حالا وضع طور دیگریست. تمام لباس هایش نیز با لوش رنگ گرفته است و به سختی درد می کشد. صدای موترها، عبور و مرور عراده ها و رهگذران و صدای موسیقی های ناهنجار و نامتجانس از دور و نزدیک، مثل سوزن در گوش هایش می خلید و با خله های درد یکجا می شد. چشمانش را که باز کرد، وقت غروب بود و او باید با خود نان و چای و بوره به خانه می برد، اما حیران بود که پولش را از کجا کند. مادر و برادر بزرگش در انتظار او دقیقه شماری می کردند!...

درد بجلک پایش، او را به سختی می آزد. مثل این که چند تا سوزن را در آنجا خالانده باشند. ندانست یکباره چه شد، اول همه، بعد دویدن، دویدن و به دنبال آن سنگینی چند تا آدم بود که روی سرش افتاده بودند، مثل آن بود که غافلگیر شده باشد. به فکر تینگ پر از کیله اش شد. دید، نیمی از آن ها شفتتر شده و نیمی دیگر درجوی کنار سرک که پر از لوش و لجن بود، فرو ریخته است. دلش خواست گریه کند؛ ولی نمی دانست برای کدام یکی بگیرد، برای درد بجلک پایش و یا به خاطر ضایع شدن کیله هایش؟ صدای دویدن، زدن، فحش و دشنام و تهدید دور و برش را پر کرده بود ...

هنوز چشمش روی کیله های شفتتر شده می دوید که تسمه یی دور گردنش پیچید و درد شدیدی را در آن جا حس کرد. به دنبال آن دشنام غلیظی به گوشش فرورفت: او حرامزاده، تو هنوز ام شیستی و سیل می کنی...؟

اینها مثل دشلمه روزانه برایش به سخنان معمول بدل شده بود. بیم رفتن به خانه و پاسخ گفتن از این خساره بر شدت دردها و نیش دشنام هایی که می شنید، بیشتر بر ذهن آشفته اش سایه می انداخت. او همه دار و ندارش را از دست داده بود. دشواری بار مسئولیت بردن نان و بوره و چای به خانه که نور آفتاب نشست او را مانند گزدمی نیش می زد و آرامشش را به مهلکه می انداخت! تسمه دیگری بر صورتش پیچید. این تسمه، اشک های

د فکر اهمیت

ښکلو ماشومانو!

په دنیا کې ډېر ارزښتناک شیان شته چې، د هغو له جملې نه یو هم، د انسان خپل فکر دی. هغه سړی چې، برېښنا یانې برق یې کشف کړ، اډیسن نومیده. هغه په امریکا کې پیدا شوی دی. ده څه کم درې زره کشفونه کړي دي. د هغه د یوه کتاب نوم دی (د اډیسن دوه زره کشفه).

خوږو ماشومانو!

اډیسن به په ۸ کلنۍ کې په هگیو کښېنوست. ده به ویل: «چرګې په هگیو کښېنستی او چرګوري زېږوي شي، موږ انسانان یې ولې نه شو زېږوي؟»

گرانو دوستانو!

یوه ورځ په امریکا کې د یوې کارخانې یو لوی ماشین خراب شو. د کارخانې څښتن ډېر پوهان، انجینران او مستریان ورته راوستل، مگر کارخانه نه شوه جوړه.

دغه سړی بله ورځ اډیسن ته ورغی، چې کارخانه ور جوړه کړی. دې سړي اډیسن ته داسې وویل:

- که ته زما کارخانه را جوړه کړې، زه د تا په خوښه روپی درکوم. څه سر به مو خوږوم، بله ورځ اډیسن کارخانې ته ورغی او دغه ځوان ساینس پوه په کارخانه باندې وگرځیده. هرې خوا ته تاوراتاو شو. په پای کې ددغې کارخانې یو میخ په چټک وواهه. شن شو چې، کارخانه چلان شوه. په دې وخت کې د کارخانې خاوند حیران پاتې شو او له خانه سره یې داسې وویل:

- ته یو میخ وگوره او ددې ولاړې او بندې کارخانې چلائیدل!

دغه سړي په پای کې اډیسن ته مخ وړ واراوه او داسې ورته وویل:

صاحب! ته دې خپل فیس او حق الزحمه راته ووايه؟

اډیسن داسې ځواب ورکړ:

یولک او یو ډالر.

د کارخانې مالک دغه روپی ټولې ورکړې او یوازې یوه پوښتنه یې ترې وکړه چې:

دا یو ډالر دې ولې له یو لک ډالرو سره تړلی دی؟ اډیسن

بیا داسې ځواب ورکړ:

یولک مې د فکر او یو ډالر مې د چټک وهلو!

د محمد نواز حقیقت ساین دوه شعرونه

زده کړه

زده کړه زده کړه خپل درسونه

شته په زده کړه کې ویاړونه

بې له زده کړې سړی ږوند وي

زده کړه کړي روښان فکرونه

ښه کوچنی

چې سهار وینې شم له خونه

پاک پرې مینځم مخ لاسونه

کریم او برس هم زه لرمه

پاک ستره ساتم غاښونه

بیا سپورت کوم څو قسمه

دې قوي مې اندامونه

بیا چې کله ښه دمه شم

ښه ارام او اسوده شم

کېنم چایو ته په مینه

بیا را واخلم کتابونه

ښوونځي ته مې روان شم

هله لولم خپل درسونه

حقیقت کې ښه کوچنی یم

پاک ساتم خپل لباسونه

ساختن اشکال با دست

خلاقیت عبارت از خلق پدیده های ادبی، فرهنگی، اجتماعی است که توسط فرد خلاق به وجود می آید. (خصوصیات یک فرد خلاق را در شماره اول مجله برای تان ذکر کرده بودیم). تخیل یا خیال پردازی مهمترین وسیله برای خلق یک پدیده یا اثر می باشد. تمام اختراعات و تمام آثار نویسندگان از خیال پردازی و خلاقیت پدیدار میگردند. در این شماره برای شما خلاقیت زیبای دیگری را که توسط معلم عزیز کشور ما حمید جان ساخته شده است، به نمایش میگذاریم. امیدواریم شما هم خلاقیت هایی را که در طول زنده گی تان داشته اید، برای ما ارسال نمایید تا در مجله خود تان به چاپ برسانیم.

د کتاب گټې

مضطرب فکر مې ټول په یو مرکز شو
د کتاب غوندې ملگری په لاس راغی

پوهان وايي چې:

«نیکمرغه هغه څوک دی چې، له دوو شیانو نه یو ولري:

یا ښه کتاب او یا د کتاب خاوند ښه دوستان.»

الحاج محمد الله خان افغان (د خیرچینه) کتاب په ۳۳ مخ کې، یو ځای داسې لیکي:

«مطالعه د الله تعالی (ج) یونعمت دی. ما په خپل ژوند کې ډېر داسې کسان لیدلي دي چې، له کتاب سره زښته ډېره مینه لري، مگر زه په کتاب باندې جنگ هم کوم. څوک چې کتاب نه گوري، زه حیران یم چې، هغوی څرنگه ژوند کوي.»

هغه څوک چې، د کتاب په قدر پوهېږي، هغه ښه ښه کتابونه لاس ته راوړي او درناوی یې ساتي، پانې نه شکوي او نه بې ځایه کرښې پکې کاږي.

هغه کور چې، په هغه کې کتاب نه وي، داسې بریښي، لکه په جسم کې چې روح نه وي، ځکه کتاب د معلوماتو خزانه ده.

کتاب د بشري ژوندانه د تجربو هغه زنجیر دی چې، یوه پېړۍ له بلې سره نښلوي. درنو زده کوونکو!

کله چې ستاسې درانه ښوونکي او مور او پلار، خپل او بل د تاسو په پستکو لاسونو او بکسونو کې کتابونه گوري، په موږ کې دا امید را ژوندی کېږي چې، دلته به کتاب نور ارزښت هم پیدا کړي.

نو، کله چې روږۍ لاس ته درځي، په قلم او کتاب یې ورکوي، ځکه په قلم او کتاب باندې پیسې ورکې نه دي! محمد نبي صلاحي

په مورنۍ ژبه زده کړه

«په خپله ژبه زده کړه، له هېواد سره مینه روزي.»
په مورنۍ ژبه له زده کړې څخه محرومیت، دفرهنگي محرومیت بنسټ دی. هر کله چې یو ماشوم ډاډ ونه لري چې، په ښوونځي کې د بل ماشوم په څیر حق لري او په خپله ژبه زده کړه وکړي، نو له همدې ځایه ده چې، بېلابېل توپیرونه، خپل محرومیت او د بل برتري ته یې پام اوږي. کولتوري بېلتون له همدې ځایه سرچینه اخلي او په پای کې د هېواد ملي یووالي ته کلک زیان رسوي. له دې امله دا په ډاگه ویلی شو چې:
هر ماشوم د تنفس، خوړلو، خوشالي او په مورنۍ ژبه د زده کړې حقونه لري!

د قلم خاوندان

زه کله چې د قلم خاوندان ووينم، ځان ډېر بختور گڼم. دومره ژوند او خوند محسوس کړم، لکه کب ماهی یې چې په اوبو کې محسوسوي. د قلم خاوندان د خپلو قامونو تقدیرونه بدلوي. په یوه ټولنه کې چې، تورې ته تر قلم زیات اعتبار ورکړ شو، بیا په هغې ټولنه کې، توره د خپلو خلکو سرونه وهي. چې توره مخ ته او قلم شاته وي، چې ادیب کمزوری او توره مخ ته وي، ولس وژل کېږي. خپل قلم به دومره پیاوړی کوي چې، توره په قابو کې وساتي. جنگ او وړاني به له منځه وړو او د تورې پر ځای به قلم پیاوړی کوو او ددې کار میوه به ټول خورو. درویش دراني

شهر بی دروغ

ش. ی. دیباج

میگویند در یکی از زمانهای دور، در گوشه یی از جهان، شهری کوچک؛ اما بسیار سرسبز وجود داشت. جمعیت این شهر کوچک اندک، اما همه ثروتمند بودند. هیچکس بیکار نبود؛ هیچکس بیمار نبود؛ هیچکس دروغ نمیگفت و هیچکس را فریب

کودک و جوان، زن و مرد این شهر همیشه کار و مطالعه میکرد، حتی پادشاه و ملکه شان در وقت بیکاری در قصر سلطنتی خود باغبانی و گلدوژی مینمودند. در این شهر همه دروازه ها و دکانها شب و روز باز بود؛ زیرا هیچکس به هیچ چیز نیازمند نبود و اگر به چیزی ضرورت میداشت، فوراً از خزانه دولت به او داده میشد، پس هیچکس ضرورتی به دزدی نداشت و دزدی نمیکرد.

از آنجایی که درین شهر کوچک هیچ مجرم و گناهکاری وجود نداشت، پس قاضی و پولیس آن نیز به کتابت کتابهای مفید و مراقبت از کودکان مشغول بودند. در آنجا نه زندان وجود داشت

و نه کسی نام آن را شنیده بود. همه جا جنگل و باغهای میوه بود؛ زیرا خدا مردم این شهر را دوست داشت و همیشه خبر و برکت خود را همراه با باران رحمت خود میبارید، چنان که دهقانان از یک دانه گندم هزاران دانه گندم و باغبانان از یک درخت هزاران دانه میوه حاصل میگرفتند. این شهر کوچک به سبب راستکاری مردمش به نام شهر بی دروغ مشهور شده بود.

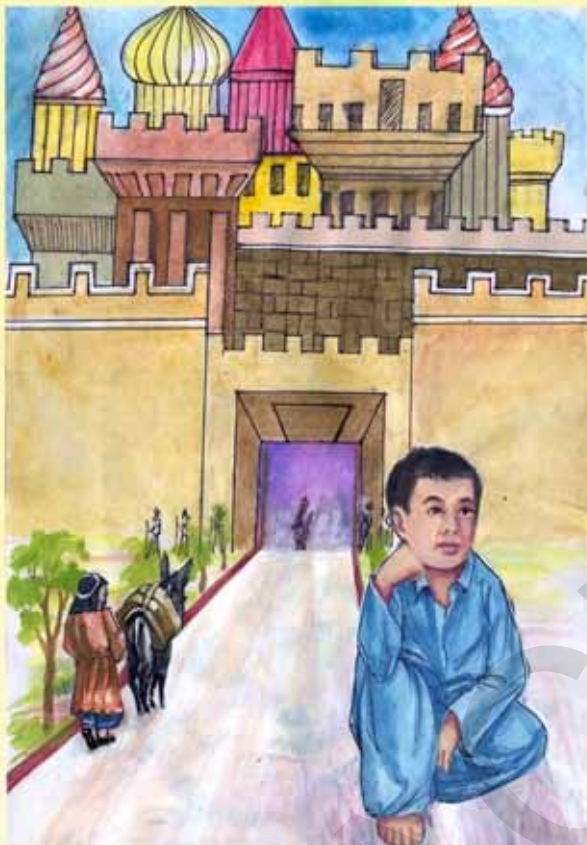
در کنار شهر بی دروغ، شهر دیگری وجود داشت که از پادشاه و ملکه تا درباریان و مردمانش همه به تن پروری، بیکاری، دروغ، خیانت، جرم و جنایت عادت کرده بودند، لذا خداوند مهربان هم از آنان ناراضی بود و باران رحمت خود را بر آنان نمیبارید و زمینها و باغهای آن شهر بی آب و علف و کم حاصل و مردمانش همه نادار بودند

میگویند پادشاه شهر همسایه که از آبادی و آسوده گی شهر بی دروغ خبر داشت، بسیار حسادت میکرد و چون خودش و مردم و شهرش را نمیتوانست آباد و آرام کند، پس میخواست که آبادی و آسوده گی همسایه اش را نیز از بین ببرد. سالهای سال کوششهای او ناکام ماند؛ زیرا مردم این شهر کوچک اتفاق و اتحاد خود را از

نمیداد. آنها با هم مانند اعضای یک خانواده زنده گی میکردند.

که آن باغهای پر میوه و گلستانهای پر گل و کشتزاران حاصلخیز

رفته - رفته خشک شدند و خار ها قد کشیدند. بدی کار این بود که پادشاه و مردم نمیدانستند چرا به این حال افتاده اند و همه گناه را بر سر تقدیر انداخته، به فکر تدبیر نبودند.

این قصه را پدر کلان خردمند به نواسه عزیزش که بسیار کوشا، درسخوان، کاردوست، مهربان و حقیقتجو بود، با اندوه قصه کرد. نواسه، به اندیشه فرو رفت و روزها و شبها اندیشید و اندیشید تا بالا خره تصمیم گرفت که اول از خودش شروع کند؛ هیچوقت دروغ نگوید؛ هیچوقت از کار شانه خالی نکند؛ کار امروز را به فردا و کار این لحظه را به لحظه بعد نگذارد؛ خوب درس بخواند و با علم و عمل خود سر مشق دیگر دوستانش گردد.

دوستان عزیز، چه فکر میکنید؟ آیا او توانست دیگر دوستانش را نیز به سوی خود بکشانند و شهر بی دروغ را که به شهر دروغ تبدیل شده بود، دوباره زنده، سرسبز، آباد و شهر را بی دروغ بسازد؟

دست نمیدادند و هیچگاه فریب نمیخوردند و از راستی و زحمتکشی روی بر نمیگرداندند.

پادشاه شهر دروغ بالاخره به کمک یک جادوگر شیطان صفت یک قصر مجلل دروغین ساخت و در آن انواع گلها، برنده ها و درختان مصنوعی را که در جهان واقعی هیچ موجود نبود، گذاشت. غذاهایی که تا حال هیچ کس نخورده و ندیده بود، تهیه نمود و پادشاه شهر بی دروغ را با ملکه و دربارانش میهمان کرد.

پادشاه، ملکه و تعدادی از درباریان شهر بی دروغ به میهمانی رفتند. پادشاه شهر دروغ مهمانان خود را به شکار و تفریح برد و مدت یک هفته آنها را کاملاً بیکار و خوش و مصروف خوشگذرانی نگه داشت. این زنده گی راحت و پر تجمل آهسته آهسته به کام شاه، ملکه و درباریان شهر بی دروغ شیرین شد و دیدن آنهمه شکوه و جلال، آنهمه طلا و ثروت، آنهمه غذا و میوه های رنگارنگ که تا آن وقت هیچ ندیده و نخورده بودند، در دل شان برای اولین بار احساس حسادت را بیدار کرد.

پادشاه شهر بی دروغ از میزبان خود پرسید:

- شما که کار نمی کنید، چگونه این همه تجمل و ثروت را به

دست آورده اید؟

پادشاه شهر دروغ که منتظر چنین فرصتی بود، راههای نامشروع پولدار شدن را به آنان آموخت و آنقدر به توصیف راحتی و تجمل و بدگویی رنج کشیدن و کار کردن پرداخت که پادشاه و ملکه و درباریان شهر بی دروغ، فریفته آن شدند و وقتی به شهر خود برگشتند، دست از کار کشیدند و چون بدون کار مزد به دست نمی آید، آرام آرام از راه غیر قانونی، فریب، ظلم، دروغ و خیانت شروع به جمع آوری پول کردند.

آنچنان که پادشاه شهر دروغ آموخته بود، بر مردم مالیات سنگینی گذاشته شد تا تجمل شاه و دربارانش فراهم شود؛ دروازه ی خانه ها شب و روز قفل شد؛ زیرا عده بی که به بیکاری عادت کرده بودند، دست به دزدی میزدند؛ داد و ستد از رونق افتاد؛ زیرا بسیاری از مردم پول برای خرید نداشتند و خدای مهربان هم که به خاطر صداقت و کاردوستی و زحمتکشی آنان خیر و برکت خود را نثار میکرد، دیگر باران رحمت خود را نبارید و دیری نگذشت

سرگرمی

هر حرف، یک عدد:

در زیر چهار عمل اصلی به کمک حروف انجام شده اند.

$$A + C = E$$

$$B - C = E$$

$$C * C = E$$

$$D : C = E$$

مسلماً هر حرف به جای عدد مخصوص به کار رفته است. آیا می

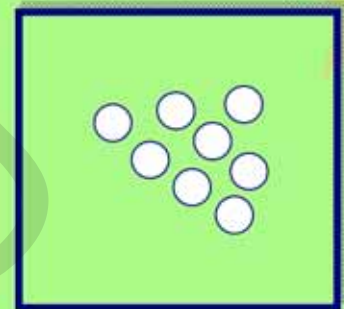
توانید بگویید

هر حرف، نماینده کدام عدد است؟ (راهنمایی: مجموع

A,B,C,D مساوی ۱۰۰ است)

تبدیل مثلث به مربع

با جا به جا کردن کم ترین تعداد سکه، این مثلث را به مربع تبدیل کنید. چند سکه را باید جا به جا کرد؟

بوره یا دانه های قند؟

اگر دو پیاله هم اندازه داشته باشیم که یکی پر ازبوره و دیگری پر از دانه های قند باشد، کدام یکی سنگین است؟

عدد هشت!

آیا می توانید با به کار بردن هشت بار عدد ۸ و استفاده از علامت های ریاضی، طوری عمل کنید که عدد ۱۰۰۰ را به دست آورید؟

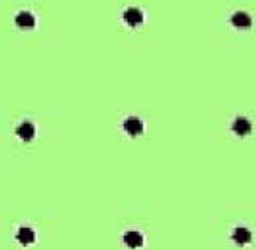
کدام نام؟

یک نام سه حرفی داریم که هر کدام از حروف آن، دو بار در این پنج نام سه حرفی تکرار شده است: سیب، پنج، حمل، نقص و حسد.

این نام را بیابید و سه حرف را بیابید و سه حرف آن را در خانه های این جدول کوچک قرار دهید و جدول را کامل کنید.

۳	۲	۱
---	---	---

با نقاط شبکه زیر چند مثلث می توان ساخت که این نقاط رئوس آن باشد؟

گرگ و بز:

این گفته قدیمی است، اما همه گان نمی دانند که منشأ آن یک معمای دیرینه است که به حدود دوازده قرن پیش بر می گردد: مردی می خواهد یک گرگ، یک بز و یک دسته رشفه تازه را به وسیله قایقی، که فقط گنجایش خود او و یک دسته رشفه و یا یک رأس حیوان را دارد، از عرض دریا عبور دهد. از طرفی او نمی تواند گرگ و بز را تنها رها کند و یا رشفه را نزد بز باقی بگذارد. پس چگونه می تواند همه را به آن سوی دریا ببرد، بی آن که گرگ بز را بدرد و یا رشفه طعمه بز گردد؟

په شعر کې غوره متلونه

انسانیت څه په دولت نه دی رحمانه!
 انسانیت له انسانانو څخې غواړه
 چې غوتې پسې وهې په لاس به درشي
 سړی په رنگ نه سړی کیږي
 د طوطي له وینا دا معلومیږي
 که چا تله د انصاف په لاس کې در کا
 په غوږجل کې باري خړ او کچر ښه دی
 ښه خوی به دې سلطان کېږي
 کرد گلو کره چې سیمه دې گلزار شي
 بت که جوړکړې دسروزرو انسان نه دی
 وزه هم ږیره لري په عقل پوک دی
 چا ویل چې په دریاب کې گوهر نشته
 سړی هغه دی چې پې خوي دسړو وینه
 په خبرو باندې څوک نه سړی کېږي
 خپل ټټو او د بل آس به برابر کړې
 نه په خونه کې جاهل او بې طلب
 بد خوی به دې په ځان پورې حیران کړي
 اغزي مه کره پښو کې به دې لار شي

هغه هلک چې پر پښو لیکل کوي

سوجت د هند د بنگال ولایت په یوه ښار کې اوسي. دا هلک
 له نورو ماشومانو سره ډېر توپیر لري، ځکه هغه بې لاسو
 نړۍ ته راغلی دی. په دې ډول، سوجت له ژوند سره یوه
 فزیکي مبارزه لري، ځکه اوس د پښو پر گوتو لیکل کوي او
 هیله لري چې، په را تلونکي کې یو ښوونکی شي. نوموړی
 وايي:

«زه بې لاسونو نړۍ ته راغلی يم، خو په دې هېڅکله
 خواشینی نه يم. زه تل له خپل فکر نه کار اخلم. سره له دې
 چې، زه لاسونه نه لرم، دادی بیا هم لیکل کولی شم.
 همدارنگه، کولی شم چې، رسمونه او انځورونه وکاږم.

هارموني و غږوم او داسې نورې د موسیقۍ الې، لکه تېله هم غږولی شم!»

دغه هلک په یوه مرکه کې څرگنده کړه چې:

«له سندرو ویلو او کتاب لوستلو سره ډېره مینه او علاقه لري!»

اسپک سفید

محمد حسین محمدی

عصر بود و میدان هر لحظه بروبار و بروبار تر می شد. بچه ها و دخترها دور و پیش چرخ فلک ها، اسپک های چوبی و چانسی ها جمع بودند. غلغله هر لحظه بیش تر میشد.

داد و فریاد بچه ها، صداهایی که از وسایل بازی بر می خاست؛ مثل وز وز زنبور در میدانی می پیچید.

لیلما مثل هر روز عصری روی چار پایه؛ پشت پنجره کوچک اتاق شان نشسته بود و میدانی را نگاه می کرد. هوای اتاقک چوبی گرم بود و لیلما عرق کرده بود. نگاه بر "بابه جان" انداخت. بابه جان اسپک

های چوبی را دور میداد. از دور هم می شد فهمید که در حال عرق ریختن است؛ و لیلما میدانست. این را هم میدانست که بابه جانش آرزو دارد اسپک های چوبی از خودش باشد.

اسپک سفید، اسپک آبی، اسپک زرد، اسپک نارنجی، اسپک شتری، اسپک سبز، اسپک سرخ و اسپک سیاه؛ پشت سر هم چرخ می زدند و چرخ می زدند. بابه جان کنار اسپک سفید بود و اسپک ها را دور میداد. کم کم جمعیت زیاد شد، آنقدر که لیلما نتوانست بابه جان را ببیند. فقط چوب های اسپک ها را می دید که تیزتر و تیز تر دور میزند و غیر غیر صدا می کردند: صدای شان را نمی شنید؛ اما حس می کرد. اسپک ها همانطور دور می خوردند و دور می خوردند. لیلما دست برد و چوب های زیر بغلش را برداشت. خواست از روی چارپایه بلند شود که قال مقال دخترهایی که تازه آمده بودند، نگاهش را دوباره به میدانی کشاند. دخترهای کوچک، همسن و سال خودش، اما با لباس های نو و قشنگ و بکس هایی که به پشت داشتند. با موهای دسته شده و سرشان مثل توپی گرد و کوچک. دستی به موی هایش کشید هیچ وقت کسی نبوده تا موی های درازش را آن طوری ببندد. از وقتی که خودش را شناخته، همراه بابه جان بوده و چوب های زیر بغلش. حرف های بابه جان یادش می آید "... پدرت پیش از دنیا آمدن تو رفت. رفت و دیگر پس نیامد. مادرت هم بعد از تولد تو از دنیا رفت..."

موی هایش را زیر چادر گل گلی اش پنهان کرد. دخترهای مکتب همراه معلم شان بودند. یکی یکی سوار چرخ فلک می شدند. لیلما فکر کرد: اگر او هم به مکتب می رفت، حالی صنف دوم می بود و یکی از آن بکس های چرمی هم از او می بود. چوب های زیر بغلش را حرکت داد و از پشت پنجره کوچک اتاقک شان پس رفت.

اسپک سفید گفت: (چی... چی؟ حالی شما حسودی می کنید!)
 لیلما گفت: (نی... نی... من همه شما را دوست دارم... ولی اسپک سفید دختر است... من هم...)
 اسپک سفید گفت: (راست میگه، بین شما فقط من دختر هستم، خوب، دختر ها، مابین خود گپ های زنانه می زنند، بچه ها بروید مشت مشتک خوتان را بکنند...)

لیلما ساکت بود، اسپک سفید دوباره گفت: لیلما! بیا سوارم شو... بیا تا مابین دشت ها برویم!
 اسپک ها فقط تماشا می کردند. لیلما خودش را به اسپک سفید رساند. گردنش را بغل کرد و صورتش را به یال های اسپک مالید. اسپک سفید گفت: (کاش می شد اگر یک دانه زنگوله می داشتم تا وقتی که میدوم، شرنگ شرنگ صدا کنه.)
 بعد گردنش را تکان داد. قریب بود لیلما را ببیندازد زمین. ولی زود آرام گرفت. بعد لیلما خودش را به پشت اسپک بالا کشید. اسپک سفید گفت: (لیلما! تو چی خوش داری؟)

هوا تاریک شده بود و ماه در آسمان می درخشید. ستاره ها به بچه ها و دخترهایی که به تنهایی آسمان را نگاه می کردند؛ چشمک می زدند.

لیلما روی زینه های چوبی اتاقک شان نشسته بود. بابا به جانش آشغال ها را جمع می کرد. بابا جانش به طرف اسپک های چوبی رفت. چند مرتبه خم و راست شد. لیلما اسپک سفید را نگاه کرد. اسپک سفید در زیر نور ماه می درخشید چوب های زیر بغلش را برداشت و به طرف اسپک های چوبی رفت. پای چپش به زمین نمی رسید. به بابا جانش رسید. بابا جانش گفت: «لیلما جان! زود پس بیا که نان بخوریم.»

لیلما که به کنار اسپک سفید رسید، نور هریکین از پنجره کوچک اتاقک به میدانی می ریخت. لیلما سلام داد. اسپک ها (علیک) گفتند؛ ولی فقط لیلما شنید. بعد دستش را به دور گردن اسپک سفید حلقه کرد.

(امروز زیاد مانده شدی؟)

اسپک سفید شیهه کوتاهی کشید: (زیاد نی... فقط دلم برای دق شده بود... چرا زودتر نیامدی؟)
 لیلما چیزی نگفت. از پهلوی اسپک سفید و اسپک آبی گذشت و خودش را به ستون بین اسپک ها رساند و به آن تکیه داد.
 (خو. نشد دیگه)

این را همین طوری گفت. اول می خواست بگوید: (می شرمیدم) ولی نگفت، ساکت به پای ها و لباس هایش خیره شد؛ دامنش خیلی کوتاه شده بود، به زانوهایش هم نمی رسید. گفت: «امروز آن دختر ها را دیدی؟»

اسپک سفید گفت: (کدام دخترها؟)

لیلما گفت: (همودخترهای مکتب، همونا که کالاهای یک رنگ درجان شان بود، همونا که بکس های چرمی به پشت شان بسته بودند...)

اسپک زرد بین گپ های لیلما پرید: (حالی شما چرا فقط از دخترها گپ می زنید؟)

اسپک ها گفتند: (راست میگه، لیلما! تو چرا همراه اسپک سفید قصه می کنی؟)

لیلما به یاد دختری افتاد که صبح از پشت پنجره کوچک اتاقی دیده بود. دخترک موی هایش را با فته و انداخته بود به پشتش. گوشواره های قشنگش دیده می شد.

گفت: (نمی دانی، گوشواره هایش چقدر قشنگ بود. از نزدیک دیدم؛ گوشش... گوشش یک سوراخ دیگام داشت...)

بعد دست برد و گوشش را لمس کرد. اسپک سفید گفت: (پس تو گوشواره خوش داری.)

لیلما گفت: (حالی که تو زنگوله خوش داری، من چادرم را مثل یگ گردنبند، دور گردنت بسته می کنم.)

بعد گردن اسپک سفید را بغل کرد و آهسته در گوشش گفت: (بین گوش های من یک سوراخ هم ندار د!)

گردن اسپک را رها کرد.

(نگاه کن، حالی چقدر مقبول شدی!)

اسپک سفید نگاهی به ماه انداخت، شیهه کو تاهی کشید و گفت: (اسپک ها!... همه آماده باشید تا شاهزاده لیلما را به گردش ببریم.)

لیلما خوش شد، در پشت اسپک سفید جای به جای شد. اسپک آبی، اسپک زرد، اسپک نارنجی، اسپک شتری، اسپک سبز، اسپک سرخ و اسپک سیاه؛ شیهه کشیدند و به دنبال لیلما بیت خواندند؛

اسپ سفید مقبوله

ده سرش یک دسته گله

ما بین دشت ها میدوه

یالسه شمالک میزنه...

خودش را همراه اسپک ها در دشت پر از گلی یافت که پروانه هایش روی گوش های اسپک ها می نشستند. دوتا هم روی موی های خودش نشسته بودند. اسپک سفید در میان شب بو ها می دوید و شیهه می کشید.

لیلما خوش بود و بلند بلند می خندید.

بابه جان از پشت پنجره کوچک اتاق لیلما را صدا زد: (لیلما!... لیلما!... بیا نان بخوریم.)

بعد از پشت پنجره پس رفت و زیر لب گفت: "جان بابه! زود بیا" و کنار دسترخوان نشست. ولی خبری از نواسه اش نشد دوباره بلند شد و این بار دروازه اتاق را باز کرد دید لیلما روی اسپک سفید به خواب رفته است.

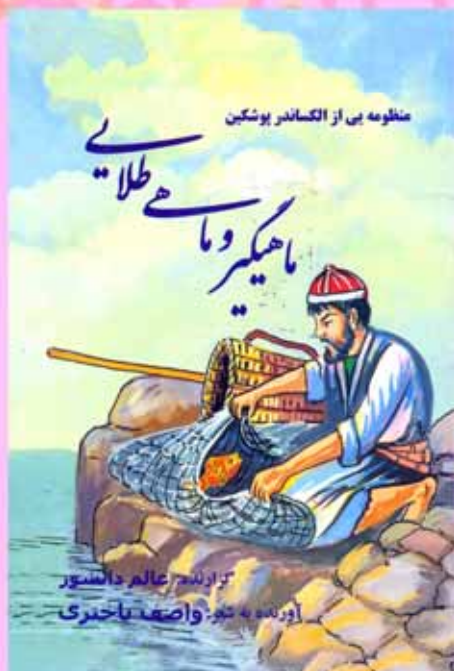
لحظه ای نگاهش کرد و لبخندی بر لبان خشکیده اش نقش بست:

(چقدر آرام خواب رفته!)

شمالک به موهای نرم لیلما بازی می کرد. بابه جانمش بغلش کرد لیلما تکانی خورد و لب های نازکش حرکت کردند: (اسپ سفید مقبوله... ده سرش یک دسته گله...)

اسپک سفید شنید و گفت: (خوب خواب کنی، شاهزاده لیلما!)

بیا یاد کتاب بخوانیم

نام کتاب: ماهیگیر و ماهی طلایی

نویسنده: الکساندر پوشکین

گزارنده: محمد عالم دانشور

آورنده به شعر: واصف باختری

ناشر: مرکز رسانه های همه گانی برای افغانستان

نام کتاب: خوشه ها و ملخ

(داستان نوجوان)

نویسنده: محمد حسین محمدی

طرح جلد و صفحه آرا: حسین سینا

چاپ اول: تابستان ۱۳۸۶ - هرات

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

ناشر: لیسه خصوصی توحید

چاپ: مهر حبیب

نام کتاب: ده طفل کوچک خار پشت (داستان کودک)

نویسنده: برل هاس

گزارنده: سید حشمت الله حیات

چاپ اول: اسد ۱۳۸۳ خورشیدی، کابل افغانستان

ناشر: مرکز رسانه های همه گانی برای افغانستان

نام کتاب: مردی که خنده میفروخت

(مجموعه داستان برای نوجوانان)

گردآوری: محمد حسین محمدی

تصویرگر: سید محسن حسینی

ناشر: خانه ادبیات افغانستان

چاپ اول: زمستان ۱۳۸۲ - تهران

تیراژ: ۲۵۰۰ نسخه

تحفه به مادر جان

قلم هایم قشنگ است
سیاه و آبی رنگ است

چند دانه قلم دارم
نارنجی و سرخ و سبز

یک طوطی گگ میکشم
منقارکش سرخ و خم

همراه قلم‌هایم
پرش باشد رنگارنگ

طوطی را مینشانم
یک کاسه آب میمانم

سریک درخت سبز
زیر این درخت سبز

خود را در آب میشوید
گل و سبزه میروید

طوطی گگ پاک من
گرداگرد این درخت

در یک پاکت کلان
تحفه بهر مادر جان
ش.ی. دیباج

رسم خود را میندم
میدهم روز مادر

پرنده گک قشنگ

دو داستان کوتاه از: آرزو آسو بنت حبیب الله
متعلم صنف ششم لیسه هاشم برات شهر مزار شریف

آن مرد پولدار گفت: درست است. من این پرنده گک را میخرم.
مرد پولدار پرنده گک را خرید و آن را به هوا پرواز داد و پرنده
گک بسیار خوش شد و به هوا پرواز کرد و رفت و آن مرد پول
دار بسیار خوش بود که یک پرنده گک قشنگ را خوشی داده
است.

دختر بدخلق

یک دختر به نام فریده بود. او دختر بسیار بدخلق بود. هر قدر که
خانواده و استادانش نصیحت میکردند، او هیچ گوش نمیکرد.
یک روز یک همصنفی اش به نام خورشید از آب او استفاده کرد.
وقتی که فریده خبر شد، بسیار قهر شد و پیش او رفت و گفت: تو
بی اجازه من از آب من خوردی، پس تو باید جزای خود را
ببینی. از گوشه‌هایت بگیر و بالا شو و پایین بنشین.
وقتی که خورشید این کار را تکرار میکرد، استاد فریده آمد و گفت:
او را ببخش. او دیگر این کار را تکرار نمیکند.
فریده با خود فکر کرد و بعد گفت: درست است، اما دیگر این کار
تکرار نشود.

بعد همه به جاهای خود نشستند و درس را ادامه دادند.
چون فریده با دختران جنگ میکرد، هیچ کس در راه همراه او
نمیرفت. یک روز فریده دید که تمام دختران یکجا میروند و او
تنهاست. این کار خوش فریده نیامد و در صنف رفته گریه را
شروع کرد.

استاد فریده آمد و گفت: فریده، چرا گریه میکنی؟ آیا تورا کسی
زده است؟

فریده سرش را بالا کرد و
گفت: آیا من یک دختر بد
هستم؟

استاد فریده گفت: تو دختر
بدی نیستی. اما گپ این
است که تو با هر کس به
هر گپ جنگ میکنی. تو
باید دختر باحوصله باشی.

فریده فکر کرد و با

استادش وعده کرد که بعد از این روز او یک دختر خوب و با
استعداد میشود.

فریده در سال آینده در صنف خود اول نمره گی را به دست
گرفت و همه گی از فریده خوش بودند.

یک روز یک مرد در بازار یک پرنده گک را دید. آن پرنده گک
بسیار قشنگ بود و پرهایش رنگ های مختلف داشت. آن مرد
به چهره پرنده گک نگاه کرد و دید که پرنده گک بسیار غمگین
بود و صاحب پرنده گک بسیار خوش به نظر میرسید. رفت و از
آن مرد پرسید: چرا این قدر خوش هستی؟

مرد گفت: چند سال میشد که من شکار میکردم، اما هیچ شکار
خوب به دستم نمی آمد. هر
کسی که این پرنده گک را
پرسا می کند بسیار قیمت
بیه میماند هر کس به من
معلومات میدهد که آنها یک
مرد را می شناسند که او بسیار
پول دار است و هر روز به
این بازار بزرگ می آید. شاید
او این پرنده گک را قیمت تر
بخرد.

مرد گفت: شما در باره آن

مرد پول دار که صحبت میکردید، آن مرد پول دار من هستم.
صاحب پرنده گک بسیار خوش شد و گفت: راستی شما این پرنده
گک را میخرید؟

آن مرد اول به چهره پرنده گک نگاه کرد و گفت: آیا شما این
پرنده گک را به زحمت گرفتید؟

شکارچی گفت: من بسیار کوشش کردم که این پرنده گک را به
دست بیاورم و به خاطر این پرنده گک بسیار عذابها را کشیدم.

۳- روح الامین فرزند عبدالرؤف؛ صنف اول

من به مکتب آمدم تا درس بخوانم. می خواهم انجیر شوم؛ ما جای بازی نداریم. از دولت می خواهم که جای تفریح و ساعت تیری برای ما درست کند.

۴- مریم بنت محمد عزیز؛ صنف اول

روز اول که پدرم مرا مکتب آورد، من از مکتب خیلی می ترسیدم. وقتی داخل صنف شدم معلم مرا در جای مناسب جا داد و مثل مادر نوازش کرد و حالا می فهمم که مکتب چقدر جای خوب است. ما در مکتب دوستان خوبی پیدا می کنیم که ما را در هر چیز کمک می کنند.

۵- صدف بنت احمد شاه؛ صنف اول لیسه عایشه درانی

من وقتی اولین بار مکتب آمدم، فضای صنف و مکتب برایم خیلی جالب بود. من از هر چیز دیگر معلمی را دوست دارم. می خواهم معلم شوم.

اولین بار

که به مکتب آمدید،

چه احساس داشتید؟

۱- علی آقا فرزند محی الدین؛ صنف اول مکتب خواجه عبدالله انصاری

من به خاطر درس خواندن به مکتب آمدم تا در آینده داکتر شوم؛ چون در کشور ما داکتر کم است. مکتب خیلی جای خوب است. در مکتب، خیلی چیز ها را می آموزیم.

۲- سلیم فرزند خان میرزا؛ صنف اول

من به علاقه مندی خود به مکتب آمدم؛ چون می خواهم هر چیز را یاد بگیرم. می خواهم در آینده معلم شوم.

مشوره با ما

سلام گرم و صمیمانه خدمت تمامی متعلمین عزیز کشور!

تشکر از همه شما که برای ما نامه ارسال میکنید و احساسات پاک تان را به روی کاغذ می آورید. این بار نامه یی داریم، از مینا جان. در این نامه آمده است:

من مینا متعلم مکتب... میاشم. اول از همه کسانی که با مجله «تریت» همکاری میکنند، تشکر میکنم. مجله بسیار جالب و معلوماتی میباشد.

من در یک مکتب درس می خوانم که سه تایم دارد؛ یعنی شاگردان در سه وقت مختلف می آیند و در این مکتب درس میخوانند. مکتب ما بسیار بیروبار است و امکانات مکتب هم بسیار کم و رفتار اولیای مکتب هم با شاگردان مناسب نیست. حتا من خودم چندین بار دیده ام که نگران صاحب با چوب شاگردان را میزند و سر آن ها فریاد میکشد. وقتی این وضعیت مکتب به ذهنم می آید همیشه خسته میشوم و اصلاً دوست ندارم مکتبی که در آن درس میخوانم این طور باشد. با وجودی که من درس خواندن را بسیار دوست دارم، از مکتب خسته ام.

مشوره ما:

مینا جان! من علاقه شما به درس خواندن را تحسین میکنم و برای شما و همه متعلمین عزیز آرزوی موفقیت و سر بلندی دارم. شما میتوانید موضوع را با معلم رهنمای تان در میان بگذارید تا معلم رهنما با مدیر مکتب و دیگر مسئولین مکتب صحبت نماید چرا که نباید هیچ شاگردی مورد لت و کوب یا آزار مسئولین مکتب قرار بگیرد. ما نیز نامه شما را چاپ کرده، و به مقامات مسؤول وزارت محترم معارف میرسانیم. امیدواریم این مشکل در تمام مکاتب کشور حل شود.

۶- پروانه بنت خان باچا؛ صنف اول لسه محمود هوتکی

من مکتب را نسبت به خانه زیادهتر دوست دارم و از تمام اطفال خواهم می کنم تا به مکتب بیایند و درس بخوانند.

۷- خدا نظر فرزند رستم خان؛ متعلم صنف اول

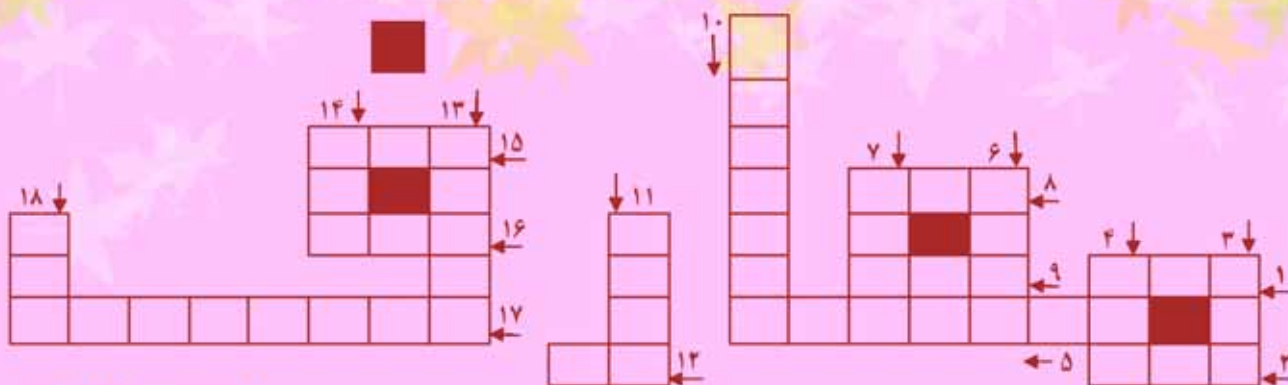
من معلم خود را نسبت به پدر و مادرم زیادهتر دوست دارم. چون خیلی چیز ها را به من یاد داده است. چیز هایی که حتا پدر و مادرم هم به من یاد نداده اند.

۸- رفیق الله شهیر دلمری تولگی زده کوونکی

دلمری خل لپاره کله چې خپل مشر ورور سره ښوونځي ته لاړم د ښوونځي چاپیریال راته ډیر وپروونکی وپریښد او خپل ښوونکي څخه و وپریښم، کله چې مې ورور زما څخه کور ته لاړ نو ما ډېر وژول.

اوس چې خپل ښوونکي او ټولګیوالو سره بلد شوی یم ډېر خوښ یم زما ښوونکې ډېر مهربانه شخص دي تل زما سره مینه کوي په راتلونکي کې غواړم ښوونکی شم.

ترتيب دهنده: ذکيه احمدی

۱۳ - گیاه خوشبو
۱۴ - تزریق
۱۵ - سر
۱۶ - مخرج حرف عین
۱۷ - یکی از شاعران قرن
۱۸ - امر رفتن

۷ - ترسناک
۸ - ترس
۹ - بلی
۱۰ - سپورت همراه توپ و جالی
۱۱ - راه
۱۲ - گل سفالگری

۱ - لسان ملی کشور
۲ - همراه زر می آید
۳ - وسیله برای درو
۴ - روز به عربی
۵ - یکی از سپورت ها
۶ - اولین مؤذن اسلام

تنباکو او دهغه کارول

د امریکا کاشف کریستف کولمب ۱۵۶۰ ز. کال دتنباکو بوتی د دانتیل له ټاپوگانو څخه له ځانه سره هسپانیا او اروپا ته یووړ.

دکرهڼې دیو کارپوه دوینا له مخې، حیوانات او الوتونکي په شعوري بڼه دتنباکو له بوتی سره مینه نه لري، خو انسانان یې کارولو ته لېوالتیا ښکاره کوي. پوهان عقیده لري چې، دسگریټو نیکوتین چې سږو ته ننوزي، د راز راز ناروغيو سبب ګرځي. دسگریټ څکوونکو دزړه ټکان دعادي کسانو په پرتله زیاتیري او په پای کې له فعالیت څخه لویږي اودیريږي. همدا رنگه نشه یی توکي او نور څکوونکي مواد، هم اقتصادي زیان لري او هم د انسان دروغتیا دشمنان دي.

کتابونه

- ځینې کتابونه د وړو په شان بې پروا او په وده ژبه غږیزي او یوه خبره هم د لویانو لپاره نه لري.
- ځینې کتابونه یوازې او یوازې نصیحت کوي.
- ځینې کتابونه لږ او ډېر عمر کوي، خو ځینې یې په ماشومتوب کې مري.
- ځینې کتابونه داسې منځ ته راځي چې، تر ابدې پورې ژوند کوي.
- ځینې کتابونه داسې تېل وي چې، نورو ته هېڅ نه شي ورکولی.
- ځینې کتابونه تل ویده وي، خو یو شمېر کتابونه مو د ژوند له درنو خوږو نو نه را وینوي.
د مؤلف مرستیاله فروزان خاموش

گل پاچا الفت

آرزو اندې

د ابوالقاسم فردوسي لیسې د ۱۱ ټولګې زدکوونکې

مرحوم گل پاچا الفت دمير سيد پاچا زوی د سيد فقير پاچا لمسی په خټه سيد پشتون او په ۱۲۸۷ لمريز کال د لغمان ولايت د عزيز خان په کڅ کې زيږدلی دی.

علمي زده کړې يې په غير رسمي مدرسو کې کړي او دخپل وخت متداوله علوم لکه صرف، نحو، منطق، تفسير، حديث او معاني دننگرهار او کابل له مشهورو استادانو څخه لوستي دي، د پښتو ژبې تکړه ليکوال دی، دده شعر ډېر سليس، روان او خوږ او په عين زمان کې له نوښت څخه ډک دی، ډېر نازک او نوي خيالات په ښکلو الفاظو کې ځايوي، له ډېرو زړو مطالبو څخه په نوي رنگ ډېر ښکلي تصويرونه جوړوي.

په نظم او نثر کې ډېوره استدلال خاوند دی، په تېره بيا دده مشور اشعار او دنثر خوږې ټوټې له هره حېثه زړه وړونکې

دي. په دغو ادبي ټوټو کې ټولنيز دردونه په اغېزناکه توګه بيانوي.

دالفت په نظم او نثر کې کوم فلسفي يا تاريخي استدلال نشته مګر د فطرت له هره څوکۍ داسې دلايل راباسي، چې تر هر رنگه منطقي استدلال ښه او ټينګ وي.

دالفت د ادبي ټوټې يوه بېلګه:

پرېږدئ - دابې گناه بندي پرېږدئ!

مه وپرېږدئ - دده په ازارولو کې هيڅ خوف او خطر نشته - فساد او شرارت له ده نه پيدا کيږي. دده بندي کول لويه گناه ده.

داهغه يوسف دی، چې دېې گناهې په سبب په زندان کې لويدي دي.

که دی له زندانه راووزي ستاسې اينده او راتلونکي سنجولي شي او ستاسې دېلې ورځې غم خوري، پرېږدئ دابې گناه بندي پرېږدئ!

که دی خلاص شو ستاسې انتظام به په ډېر ښه شان وکړي.

ستاسې وړي به ماړه کړي - ستاسې بربنډ به پټ کړي.

تاسې دغه ښکلی موجود په تورو څاګانو کې مه غوزوئ!

په زندانونو کې يې مه اچوئ.

په لېوانو او پرانګانو يې مه خورئ.

پرېږدئ دابې گناه بندي پرېږدئ!

دی به ستاسې د ګډوډ او پرېشانو خوبونو صحيح تعبير وکړي.

ډېرې سختې مبهمې او مجملې غوټې به پرانيزي، دی دراتلونکي حال پېښيني کولی شي، دطبيعت په رموزو او اسرارو پوهيږي.

پرېږدئ دابې گناه بندي پرېږدئ! دده په ازادۍ باندې علم او پوهه زياتيږي، وطن رڼا کيږي، ږانده بيټا کيږي.

دی له خپلو جفاکارو وروڼو سره ښه سلوک کوي، دی ډېر پېچومي او ارولی شي، ډېرې کړې لارې سمولی شي او ډېرې ستونزې حل کولای شي.

ماخوب ليدلی، چې دابندي خلاصيري او دسلطنت په کرسی کېښي:

ښه فکر وکړئ؟

دابندي څوک دی؟

پس له ډېره فکره وایم

«فکر دی، فکر!!»

من کیستم؟

عبد الواحد روان

راه های رفع نگرانی در روزهای امتحان

روزهای برگزاری امتحانات و حتی پیش از آن، شور و هیجان خاصی جوانان و نوجوانان را فرا می گیرد. همین موضوع گاهی موجب تغییراتی در تغذیه، خواب و صحت آن ها می شود. از طرف دیگر این سؤال برای آن ها و خانواده های شان مطرح می شود که مناسب ترین شیوه تغذیه و بهترین نحوه برخورد با آنان چگونه است؟

در این جا به صورت مختصر، مطالب مفیدی را برای تان بیان می کنیم:

اضطراب در روزهای امتحان

نگرانی های شاگرد در روزهای امتحانات، گاهی با فشار خانواده ها بیش تر می شود، در حالی که باید با این مسأله خیلی عاقلانه و منطقی برخورد کرد.

شاگرد باید در طول سال، درس بخواند تا در روزهای نزدیک به امتحان، مجبور نشود با بی خوابی و نگرانی و در شرایط روحی نامطلوب بیش از حد توان خود فعالیت کند. کم خوابی های شب امتحان، سبب خستگی زود هنگام، فراموشی، افزایش نا آرامی و اشتباه در هنگام امتحان می شود.

اگر توجه داشته باشیم که استعداد همه افراد یکسان نیست، دانش آموز را به خاطر آن که نمره امتحان اش از نمره شاگرد دیگری کم تر شده، ملامت نخواهیم کرد بلکه بر عکس به خاطر وظیفه شناسی او برای درس خواندن و انجام وظایف خانه گی اش احساس رضایت و امتنان خواهیم داشت.

هر امتحان، در واقع آزمونی است که به صورت مسابقه برگزار می شود. بنابراین موفقیت در کانکور یا سایر امتحانات فقط به میزان فعالیت داوطلب ارتباط ندارد بلکه به فعالیت داوطلبان دیگر و استعدادهای آن ها نیز ارتباط دارد. لذا به هیچ عنوان منطقی نیست که خانواده ها روی فرزندان خود فشار روحی بی جا وارد کنند و آن ها را گرفتار نگرانی های مضاعف و آزار دهنده نمایند.

به طور خلاصه وظیفه شاگرد یا داوطلب کانکور، درس خواندن، تلاش کردن و جدیت است؛ اما اگر وظیفه خود را به خوبی انجام داده اما نتیجه امتحان یا کانکور باب میل او نیست، نباید این موضوع وسیله بی برای سرزنش او قرار گیرد.

من عبارت از صفحات کاغذ هستم که مطالب مفید و بی شماری در دلم جا دارد. من در زمان های قدیم در بین مردم بودم ولی حالا مردم مرا خیلی دوست دارند و نسلم همه دنیا را پر کرده است. انسان های آگاه و با سواد مرا خیلی احترام میکنند، اما در بین مردم بیسواد و نادان چندان اهمیت و منزلت ندارم، همیشه مرا ضیاع کن وقت و وسیله بیکار ساختن بچه ها میگویند و از من خوش شان نمی آید.

خوشبختانه انسان های با سواد مرا خیلی تقدیر میکنند، جای من در خانواده های با سواد همیشه در خانه های چوبی زیبا بنام الماری است که در اطاق جداگانه نصب میشود. من هم آنان را خیلی دوست دارم و زینت دهنده حرف های شان هستم و همچنان انتقال دهنده فرهنگ های شان از نسلی به نسلی دیگر میباشم. حال شاید مرا شناخته باشید؟ باز هم اگر مرا نشناخته اید میخواهم مختصری از زندگی خود را به شما باز گو نمایم: اولین بار کسی بنام «تویسنده» مرا با کلماتی مفید و زیبا مزین ساخت بعد توسط ماشینی به نام کامپیوتر نوشته کرد و به زیبایی ام افزود، بعد به چاپخانه برد و در آن جا تعداد زیادی از صفحات تم را به چاپ رساند. وقتی از چاپ برآمدم، مرا دسته بندی کرده به فروشگاه برد و تعدادی از بسته هایم را به دوستانش به عنوان با ارزش ترین تحفه، هدیه کرد.

انسانهای آگاه و اهل مطالعه حینی که شنیدند که من به بازار آمده ام، با خوشی تمام به بازار سرازیر شدند و هر کدام مرا با آن قیمتی که در یکی از صفحاتم نوشته شده بود، خریداری میکردند، گفته هایم را مطالعه نموده، به افراد دیگر اطلاع می دادند. این مردم مرا خیلی به علاقه مندی نگهداری میکنند. از من مواظبت سالم می نمایند حتی مرا در جاهای با لا تر از خود قرار می دهند و هیچ گاه زیر پا نمیکنند. سخنانم را در هر جلسه به زبان می آورند. هر چه میگویند از من است و هرچه من دارم از آن هاست. حال حتماً مرا شناخته اید؛ من "کتاب" هستم! شما عزیزان هم مرا خوب مطالعه کنید. بعد به دوستان خود بدهید تا آن ها هم آگاه شوند. از من خوب مواظبت نمایید تا برای نسل های بعدی تان مفید واقع شوم.

جهان آرزوها

کې هڅه او کوشش وکړي. په راتلونکي کې غواړم ډاکټر شم.

بلال فرزند لطيف احمد صنف دوم خواجه عبدالله انصاري

در آینده می خواهم مخترع باشم و چیز های مفید برای کشور خود اختراع کنم اما به لابراتوار و مواد تجربی ضرورت دارم که فعلاً در دسترس نیست.

ظاهره انوری بنت سيد باقر صنف دوازدهم از لیسه آریانا

آرزوی من اینست که یک مملکت پیشرفته داشته باشیم و در یک فضای صلح و آرام زندگی کنیم. در آینده می خواهم حقوقدان شوم.

صفی الله هوتک درویش علی زوي، ۱۱ ټولگی

نولس کاله عمر لرم خپل د ښوونځي درسونه ترڅنګ د خطاطي په دوکان کې هم کار کوم. په راتلونکي کې غواړم چې يو ژورنالست شم. ترڅو وشم کولای د خپل هېوادوالو غږ د چارواکو تر غوږو ورسوم. او د ټولو هېوادوالو څخه هيله لرم، ترڅو ټول په ګډه سره متحې راوتغاري او خپل ټاټوبي ته خدمت وکړي.

رابعه ديولسم ټولګي زده کوونکې

په اوسنيو شرايطو کې ځوانان بايد د خپل هېواد په بيا رغونه کې هڅه او کوشش وکړي. زموږ هېواد تر ټولو زيات دښوونې او روزنې بډايښ ته اړتيا لري. زما وينا نورو ځوانانو ته دا ده چې هېواد ته په خدمت کولو خپل مسؤليت ادا کړي. په راتلونکې کې، غواړم ليکواله شم.

سيمين دبستاني معلم صنف يازد هم از لیسه مرکز يکاولنگ

من می خواهم در آینده پيلوت شوم و در آسمان ها پرواز نمايم! چون راه رفتن در زمين برايم تکراری شده است.

محمود فرزند عبدالحق صنف دوم از لیسه خواجه عبدالله انصاري

می خواهم در آینده پولیس شوم و در امنیت کشور خود همکاری نمایم.

شفیق الله سیر دمحمد یمن زوي دڅلورم ټولګي زده کوونکي

زه په خپل ټولګي کې اول نمره يم، زه تل د خپل ټولګي درسونه څنګ کې کورسونه هم تعقيبوم، زما په اند که چيرې څوک وغواړي چې تل په خپلو درسونو کې بر يالي او خپل په ټولګي کې تر ټولو لوړې نمرې وگټي، يوازې دې ښوونځي په درسونو اکثفا نه کوي تل دې دزده کړو په چارو

سيد ذبيح صنف دوازدهم از لیسه عالی غازي ۱۸ ساله

می خواهم در آینده حقوق دان باشم و از این طریق به جامعه خدمت کنم. آرزو دارم به حقوق مردم خود رسیدگی نمایم.

شفیق الله سلطان خیل د باغچه گل زوي، ۱۰ ټولګي

۱۸ کاله عمر مې دې د يوې غربي کورنۍ څخه يم او له ډېرو اقتصادي ستونزو سره لاس او گريوان يم، خو بيا هم خپل درسونه په شوق سره لولم. په راتلونکي کې غواړم انجنیر شم او د دې دندې له لارې د خپل اقتصادي ستونزو ته د پاي ټکي کړم او خپل هېواد ته خدمت وکړم.

اجمل معلم صنف دوازدهم لیسه غلام محمد غبار، ۱۷ ساله

من در آینده می خواهم ډاکټر شوم. آرزوی بزرگ من این است که افغانستان توسط خود افغان ها آباد شود و ما راه معقول را انتخاب نمایم که به نفع ما و جامعه ما باشد.

تربیت: لطفا خودت را کاملا معرفی کنی!

جواب: من شوربان متعلم صنف هشتم لیسه درخانی میباشم.

تربیت: کدام اثر، کاردستی شما میباشد؟

جواب: من توسط مهره، لاکت درست کرده ام که بسیار مورد توجه استادانم قرار گرفت.

تربیت: هدف شما از اشتراک در این نمایشگاه چه بوده است؟

جواب: به دلیل شوق و علاقه یی که به هنر داشتم خواستم، که کاری انجام دهم که همیشه ماندگار باشد، بنابراین خواستم نشان دهم که ما شاگردان استعدادهای زیادی داریم وزمانی که معلم راهنمایمان بصیره جان به ما گفتند که قرار است نمایشگاهی در مکتب داشته باشیم و ازما خواست تا آثار خود رابیاوریم، ما هم ازاین کاراستقبال کردیم، واترم در نمایشگاه مورد توجه قرار گرفته است.

تربیت: از مکتب خود چه انتظاری دارید؟

شوربان: از دست اندر کاران مکتب خود انتظارآن را دارم که با برگزاری چنین نمایشگاهها با امکانات لازم ما را بیشتر تشویق نمایند و خواهش ما این است که این گونه فعالیت ها در مکتب ادامه داشته باشد.

گزارشی

از نمایشگاه آثار دستی

در لیسه درخانی

گزارشگر: ذکيه احمدی

روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۷ / ۳ / ۵ در لیسه درخانی نمایشگاهی از آثار دستی (انواع خامک دوزی انواع گل دوزی، مکرومه بافی، خیاطی، قلاب بافی، مهره دوزی و...) ۱۷۹ شاگرد افتتاح گردید. با شاگردانی که آثارشان در نمایشگاه به نمایش گذاشته شده بود مصاحبه هایی را طور خلاصه برایتان تقدیم مینماییم. از شوربان به دلیل اینکه اثرش در نمایشگاه به نمایش گذاشته شده بودو بسیار خوشحال بود، پرسیدم:

من نازنین صنف هشتم لیسه درختانی میباشم.

تربیت: در این نمایشگاه کاردستی شما کدام است؟

جواب: مجموعه یی از آثار خمیری (نوعی خمیر که از چسب چوب، وازلین، رنگ، نوعی آرد مخصوص و...) که شامل یک سبد گل، یک سبد میوه و گل‌های شاخه یی میباشند.

تربیت: از اینکه اثرت در نمایشگاه به نمایش گذاشته شده

است، چه احساسی دارید؟

جواب: احساس بسیار خوشی دارم و امیدوارم که این نمایشگاهها در سطح مکاتب مختلف برگزار شود تا ما با آثار شاگردان دیگر مناطق هم آشنا شویم و فکرمیکنم که کار بسیار جالبی خواهد بود و وزارت معارف باید در این زمینه برنامه هایی را برای مکاتب داشته باشد.

تربیت: از اینکه وقت تان را در اختیار ما قرار دادید، تشکر میکنم.

تربیت: از معارف چه انتظاری دارید؟

شوریان: از وزارت محترم معارف انتظار دارم تا به ما امکانات بدهند. ما چند ماه زیر خیمه درس میخواندیم و بسیاری از بام‌های ما چکک میکند شاگردان ما محیط مناسب برای ورزش ندارند و امکانات بسیار کمی داریم مثلاً برای کارهای هنری ما شاگردان توجه جدی صورت نمیگیرد. اگر نمایشگاه ما مقدار کمی امکانات میداشت، خیلی بهتر بود، مثلاً برای لباسها که با دست خامک دوزی شده است، مانکن میبود و یا چند میز مناسب برای چیدن این آثار بر روی آنها میبود، نمایشگاه بهتری میتوانستیم داشته باشیم. که ما این توقع را از وزارت معارف داریم تا برای کارهای هنری شاگردان امکانات مناسب قرار دهند.

از هوسی جان و نازنین جان! که در این نمایشگاه آثارشان

به نمایش گذاشته شد، پرسیدم:

تربیت: لطفاً خود را معرفی کنید!

من هوسی بنت غلام حضرت صنف هشتم لیسه درختانی میباشم .

تربیت: لطفاً در مورد اثر خود که در نمایشگاه به نمایش

گذاشته اید، توضیح دهید!

آثار من مجموعه یی از مکرومه بافی هاست که شامل گازو چوکی، آویز کوچک، پوش جعبه دستمال کاغذی، گلدان و پوش گروپ خواب میباشند.

مشوق شما در این کار چه کسانی بوده اند؟

مشوق من مادر جانم بوده اند که بسیار مرا در این کار همراهی کردند.

تربیت: در آینده میخواهید با هنرتان چه کنید؟

جواب: میخواهم در این هنر واقعا تخصص کسب کنم و این کار را ادامه دهم و به دیگران هم آموزش بدهم.

تربیت: لطفاً خود را به طور کامل معرفی کنید!

او دگنیو قندونه دي. شات له نورو خوراكي موادو څخه ښه هضمېدونكي دي او همدا راز په بدن كې نا شايستوي مواد په قند و بدلوي او معمولي قندونه د انگورو او د مېوې په قندونو بد لوي.

په شاتو كې

ستاسو لپاره روغتيا ده

د آيت شريف ژباړه

ژباړن: ح.ا.عتيق

شات چې په عربي ژبه كې ورته عسل او په دري كې ورته شهد وايي، وايي هغه خوره ماده ده چې د شاتو مېچې يې له ځانه توليدوي.

په شاتو كې له نورو موادو څخه زيات وېټامينونه موجود دي لكه د B6, B5, B2, B1 وېټامينونه او د A, E, K, C وېټامينونه.

شات د ډول ډول پروټينونو او معدني موادو لكه: كالسيوم، سوډيم، پوتاشيم، مگنيزم، اوسپنې، فاسفورس، گوگرد او دنورو معدني موادو درلودونكي دي.

په طبابت كې د شاتو استعمال:

شاتو د ځينو خطرناكو ناروغيو په درملنه كې اغېزناك رول لوبوي. چې هم يې خوړل او هم يې په ټپونو اېښودل گټور دي.

شات د تنفسي ناروغيو، د زړه ناروغيو، د عصبي ناروغيو، د بلډوډو ناروغيو او ځينو نورو ميكروبي ناروغيو د له منځه وړلو لپاره زيات گټور دي.

څېړونكو د خپلو څېړنو په لاسته راوړنو كې دا معلومه كړه چې، شات ميكروبيونه جذبوي او د ټپ يا زخم له لارې هغه ميكروبيونه چې په زخم كې موجود وي له منځه وړي. همدارنگه، شات دردونه كرار وي او بد بويي له منځه وړي.

الله (ج) په قرآن مجيد كې د شاتو په باره كې فرمايي (په شاتو كې ستاسو لپاره روغتيا ده) او همدارنگه رسول اكرم (ص) فرمايلي دي (اې خلکو! داسې شی ندی پیدا شوی چې له شاتو څخه زیات گټور وي مگر شات دي چې د ټولو دردونو شفا ده) حضرت علي (رض) فرمایلي دي: (شات ټولو ناروغيو ته درمل او په وجود كې ميكروبيونه له منځه وړي او زړه ته خلا ورکوي).

بوعلی سینا د خپل 'قانون' نومي کتاب كې ليكلي: (شات ستاسو بدني ځواک پیاوړی کوي او اشتها زیاتوي).

د شاتو تركيبات:

شات د طبيعت له مهمو قندي موادو څخه شمېرل کيږي، چې تر ټولو مهم يې د مېوې قند، د انگورو قند

در هنر کوش که عزیز جهان شوی!

تربیت: نقاشی را از چه زمانی شروع کرده اید و در کدام بخش نقاشی در این نمایشگاه اشتراک کرده اید؟

ج: از طفولیت، در بخش هنر مدرن

تربیت: نقاشی را در کجا آموخته اید؟

ج: در مرکز هنرهای معاصر افغانستان

تربیت: در این نمایشگاه چند اثر از شما وجود دارد؟

ج: ۹ تابلو

تربیت: آیا تا به حال نمایشگاه دیگری از آثارتان برگزار کرده اید، به چه مناسبت هایی؟

ج: بلی! به مناسبت های مختلف مانند: روز زن، دموکراسی، مبارزه با مواد مخدر و محو خشونت علیه زنان یاد آور می شوم که نمایشگاهی که من در آن شرکت داشتم، همه آن ها داخلی بودند.

تربیت: هدف از برگزاری نمایشگاه چه بود؟

ج: نشان دادن مشکلات زنان و موضوعاتی که مشکلات زنان را برای مردم بیان نماید.

تربیت: مشوق اصلی شما چه کسانی بودند؟

ج: مشوق اصلی من استادان مکتب و فامیل و هم صنفی های من بودند.

تربیت: نقاشی را از کجا شروع کردید؟

ج: با این کار آشنایی سابق داشتم؛ ولی در درس ها مرحله ای چون: پنسل، روغن و تمام رنگهای روغنی را آموختم.

تربیت: در این نمایشگاه چند اثر از چند هنرمند موجود میباشد؟

ج: ۲۳ هنرمند با حدود ۹۳ تابلو شرکت کرده اند.

تربیت: لطفا در مورد این

تابلوی خود کمی توضیح

دهید؟

ج: همین طور که در این تابلو می بینید، تصویری از یک دختر متعلم کشیده ام که قسمت بالایی سر این دختر به صورت نواری از رنگ های مختلف استفاده شده است. همینطور قسمت بالایی این تابلو - که نشان

دهنده این است که یک دختر متعلم چه آرزوها و چه ایده های زیبایی دارد، اما همینطور که در تصویر مشاهده میکنید، در اطراف این متعلم چهره های زیادی نیز کار کرده ام که نشان دهنده این است که این افراد مانع رسیدن این دختر به آمل و آرزوهایش میشود.

چند پیش نمایشگاهی در لیسه استقلال کابل دایر شده بود که در این نمایشگاه تعدادی از جوانان کشور نقاشی مدرن شان را به نمایش گذاشته بودند. نقاشی یکی از هنر هایی است که در افغانستان از سابقه پس طولانی برخوردار می باشد. ما دستان این هنرمندان جوان را گرم می فشاریم و آرزو می بریم تا هنر نقاشی را در کشور عزیز ما به بالندگی برسانند. در این شماره با یکی از این جوانان گفت و گویی انجام داده ایم که با هم می خوانیم.

تربیت: نام شما چیست؟

ج: شنکی ستانکزی

تربیت: از کدام مکتب فارغ شدید؟

ج: رخشانه

د مثنوی کیسه

دهغي بنځي کيسه، چې ماشوم يې د بام پر څنډه نږدې و چې وغورځيږي او هغي له حضرت علي کرم الله وجهه څخه مرسته وغوښته:

يوه ورځ يوه بنځه حضرت علي کرم الله وجهه ته راغله او په سوې ساه يې ورته وويل: ماشوم مې د بام له څنډې وښويده او اوس پرناوه ناست دی، چې ورته ووايم راشه نه راځي او که ورنږدې شم ويريږم، چې ونه غورځيږي. ماشوم مې هوښيار نه دی، چې زموږ په خير وپوهيږي، چې لويدل خو بليدل لري هغه ته نه شم ويلای، چې له خطرېه وټښته او ماته راشه دلاس په اشاره هم نه پوهيږي او که پوهيږي هم پروا يې نه لري. د شيدو ډک تې مې هم وروښود خو هغه يې پروا ونه کړه. دخداي لپاره تاسو مرسته وکړئ ځکه تاسو ددې او هغي دنيا مرستندوی ياست. ژر مې چاره وکړه، چې دزړه ميوه راڅخه خطا نه شي. حضرت علي کرم الله وجهه ورته وويل: ژر بام ته بل ماشوم وڅيژوه، چې هغه بل کوچنی يې وويني نو ورته رابه شي. ځکه چې هر څوک پر خپل همجنس مين وي. بنځي همداسې وکړل ماشوم چې بل ماشوم وليده په منډه منډه ورغی. ماشوم په څښيدو څښيدو د بام خواته راته او له لويده څخه بچ شو. خداي پاک پيغمبران ځکه له انسانانو څخه غوره کړي، چې خپل همجنس انسان له ټيندک او پريوتو څخه وژغوري. خداي پاک انسانانو ته وويل ستاسې لارښوونکي مې ستاسې له جنسه پيدا کړل تر څو لاره ورکه نه کړی. يو جنس خپل جنس ته د ورسيدو تلوسه لري. حضرت عيسي او ادریس عليهم السلام ځکه اسمان ته وختل، چې په خلقت کې له ملايکو سره همجنس و. او هاروت او ماروت ځکه ځمکې ته راکوژ شول، چې نفس يې د انسانانو غوندې غوښتنې لرلې او کافران ځکه په غلطه روان دي، چې سليښت يې د شيطانانو هم جنس دی، د دوی زړونو، عقلونو او سترگو يوازې بد زده کړي او دا بد يې د ابليس له هغه حسادت څخه هم اخيستي، چې په خپله ابليس يې هم تباه کړی و.

اگر به جای او می بودم...

- لیزا د خیر محمد لور ددولسم ټولګې زده کوونکې دعایشه دراني له لېسې څخه که چېرې زه دښوونکې پر ځای وای نو ما دښوونځي ټولو غړو سره صمیمانه اړیکې او دې دوستی فضا رامنځته کوله، سر بیره پر دې ژبنی، قومي او منطقي توپیرونو ته مې د پای ټکی ایښود، زده کوونکو ته مې دپوښتنې کولو فضا ایجاد وله، زده کوونکي مې خود محوری ته تشویقوله، زده کوونکو ته مې آزادی ورکوله نه داسې آزادي چې زده کوونکي ترې بده ګټه واخلي. او همدا راز دیکتاتورانه عمل مې د زده کوونکو په وړاندې نه تر سره کاؤ نه چې د هغوي استعداد تر تاثیر لاندې راشي.

- ساره بنت عبدالله صنف یازدهم -
اگر بجای مدیر مکتب می بودم، تلاش می کردم تا یک اداره سالم به وجود آورم و با همکاری فامیل های شاگردان، معلمان و شاگردان، شرایط بهتر آموزشی را آماده نمایم.

- سید هاشم معلم صنف دوازدهم لیسه حبیبه -
اگر من پدر می بودم، با اطفال خود به خشونت رفتار نمی کردم و می گذاشتم که در رشته و مسلک دلخواه خودشان، تحصیل کنند؛ به خاطری که هر فرد استعداد خاصی دارد و می تواند در آن موفق شود.

- ګیتی سلطاني د محمد اقبال لوردیولسم ټولګې زده کوونکې -
که چېرې زه د مور پر ځای وای د هر څه دمخه مې ځان دیسوادۍ له تیاروڅخه ژغوره بیا مې دخپلو اولادونو روغتیا ته پاملرنه کوله بیا مې د هغوي منطقي غوښتنې په ځای کولې، له هغوي سره مې په ریښتني توګه مینه کوله، هغوي مې زده کړو ته هڅوله، اوځپلې غوښتنې مې په زور سره په هغوي نه تحمیلولې، او خپلو اولادو ته یوه ښه مور پاتې کېدم.

فوتبال چیست؟

قسمت دوم

تعریف پاس:

یک پاس کامل آن است که گیرنده بتواند پس از دریافت از آن بهره کافی را ببرد. پاس خوب باعث ایجاد ارتباط بین بازیکنان شده، در نتیجه اعتماد به نفس تیم را بالا میبرد. توانایی تیم در حفظ توپ، ارسال پاس های دقیق و کنترل آن یکی از اهداف مهم مربی تیم به شمار میرود.

لازمه پاس ماهرانه، داشتن تکنیک خوب انتخاب پاس است.

انتخاب پاس به عوامل ذیل بستگی دارد:

- آگاهی محیطی به آنچه که در اطراف بازیکن میگذرد، به محل استقرار همبازیان و حریف
به مناطق مختلف زمین نزدیک شدن به دروازه خود پاس دادن
فصدی اطمینان بیشتری میخواهد. به اهداف تاکتیکی تیم، به قابلیت های تکنیکی بازیکن
- قابلیت لمس توپ، کنترل و ارسال پاس با یکدیگر در ارتباط بوده، از اهمیت خاصی برخوردارند.

ویژگی های یک پاس خوب:

- ساده باشد، دقیق باشد، سرعت لازم را داشته باشد، زمان ارسال پاس، فریب در ارسال پاس

دریبلینگ:

حرکت پایه توپ در سطح زمین و عبور از بازیکن حریف و دستیابی به فضای مفید را دریبلینگ گویند.

ویژگیهای دریبلینگ:

- کنترل و تسلط نزدیک، قابلیت تظاهر و فریب، قابلیت تغییر مسیر، قابلیت تغییر سرعت

مراحل دریبلینگ:

دریبلینگ دارای سه مرحله است:

- نزدیک شدن به حریف: با سرعت به حریف نزدیک شدن و از حرکت عرضی خودداری کردن، به هم زدن تعادل حریف، بهره برداری از فضای پشت مدافعان

اصول حمله:

- عرض (پراکندگی) - نفوذ - تحرک (حرکت) - خلاقیت (فریب) عرض: ایجاد فضا برای پاس ها و حرکات نفوذی و جدا سازی مدافعین و ...

نفوذ: ایجاد وضعیت خوب حمایت بدون توپ در جلوی آن و دید و توانایی در تحویل پاس های قطری به طرف جلو با کیفیت عالی
تحرک: حرکت با توپ روی جاگیری بازیکنان حریف تأثیر میگذارد و هر تحرک آغازگر حرکت های بیشتری است.

خلاقیت: تصورات و

نگرشهای بازیکنان و تواناییهای تکنیکی در انجام موارد غیر منتظره

اصول دفاع:

تأخیر- تمرکز- تعادل -

کنترل و محدود کردن

تأخیر: کاهش دادن

سرعت بازی به منظور

بیشتر شدن مدافعان و سلب موقعیت برتر

۴. کنترل با سر: این کنترل بیشتر شامل پیشانی میشود که در هنگام لمس توپ با پیشانی، سر باید امتداد حرکتش به سوی عقب باشد.

اصول کنترل توپ:

- قرار گرفتن در مسیر حرکت و پرواز توپ.
- انتخاب سطح تماس (قسمتی از بدن که توپ را مهار میکند، در لحظه تماس به آرامی عقب کشیده میشود).
- آرامش عصبی و عضلاتی، حفظ تعادل بدن و نرمش در حرکات.
- مهار توپ و در مسیر دلخواه قراردادن آن با یک حرکت.
- به استقبال توپ رفتن.
- احساس لمس توپ، جوهر اصلی کنترل توپ، حسی است که باید بیشتر تقویت شود.
- با قسمتی از بدن از توپ محافظت نمایید.

تمرکز: هوش و هواس و فکر بازیکن باید در زمین فقط به بازی و توپ باشد.

تعادل: از موقعیتهای اطراف خود در هنگام تحویل توپ آگاه باشد.

کنترل: هر اندازه با توپ بیشتر کار کرده باشید و حرکات با توپ داشته باشد و باتوپ عجین باشد، کنترل روی توپ به مراتب بیشتر خواهد بود.

کنترل:

کنترل وسیله و ابزاری است که برای در اختیار گرفتن توپ در جهت پاس دادن، دریبل کردن شوت زدن و حرکت با توپ، بنابراین منظور از مهار و کنترل توپ، متوقف کردن آن نیست، بلکه بازیکن به توپ تسلط کامل پیدا میکنند. کنترل و به دام انداختن توپ، یکی از تکنیکهای اساسی و پایه در فوتبال امروز به شمار میرود. تکنیکهای حرکت با توپ ضربه زدن و کنترل در اجرای تمرینات ارتباط بسیار نزدیکی با یکدیگر دارند.

انواع کنترل:

۱. کنترل با قسمتهای مختلف پا: این کنترل شامل قسمتهای داخل پا، بیرون پا، کف پا، روی پا، پشت پا میباشد.
۲. کنترل با قسمت روی ران: این کنترل با ران انجام میگردد که از انتهای پا شروع شده، تا سرکاسه زانو ادامه دارد.
۳. کنترل با سینه: این کنترل یکی از بهترین راههای کنترل توپهای هوایی است که بازیکن کاملاً و دقیقاً باید زیر توپ برود تا این که بتواند یک کنترل خوب با سینه داشته باشد.

شیر شاه ظاهر غوری

«چې په بېلچه يې گټی، په قلم يې وگټی»

د الحاج محمد الله خان افغان وينا

قلمه پاڅه بسم الله که

ستا په طاقت باندې قايل دي جهانونه

گوتې قلم ته په ژړا شوې

قلم به وی گوتې به خاورې ژړوینه

علم درياب قلم يې گل دی

انسان بلبل دی چې کوي په کې سيلونه

ستوري

گرانو ماشومانو او زلمکو زده کوونکو!
نچونو او هلکانو!

زېری مې درباندي، زېری به را کوي. د (ستوري) په نامه د ماشومانو لپاره یو ښکلی کتاب نوی له چاپ نه را ووت. دا کتاب تاسو ته علم گل سحر لیکلی دی او د نشتر د مشاعرې په ویاړ یې چاپ کړی دی.

خومره به ښه وی چې، زموږ د گران هېواد د ماشومانو او تنکیو ځوانانو په ښکلو گوتو باندې هم، ښه ښه کتابونه ولیکل شي.

تاسې د ستوري په نامه دغه لاندې شعر ولولئ:

شپه ده، توره شپه ده

یمه بام باندې ویده
ستوري ښکلی ستوري
له پاسه را ته گوري

تاسې د ستوري کتاب پیدا کړئ او بیا هغه ښه په مینه او خوند سره ولولئ. که د مجلې ادارې ته یو لیک راولیرئ، ډېر زیات به موږ خوشاله کړئ. تاسو په خپل لیک کې موږ ته ددې خبرې ځواب را کړئ چې، د تاسو شعر ولې خوبنيزي؟!

بیا ددغې پوښتنې ځواب هم راته ولیکئ چې، د تاسې د خالي شعر خوښ دی، که د مینځلې مېنې، کمپیوټر، کارغه، ستوري، باز او زرکې، ملاچرگک، نانڅکې، واورې، لوبې، د انسان کمال او که کوم بل شعر؟
خوږو دوستانو!

موږ غواړو، په تاسو باندې یو بل زېری هم وکړو، هغه دا ده چې، ددې کتاب د شعرونو په څنګ کې، رسامي په کابل کې د څارندوی مېنې د محمد صدیق فرهنگ لیسې یوه زده کوونکې کړې ده. هغه روښان نومېږي او د ځاپوړو سیمه یې د پکتیا ولایت د زرمل ولسوالۍ د اسلام خیلو کلی دی.

روښان اوس په کابل کې اوسي، د ښوونځي د کتابونو د زده کړې تر څنګ یې کمپیوټر هم زده کړی او د انګلیسي ژبې لس میاشتنی کورس هم وایي. دغه زلمکی انځورگر د رسامي په برخه کې ډېر ښکلی استعداد لري او موږ د لوی خدای (ج) په دربار کې د نورو کامیابو دعا ورته کوو.

که تاسې گران ماشومان خپل قلمونه او کتابچې را واخلي، د رسامي د ښوونکي لارښوونو ته غور کېږئ او په هغه عمل وکړئ، تر روښان به لا ښه رسمونه وکاږئ. که بیا د رسامي په برخه کې سیالي ورسره کوئ، نو دا لا د تاسې د تکړه والي نښه ده. روښان سیالي ته چمتو دی، تاسې خپل ځانونه چمتو کړئ.

که تاسې کوښښ وکړئ او خپل استعداد په کار واچوئ، تر دغو شعرونو به لا ښه شعرونه ولیکئ. دا کتاب او د ماشومانو لپاره د شعر او کیسو نور کتابونه ولولئ او په خپله هم یو څه ولیکئ. که لږ سمیدو ته یې اړتیا لرله، د تاسې گران ښوونکي به یې در سم او جوړ کړي. خوښ او بريالي اوسئ.

ملا نصرالدين

ملا نصرالدين به هره ورځ له ځانه سره خپل خر ميلې ته بيو او پير ته به يې راوست. په ميله کې به يو او بل ورته راته او له ملا نه به يې د خره د بيې پوښتنه کوله. په پای کې يوه سړي ملا نصرالدين ته داسې وويل:
 وه ملا صاحب! داسې مالومېږي چې، خردې ډېر جگ بيه کړې دي، ځکه يې خلک نه اخلي.
 ملا داسې ځواب ورکړ:
 نه، زما منظور د خره خرڅلاو نه دی. يوازې دا خلک په دې پوه کوم چې، د ملا نصرالدين ژوند له دغسې خړو سره تيرېږي!

بې برېکه بايسکل

يو سړی په يوه بايسکل سپور و په لاره کې يې له يوې ښځې سره ټکر وکړ.
 ښځې په قهر سره ورته وويل: بلا دې ووهه برېتونو ته دې وگوره بايسکل نشي چلولی!
 سړي ورته په ډېر عاجزۍ وويل: ترورې! گناه د برېتونو ده، گناه د برېکو ده.

درې لیوني

يوه ورځ درې لیوني د سیند تر غاړې ناست و. يو له بل څخه يې پوښتنې کولې:
 لمړی: که چېرې سیند اور واخلي نو ماهیان به چېرې لاړ شي؟
 دویم وویل: خدای دې خوار کړه! چېرې به لاړ شي. ونو ته به وڅیړنیز درېمی وویل: ولې غوښي خوندې چې ونو ته وڅیړي؟

غیرتي ځوان

يوه ورځ يوه ځوان هلك د سیند تر غاړه ولاړ ؤ او چرت يې واهه. يو لاروي ترې وپوښتل: وروره! خیرت خو به وي؟
 ځوان هلك وویل: غواړم سیند ته ځان گزار کړم او ځان ووژنم.
 لاروی: نو چرت څه ته وهي؟
 ځوان: چرت خو ځکه وهم چې اوبه ډېرې یخې دي.

نظریات دوستان

بهترین خدمت جهت رشد استعداد های جوانان و نوجوانان از طریق چنین نشریه ها ممکن است و شما رسالت ایمانی و وجدانی خود را بدینوسیله انجام داده اید.

چنین نشریه ها ذهن اطفال و نوجوانان ما را روشن و پر بار میسازد و از خداوند متعال موفقیت هر چه بیشتر شما را درین عرصه خواهیم.

ریاست ارتباطات و سخنگو

هیله جان متعلم صنف دهم لیسه عالی رابعه بلخی، در رابطه با مجله تربیت نظریات جالبی را ارائه داده اند.

هیله جان با ابراز سپاس و امتنان از دست اندرکاران مجله تربیت درخواست نموده اند تا مقاله های دینی و همچنین مقاله هایی به زبان انگلیسی به مجله اضافه گردد.

دخوست ولایت وینو او هخاندوخلمواو خلمکو ته ټټې چارې!

هیله ده چې، دژوندانه په لارواوچاروکې پیاوړې او بریالیتوب مو په برخه وي

ستاسو له ستاینو، وړاندیزونو او نیوکو څخه چې د تربیت مجلې په اړه مورا استو لي وې، یوه نړۍ مننه کوو او همداراز، ستاسو نیوکې په ورین تندي منو، که خدای کول د تربیت مجلې په راتلونکې ګڼه کې به ستاسو غوښتنو ته زموږ مخه وي. هغو دوستانو چې، موږ ته لیکونه را استولي، ښاغلیو هر یو سید موسی مجروح، حبیب الله مسعودي، سربوونکي لعل شاه، ښوونکي عاشق الله، نورعلي، حاجي زنگي خان، نواب خان، اسد الله هجران او نعمت الله سوله مل نه مننه کوو.

په راتلونکي کې، ستاسو د لا نورو همکاريو په هیله، ګیله مو دسر په سترگو منو. د تاسو لیکونو موږ په غیاب کې ستاسو دیدن وکړ او دادي موږ، د تربیت مجلې له لارې تاسو ته د لیک خواب درولېږه. خدای پاک (ج) دې وکړي چې، موږ لیک ستاسو خوښ شي، کامیاب او خوښ اوسئ.

من مجله تربیت را مطالعه نمودم و آن را بسیار دلچسپ یافتم. قطع مجله خوب، صحافت آن زیبا و مطالب آن آموختنی است. یگانه اندیشه من این است که مجله بدین زیبایی ایجاب مصادف گزاف می کند که شاگردان ممکن توان پرداخت آن را نداشته باشند. آیا وزارت معارف می تواند این مجله قیمتی را رایگان در دسترس شاگردان و معلمان بگذارد؟ و یا کم از کم برای معلمان و شاگردان آن را با نوعی «سب سایدی» توزیع نماید؟ این اندیشه من به هیچ وجه مانع قدر شناسی از زحمات دست اندر کاران مجله نمی شود.

با تقدیم احترام

نگارگر

مجله تربیت شماره اول سال اول فوس و جدی ۱۳۸۶ را از نظر گذرانیدیم مجله خواندنی است رنگ های انتخاب شده دلچسپ است و مقبول موضوعات به سویه کودکان و نوجوانان به زبان ساده روان و سلیس طراحی و کار شده است در آن جنبه های ادبی، فولکلوری، داستانی، قصه و حکایت همراه با مطالب ورزشی و آموزشی قسمی ترتیب و گنجانیده شده است که توجه خواننده را خوب جلب میکند. اضافه میگردد اگر مواد فولکلوریک (فرهنگ مردم) در آن بیشتر ظاهر شود از نظر من بهتر خواهد بود موفقیت از این بیشتر دوکتور یارقین را آرزو دارم.

والسلام

دوکتور بنووال ثور ۱۳۸۷

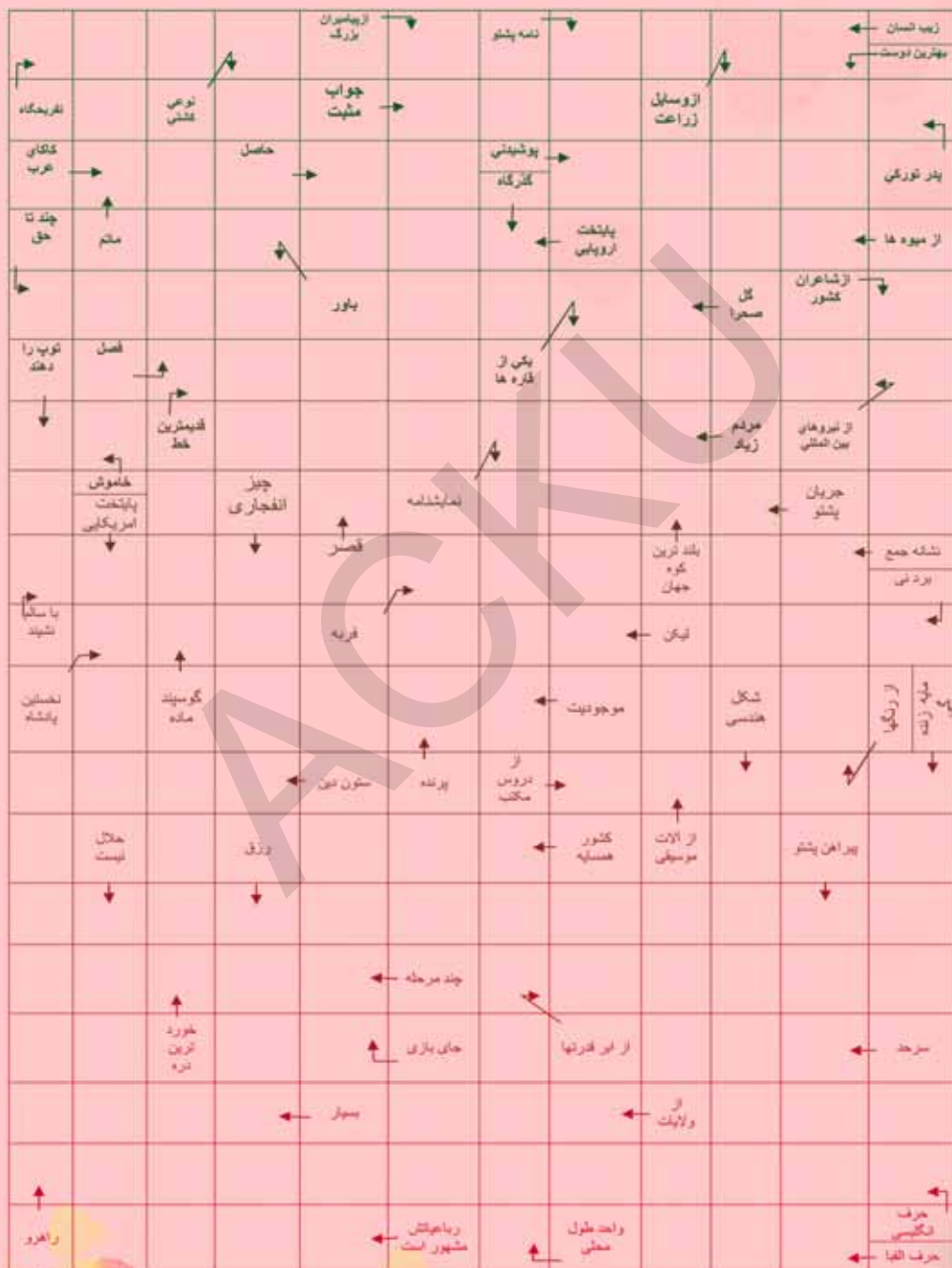

محترم مدیر مسؤول مجله تربیت!

اجازه دهید نخست از همه نشر مجله وزین و زیبای تربیت را به شما و همکاران عزیز تان تبریک گویم.

ماهنامه تعلیمی و تربیتی ویژه کودکان و نوجوانان یک ماهنامه واقعاً آموزنده برای اطفال و نوجوانان است که در آن هرگونه مطلب آموزشی، فرهنگی، ادبی و اجتماعی گنجانیده شده و حقیقتاً مایه سرفرازی وزارت معارف کشور است.

حل کنید و جایزه بگیرید

طرح: ح. شاهد

دریچه باز

نامه دوم

سلام و احترامات ما را قبول کنید!

مسئولین وزارت معارف همیشه میگویند ما چند میلیون شاگرد را به مکتب آورده ایم و هزاران مکتب ساخته ایم. من به عنوان نمونه از مکتب خود سخن میگویم. از مکتب «نازو» انا» که در یک محل شیک کابل مکروریان اول قرار دارد.

- ۱- در این مکتب بسیاری از صنف ها چکک میکند
 - ۲- کم از کم از کم شاگردان ۱۰ تا ۱۵ صنف در روی حویلی مکتب درس میخوانند.
 - ۳- روز های بارنده گی درس وجود ندارد.
 - ۴- کمبود کتاب بسیار زیاد است.
 - ۵- نیم میز ها و چوکی ها شکسته است.
 - ۶- شاگردان زیادی مجبور اند روی زمین تر و مرطوب بنشینند.
 - ۷- مکتب ما به مکتب شباهت ندارد. مقامات و تفتیش ها می آیند جای و کلچه خود را خورده و دوباره راپور خیریت شانرا به وزارت میدهند. این مکتب بیشتر مانند تحویل خانه میز ها و چوکی هاست نه مکتب.
 - ۸- در چنین مکتبی چگونه اصول مکتب برقرار میباشد. اینها حقیقت است اگر کسی باور نمیکند، یکبارباید و ببیند، مخصوصاً وزیر صاحب معارف یکبار زحمت بکشد و این مکتب نمونه را به چشم سر مشاهده نماید.
- یکی از شاگردان

نامه سوم

به دفتر مجله تربیت!

بعد از سلام! مجله تربیت بسیار خوشم آمد. همینطور از قصه ها و شعرها و هم درد دل شاگردان که موضوع بسیار خوب است. هر کس میتواند گپ خود را بگوید تا آنرا مقامات بشنوند. یک گپ اینکه، به نظر من این چند نوبت درس خواندن چندان خوب نیست. مثلاً در مکتب ما و مکتب های دیگر، شاگردان سه یا چهار نوبت درس میخوانند. یکی از نوبت ها از ساعت ۱۰ شروع میشود تا ساعت ۴ دوام میکند. ما بی وقت می آییم و بی وقت میرویم. نان خورده نمیتوانیم. نماز خوانده نمیتوانیم با این جنجال ها چه قسم میتوانیم درس را یاد بگیریم.

با احترام

فرشته از مکتب رابیا

شاگردان عزیز! سخن های ناگفته زیادی وجود دارد. حتماً شما هم سخن هایی دارید که می خواهید که با دیگران شریک سازید. این دریچه به همین خاطر گشاده شده است. در شماره قبل نامه هایی را به نشر سپردیم. در این شماره نیز چند نامه شما را به نشر می رسانیم.

نامه اول

من... معلم صنف... مکتب... مکروریان، بدون خودستایی، شاگرد بسیار ساعی، زحمتکش و با استعداد هستم، چنانچه با آنکه امتحان لیاقت را با نمرات عالی داده ام، باز هم اول نمره صنف میباشم، اما با تأسف باید بگویم که درین موفقیت های من معلمان محترم من سهم زیادی ندارند. شاید بپرسید، چرا؟ زیرا که بعضاً معلمان محترم ما غیر حاضر میباشند گاهی با تأخیر در صنف حاضر میشوند؛ گاهی به نام شاگرد محوری آماده گی درس را به عنوان کارخانه گی به عهده شاگردان واگذار میکنند. اکثر شاگردان مکتب توانایی مالی ندارند تا به کورس های شخصی رفته، مضامین مشکلی چون فیزیک، کیمیا، ریاضی و غیره را بیاموزند، لذا آنان از درس ها عقب می افتند. خود من که اول نمره صنف هم میباشم، از نظر مشکلات مالی قادر به رفتن به کورسها نیستم و ناگزیر درس های مشکل ساینسی را با مراجعه به اعضای خانوادهام حل کنم. خواهشمندیم که مسئولین محترم زود زود به مکاتب سر بزنند و از حاضری و تدریس معلمان واریسی نمایند، از شما هم خواهشمندم تا نامه مرا بدون ذکر نام و آدرس چاپ کنید، زیرا عده زیادی از معلمان خوب نیز وجود دارند که میترسم از من آزرده شوند. با تشکر از «تربیت» که دریچه بی گشود تا سخنهایی ناگفته را، ازین دریچه بگویم..

تربیت:

دوست عزیز، با الهام از نامه شما، نام این صفحه را «دریچه باز» گذاشتیم. بعد ازین هر دوست خواننده ما میتواند ازین «دریچه باز» صدای خود را چه شکایت باشد یا حکایت؛ چه گله باشد یا سپاسگزاری، به گوش هر که میخواهد، برساند. «تربیت» امیدوار است که این «دریچه باز» باز تاب صدا های شما باشد.

شاگردان عزیز!

تنها راه رسیدن به تحصیلات عالی

عبور از امتحان کنکور می باشد.

مسئولین مجله تربیت این افتخار را

دارند که جهت آگاهی هر چه بیشتر آن‌عده

از شاگردانی که میخواهند برای امتحان

کانکور آماده گی داشته باشند، بخشی از

مجله را اختصاص داده است.

اما در مورد فورم خانه پوری کارت

جوابات، کارت انتخاب، کارت شمول و

رهنمود انتخاب رشته، معلوماتی ارایه

نشده است چرا که این فورمه ها از طریق

وزارت محترم معارف در صنوف ۱۲ برای

شما داده خواهد شد. در شماره های

بعدی سؤالات مضامین دیگر را در اختیار

شما قرار خواهیم داد. توجه داشته باشید

که این اوراق را از مجله جدا نسازید و

هم چنان جواب ها را در آن با قلم نشانی

نمایید بلکه شما می توانید اوراق را کپی

کرده به حل سؤالات بپردازید.

به امید موفقیت بیشتر شما

سؤالات تاریخ

۱ - قبل از اسلام جزیره العرب به چند قسمت تقسیم شده بود؟

۱- یمن، بخت و حجاز

۲- فلسطین و شام

۳- سوریه، لبنان و یمن

۴- عراق، یمن و لبنان

۲ - حضرت محمد(ص) در کدام سال تولد شده است؟

۱- ۵۷۱ میلادی روز دوشنبه

۲- ۵۷۵ میلادی روز شنبه

۳- ۵۷۹ میلادی روز دوشنبه

۴- ۵۵۷ میلادی روز دوشنبه

۳ - حضرت محمد (ص) در کدام تپه به دعوت علنی برای دین اسلام آغاز کردند؟

۱- تپه بی بی مهر

۲- تپه خواجه صفا

۳- تپه صفا

۴- تپه سلام

۴ - هجرت حضرت محمد (ص) در کدام سال میلادی آغاز گردید؟

۱- ۶۴۲ میلادی

۲- ۶۲۵ میلادی

۳- ۶۲۱ میلادی

۴- ۶۱۰ میلادی

۵ - قبل از اسلام مدینه منوره به کدام نام یاد میشد؟

۱- حجاز

۲- یمن

۳- بنو

۴- یثرب

۶ - غزوه بدر در کدام سال هجری صورت گرفت؟

۱- سال سوم هجرت

۲- سال دوم هجرت

۳- سال اول هجرت

۴- سال هفتم هجرت

۷ - حضرت حمزه(رض) در کدام غزوه به شهادت رسیده؟

۱- غزوه خندق

۲- غزوه بدر

۳- غزوه خیبر

۴- غزوه احد

۸ - بیعت الرضوان در کدام مقام مکه معظمه اتفاق افتاده است؟

۱- مقام حدیبیه

۲- مقام مکه

۳- مقام مدینه منوره

۴- مقام بیت المقدس

۹ - خطبه تاریخی حضرت محمد (ص) در حجه الوداع در دامنه کدام کوه انجام شد؟

۱- دامنه کوه زاگروش

۲- دامنه کوه تیر بند ترکستان

۳- دامنه کوه عرفات

۴- دامنه کوه سیاه کوه

۱۰ - حضرت ابوبکر صدیق (رض) در کدام محل به حیث خلیفه اسلام از طرف مردم انتخاب شد؟

۱- در مدینه منوره

۲- سقیفه بنی ساعده

۳- در حدیبیه

۴- در موه

۱۱ - این صحبت از کدام یک خلفای چار گانه اسلام میباشد: «هر توانمند شما نزد من ضعیف و هر ضعیف شما نزد من توانا است.»

۱- حضرت عمر(رض)

۲- حضرت عثمان(رض)

۳- حضرت ابوبکر صدیق(رض)

۴- حضرت علی(رض)

۱۲ - در دوران خلافت حضرت ابوبکر صدیق جنگ با مسیلمه کذاب چه نام داشت؟

۱- جنگ خندق

۲- جنگ خیبر

۳- جنگ حنین

۴- جنگ یمامه

۱۳ - حضرت عمر فاروق (رض) در کدام سال بعثت به دین اسلام مشرف شدند؟

۱- در سال ششم بعثت

۲- در سال سوم بعثت

۳- در سال چهارم بعثت

۴- در سال دوم بعثت

۱۴ - کدام خلیفه اسلام قبل از رحلت جانشین خویش را انتخاب کردند؟

۱- حضرت عمر(رض)

۲- حضرت ابوبکر صدیق(رض)

۳- حضرت عثمان(رض)

۴- حضرت علی(رض)

۱۵ - لقب کدام یک از خلفای اسلام ذوالنورین بود؟

۱- حضرت ابوبکر صدیق(رض)

۲- حضرت عمر(رض)

۳- حضرت عثمان(رض)

۴- حضرت علی(رض)

۱۶ - قرآن کریم در زمان کدام یک از خلفای اسلام تدوین گردید؟

۱- حضرت علی(رض)

۲- حضرت عمر فاروق (رض)

۳- حضرت ابوبکر صدیق(رض)

۴- حضرت عثمان(رض)

۱۷ - جزیره قبرس در زمان کدام یک از خلفای راشدین فتح شد؟

۱- حضرت ابوبکر صدیق(رض)

۲- حضرت عمر(رض)

۳- حضرت عثمان(رض)

۴- حضرت علی(رض)

۱۸ - جنگ صفین بین کدام یک از رهبران اسلام واقع شد؟

۱- بین حضرت علی (رض) و امیر معاویه

۲- بین حضرت عثمان (رض) و حضرت معاویه

۳- بین حضرت زید بن ثابت و حضرت معاویه

۴- بین حضرت معاویه و عبد الله بن سنا

۱۹ - حضرت علی (رض) را کدام یک از اشخاص زیر به شهادت رساندند؟

۱- ابو موسی اشعری

۲- عمرو بن عاص

۳- عبد الله بن ملجم

۴- سعد ابن وقاص

۲۰ - نظام خلافت را در اسلام به نظام پادشاهی کدام یک از راجل عرب تبدیل کرد؟

۱- ابو موسی اشعری

۲- ابوسفیان

۳- عمر بن عاص

۴- امیر معاویه

۲۱ - عمر بن عبد العزیز (عمر ثانی) از کدام سال تا کدام سال میلادی سلطنت کرد؟

۱- از ۷۲۰ - ۷۲۲م

۲- از ۷۱۷-۷۱۹م

۳- از ۷۱۹-۷۲۱م

۴- از ۷۲۰-۷۲۳م

۲۲- اوج تمدن اسلام در زمان کدام یک از شخصیت زیر بود؟

۱- امیر معاویه

۲- حضرت عمر فاروق (رض)

۳- هارون الرشید

۴- عمر بن عبد العزیز

۲۳- فاتح سند چه نام داشت؟

۱- ابومسلم بن قتیبه باهلی

۲- موسی بن نصیر

۳- طارق بن زیاد

۴- محمد بن قاسم تقفی

۲۴- یکی از عوامل سقوط امویان می باشد؟

۱- به میان آمدن احزاب سیاسی و مذهبی مسلمانان

۲- ایجاد طبقات مختلف

۳- حاکمیت مذهبی

۴- لشکر کشی های مسلمانان برای انتشار دین اسلام به کشورهای دیگر

۲۵- کدام یک از رجال ذیل عباسیان را حاکمیت اسلام رسانیده؟

۱- ولید بن عبد الملک

۲- ابو مسلم خراسانی

۳- امام ابراهیم

۴- ابوالعباس

۲۶- یک تعداد مورخان معتقد اند که جوانان فرانسه، انگلستان، ایتالیا و آلمان در بوهن خیی های کدام کشور آن وقت اسلام تربیه شده اند؟

۱- الجزایر

۲- مصر

۳- اندلس (هسپانیه)

۴- عراق

۲۷- ولایت هرات در زمان کدام یک از شاهان ذیل باز جزو قلمرو افغانستان شد؟

۱- سلطان ناصر الدین شاه

۲- امیر شیر علی خان

۳- امیر عبد الرحمن

۴- امیر دوست محمد خان

۲۸- فرمان نظام مشروطیت در زمان مظفرالدین شاه قاجار در کدام سال میلادی اعلان گردید؟

۱- ۱۹۰۵ میلادی

۲- ۱۹۰۸ میلادی

۳- ۱۹۰۳ میلادی

۴- ۱۹۰۱ میلادی

۲۹- رژیم پادشاهی ایران در ماه حوت ۱۳۵۷ هـ.ش سقوط کرد در عوض آن کدام نظام در ایران استقرار یافت؟

۱- نظام شاهی

۲- نظام فدرالی

۳- نظام جمهوری

۴- نظام استبدادی

۳۰- مرکزیت کمپنی هند شرقی در کدام ساحل هند غربی تاسیس گردید؟

۱- کلکته

۲- مدراس

۳- بمبه یی

۴- سوات

۳۱- بعد از سال ۱۶۸۹ میلادی سیاست «تفرقه بینداز و حکومت کن» در هند کدام کشور عملی گردید؟

۱- فرانسه

۲- هالند

۳- انگلستان

۴- هسپانیه

۳۲- کدام از رهبران هند طرح مقاومت آرام را پی ریزی کرد؟

۱- موهنداس کرم چندگاندی

۲- مهاتما ایندراگاندی

۳- نهرو

۴- راجیو گاندی

۳۳- تحت قیادت کدام شخصیت مسلمان در هند بریتانوی حزب (مسلم لیگ) تاسیس گردید؟

۱- ذوالفقار علی بوتو

۲- نواز شریف

۳- محمد علی جناح

۴- مارشال ایوب شاه

۳۴- تقسیم هند به دو کشور یعنی هندوستان و پاکستان در کدام سال میلادی صورت گرفت؟

۱- ۱۹۴۸ میلادی

۲- ۱۹۱۹ میلادی

۳- ۱۹۴۶ میلادی

۴- ۱۹۴۷ میلادی

۳۵- در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۹۶۴ میلادی پاکستان کدام از شخصیت زیر برنده شدند؟

۱- جنرال ایوب خان

۲- فاطمه جناح

۳- جنرال یحی خان

۴- ذوالفقار علی بوتو

۳۶- در اثر قدرت طلبی ذوالفقار علی بوتو در ۱۹۷۱ میلادی کدام کشور جدید از پاکستان جدا شد؟

۱- کشمیر

۲- بوتان

۳- بنگله دیش

۴- سریلانکا

۳۷- در ۱۷ اگست سال ۱۹۸۸ میلادی کدام یک از رهبران پاکستان به قتل رسید؟

۱- جنرال ضیاء الحق

۲- ذوالفقار علی بوتو

۳- جنرال یحی خان

۴- جنرال ایوب خان

۳۸- جنگ تریاک در سال ۱۸۴۲ میلادی بین کدام کشور ها صورت گرفت؟

۱- بین فرانسه و چین

۲- بین فرانسه و انگلیس

۳- بین انگلیس و چین

۴- بین چین و هند

۳۹- در سال ۱۹۰۰ میلادی حس و طن خواهی چینیایی ها بیدار گردید و با اروپائیان از در مخالفت پیش آمدند جشنی به وجود آوردند که به نام جشن؟

۱- جشن پهلوان

۲- جشن بوکسران

۳- جشن مذهبی

۴- جشن سیاسی

۴۰- موسس حزب کوامنگتنگ (حزب ملی چین) چه نام داشت؟

۱- داکتر یاتسن

۲- چیکانچیک

۳- یوان شی کای

۴- چونلای

۴۱- دوره ترقی جاپان در دوران کدام امپراطوری آغاز گردید؟

۱- شوگن

۲- ماتسو هیتو

۳- هیرو هیتو

۴- مانچو کو

۴۲- د ر جاپان در کدام سال خط آهن و تلگراف تاسیس شد و نظام اجتماعی سر و صورت گرفت؟

۱- ۱۸۸۶ میلادی

۲- ۱۸۹۰ میلادی

۳- ۱۸۷۰ میلادی

۴- ۱۸۸۹ میلادی

۴۳- نهضت جاپان در کدام سال آغاز گردید؟

۱- ۱۹۲۰ میلادی

۲- ۱۹۱۹ میلادی

۳- ۱۹۱۸ میلادی

۴- ۱۹۲۱ میلادی

۴۴- روس ها در سال ۱۹۰۵ میلادی از طرف جاپانی ها در جنگی در کدام محل شکست خوردند؟

۱- تسوشیما

۲- پورتسموت

۳- کوریا

۴- موکدن

۴۵- نخستین بمب اتمی را کدام کشور در سال ۱۹۴۵ میلادی جنگ جهانی دوم بر جاپان استعمال کرد؟

۱- اتحاد شوروی

۲- ایالات متحده امریکا

۳- انگلستان

۴- آلمان

۴۶- هند و چین شامل کدام کشور ها می باشد؟

۱- هندوستان و چین

۲- جاپان و چین

۳- ویتنام، کمبودیا و لاوس

۴- برما و تایلند

۴۷ – در جنگ بین ویتنامی ها و فرانسوی ها ویتنامی ها در کدام منطقه بر فرانسوی ها غالب شدند؟

- ۱- تونکن
- ۲- دین بین فو
- ۳- انام
- ۴- کوچین چین

۴۸ – در کدام کنگره استقلال بوسنیا، مانتی نگر و رومانیه پذیرفته شد؟

- ۱- کنگره برلین
- ۲- کنگره اتحاد شوروی
- ۳- کنگره ایالات متحده امریکا
- ۴- کنگره یوگوسلاویا

۴۹ – جنگ اول عمومی جهانی در کدام سال ها به وقوع پیوست؟

- ۱- ۱۹۱۲ – ۱۹۱۶ میلادی
- ۲- ۱۹۲۰ – ۱۹۱۶ میلادی
- ۳- ۱۹۱۴ – ۱۹۱۸ میلادی
- ۴- ۱۹۰۱ – ۱۹۰۹ میلادی

۵۰ – در سال ۱۹۱۴ میلادی دولت عثمانی به طرفداری کدام کشور ها داخل جنگ شد؟

- ۱- آلمان و اتریش
- ۲- اتریش و فرانسه
- ۳- آلمان و انگلیس
- ۴- روسیه و آلمان

۵۱ – در اواخر کدام سال و یلهم دوم و ولیعهدش به هالند پناهنده شدند و در آلمان نظام جمهوری اعلان شد؟

- ۱- ۱۹۲۰ میلادی
- ۲- ۱۹۱۷ میلادی
- ۳- ۱۹۱۸ میلادی
- ۴- ۱۹۲۲ میلادی

۵۲ – بنیانگذار ترکیه جدید کدام یک از شخصیت های زیر بود؟

- ۱- عبدالحمید پاشا
- ۲- سلطان محمد فاتح
- ۳- سلطان محمود دوم
- ۴- مصطفی کمال

۵۳ – کدام کشور در سال ۱۵۱۷ میلادی جزء امپراطوری عثمانی گردید؟

- ۱- الجزایر
- ۲- مصر
- ۳- سوریه
- ۴- بلغاریا

۵۴ – خدیو مصر سعید که از سال ۱۸۵۴ الی ۱۸۶۳ میلادی نفوذ فرانسوی ها را در مصر زیاد ساخت و اجازه حفر کدام کانال را برای فرانسوی ها داد؟

- ۱- کانال پانامه
- ۲- کانال دار دانیل
- ۳- کانال سوز
- ۴- کانال نگرهار

۵۵ – مصر طی سالهای ۱۸۸۳ – ۱۹۰۱ میلادی توسط کدام جنرال انگلیسی اداره میشد؟

- ۱- جنرال سرافینی لین بارنگ

۲- جنرال سر مارتمر

۳- جنرال دو گول

۴- جنرال رابرتس

۵۶ – در سال ۱۹۵۲ سلطنت مصر با یک انقلاب مسالمت آمیز بر انداخته شد و به جای آن توسط جنرال نجیب کدام نظام مستقر ساخته شد؟

- ۱- نظام دمو کراسی
- ۲- نظام سوسیالیستی
- ۳- نظام جمهوری
- ۴- نظام شاهی مشروطه

۵۷ – در سال ۱۹۵۶ میلادی دولت های انگلیس و فرانسه در کشور مصر مداخله نظامی کردند کدام کشور های بزرگ این مداخله را تجاوز آشکار خواند و خواستار خروج آنه از مصر شدند؟

- ۱- آمریکا و شوروی
- ۲- ایتالیا و آلمان
- ۳- هسپانیا و پرتگال
- ۴- هیچکدام

۵۸ – کدام یک از کشور های عربی تا پایان جنگ اول جهانی جزء امپراطوری عثمانی بود؟

- ۱- عراق
- ۲- سوریه
- ۳- لبنان
- ۴- عربستان سعودی

۵۹ – استقلال کشور سوریه در کدام سال صورت گرفت؟

- ۱- ۱۹۴۵ میلادی
- ۲- ۱۹۴۳ میلادی
- ۳- ۱۹۴۴ میلادی
- ۴- ۱۹۴۶ میلادی

۶۰ – کودتای به رهبری جنرال عبدالکریم قاسم علیه نظام شاهی عراق صورت گرفت که تمام خانواده شاه و شخص شاه کشته شدند؟

- ۱- ۱۹۵۵ میلادی
- ۲- ۱۹۵۱ میلادی
- ۳- ۱۹۴۹ میلادی
- ۴- ۱۹۵۸ میلادی

۶۱ – امیر غازی پادشاه عراق که در سال ۱۹۳۳ میلادی به سلطنت رسید طرفدار کدام حزب سیاسی بود؟

- ۱- بان عرب
- ۲- بان اسلامیزم
- ۳- بان ترکیزم
- ۴- حزب بعث

۶۲ – پادشاهی عربستان سعودی ملک عبدالعزيز بن عبدالرحمن الفیصل آل سعود در شیخون از کدام یک رجال زیر به دست آورد؟

- ۱- رشید پاشا
- ۲- حمید پاشا
- ۳- امیر فیصل
- ۴- ملک خالد

۶۳ – کدام یک از پادشاهان سعودی که در سال ۱۹۶۴ طبق وصیت نامه پدرش بعد از برادرانش و سعود به پادشاهی رسید که روشن فکر و آگاه از احتیاجات عصر و زمان بود؟

۱- ملک سعود

۲- ملک فیصل

۳- ملک خالد

۴- ملک عبدالله

۶۴ – کشور یمن که دولت مستقلی تحت اداره امامان تا سال ۱۹۶۳ میلادی بود توسط کودتا سقوط کرد و به جای آن کدام رژیم روی کار شد؟

- ۱- نظام شاهی مطلقه
- ۲- نظام شاهی مشروطه
- ۳- نظام جمهوری
- ۴- نظام دمو کراسی

۶۵ – در سال ۱۹۲۰ میلادی سرزمین فلسطین توسط کدام اعلامیه توسط انگلیس محل سکونت یهودیان گردید؟

- ۱- اعلامیه بالفور
- ۲- اعلامیه ورسای
- ۳- اعلامیه ناتو
- ۴- اعلامیه حقوق بشر

۶۶ – کدام جنگ جهانی موضوع فلسطین را به تعویق انداخت؟

- ۱- جنگ اعراب و اسرائیل
- ۲- جنگ اول جهانی
- ۳- جنگ دوم جهانی
- ۴- جنگ عراق و آمریکا

۶۷ – اسامبله عمومی ملل متحد در سال ۱۹۴۹ میلادی فیصله کرد که کدام شهر را تحت اداره خویش بگیرد؟

- ۱- شهر دمشق
- ۲- شهر بغداد
- ۳- شهر مکه معظمه
- ۴- شهر بیت المقدس

۶۸ – اوضاعیکه حکومت نتواند قوانین را تطبیق و انتظام امور را بر قرار کند و یا در مملکت حکومت باشد نه غارنوال و نه پولیس که از حقوق مردم دفاع کنند و هر شخص به هر کاری دلش بخواهد بپردازد و تفنگی را به شانه اندازد و دارایی های عامه را غارت کنند به آن چه گفته میشود؟

- ۱- اتو کراسی
- ۲- انارشیزم
- ۳- فاشیزم
- ۴- تو تالیریزم

۶۹ – یک کشور برای دفاع از منابع و حقوق گمرکی تجارت خویش در سایر کشور که اقدام میکند آن را در اصطلاح سیاسی چه میگویند؟

- ۱- کاپیتالیزم
- ۲- امپریالیزم
- ۳- مرنتلیرم
- ۴- هیچکدام

۷۰ – از سال ۱۸۷۱ میلادی تا سال ۱۸۹۰ میلادی کدام کشور اروپا قوت ممتاز شمرده میشد؟

- ۱- ایتالیا

۲- انگلستان

۳- فرانسه

۴- آلمان

۷۱ – وحدت ملی کشور آلمان کدام یک از اشخاص ذیل تأمین کرد؟

۱- هیتلر

۲- بسمارک

۳- رایش اول

۴- ویل دورانت

۷۲ – پیمان سه گانه برای تقسیم ایران بین کدام کشورها در سال ۱۹۰۷ میلادی امضاء شد؟

۱- فرانسه، انگلیس و روسیه

۲- آلمان، ایتالیا و فرانسه

۳- هسپانیا، پرتگال و آلمان

۴- روسیه، ایتالیا و فرانسه

۷۳ – در جنگ اول جهانی نوع اسلحه وحشیانه جایز و مشروع اعلان شد؟

۱- تفنگ - مرمی - بمب

۲- تانک - توپ - طیاره

۳- تانک - تیاره - راکت و بمب

۴- هیچکدام

۷۴ – انقلاب اکتوبر که باعث استغفای نیکولای دوم شد در کدام سال اتفاق افتاد؟

۱- ۱۹۱۸ میلادی

۲- ۱۹۱۹ میلادی

۳- ۱۹۱۴ میلادی

۴- ۱۹۱۶ میلادی

۷۵ – در سال ۱۹۱۸ میلادی یک میلیون عسکر مسلح امریکا تحت رهبری کدام جنرال امریکایی وارد فرانسه گردید که عاقبت شومی را برای آلمان بار آورد؟

۱- جنرال ایزناور

۲- جنرال دوگول

۳- جنرال پرشینگ

۴- جنرال رابرتس

۷۶ – کنفرانس صلح پاریس در کدام سالها برگزار شد؟

۱- ۱۹۱۹ – ۱۹۲۱ میلادی

۲- ۱۹۱۹ – ۱۹۲۴ میلادی

۳- ۱۹۱۹ – ۱۹۲۰ میلادی

۴- ۱۹۱۹ – ۱۹۱۸ میلادی

۷۷ – جامعه ملل که اهداف مبنی بر تأمین صلح، امنیت بین المللی، احترام توصل به جنگ، علنی بودن روابط بین دولت ها روابط به اساس عدالت و مساوات که شامل ۲۶ ماده بود در کدام سال تأسیس شد؟

۱- ۱۹۲۴ میلادی

۲- ۱۹۲۳ میلادی

۳- ۱۹۲۵ میلادی

۴- ۱۹۱۹ میلادی

۷۸ – کنفرانس جینوا که در سال ۱۹۳۲ میلادی از طرف ۶۱ کشور منعقد شد استعمال نوع خطرناک اسلحه را منع قرار داد؟

۱- استعمال بمب از طیاره بالون

۲- استعمال توپ و تانک

۳- استعمال راکت

۴- استعمال تفنگ

۷۹ – جمهوری فدرالی آلمان از سالهای ۱۹۱۸ – ۱۹۳۳ میلادی به نام کدام جمهوری شهرت داشت؟

۱- جمهوری انقلابی

۲- جمهوری استبدادی

۳- جمهوری ویمار

۴- جمهوری مطلقه

۸۰ – نخستین رئیس جمهوری منتخب آلمان فریدریش ابرت به کدام عقیده بود؟

۱- عقیده انقلابی

۲- عقیده ریالیست

۳- عقیده سوسیالیست

۴- عقیده استبدادی

۸۱ – در دسامبر ۱۹۳۱ میلادی در آلمان عده بیکاران به پنج میلیون نفر میرسید تباهی اقتصادی موازنه سیاسی را بر هم زد. این بی موازنه کی معروف به کدام دوره بود؟

۱- دوره بحران اجتماعی

۲- دوره سترسمن

۳- دوره بحران سیاسی

۴- دوره بحران اقتصادی

۸۲ – در دسامبر ۱۹۳۰ میلادی حزب سوسیالیست ملی تحت رهبری آدولف هیتلر در آلمان به اقتدار رسید به نام چه معروف است؟

۱- حزب مردم

۲- حزب کارگر

۳- حزب نازی

۴- حزب کمونیست

۸۳ – آدولف هیتلر در کدام سال به حیث صدر اعظم مقرر شد؟

۱- ۱۹۳۰ میلادی

۲- ۱۹۳۲ میلادی

۳- ۱۹۳۵ میلادی

۴- ۱۹۳۳ میلادی

۸۴ – اسلحه ابتدایی نازی ها چه بود؟

۱- طیاره

۲- راکت

۳- زور

۴- تانک

۸۵ – پولیس سیاسی نازی ها به چه نام یاد میشد؟

۱- گشتاپو

۲- اس، اس

۳- کماندو

۴- هیچکدام

۸۶ – این جمله از حرف های کدام یک از شخصیت های آلمان قبل از جنگ دوم جهانی میباشد؟ (نخستین شرط کامیابی استعمال زور است به صورت مستدام)

۱- رایش اول

۲- آدولف هیتلر

۳- ویلم دوم

۴- بسمارک

۸۷ – سرخط سیاست رژیم هیتلر مخالفت با کدام قوم بود؟

۱- با مسلمانان عرب

۲- قوم ساکسونها

۳- قوم صرب

۴- قوم یهود

۸۸ – حکومت نازی در آلمان کدام سیاست اقتصادی را در پیش گرفت؟

۱- سیاست اتکا به سرمایه داران بزرگ

۲- سیاست اتکا به خود

۳- سیاست متکی کارگران

۴- سیاست صدور سرمایه به خارج

۸۹ – تعد از مرگ هندنبورگ رئیس جمهور آلمان نظام سیاسی هیتلر به کدام نام بود؟

۱- نظام سرمایه داری

۲- نظام اتوکراسی

۳- نظام فاشیزم

۴- نظام دیکتاتوری

۹۰ – در ایتالیا بعد از سال ۱۹۰۰ میلادی به توسعه چه نوع انرژی پرداخته شد که موجب تقویت صنعت شد؟

۱- استخراج نفت

۲- تولید و توسعه برق

۳- تولید گاز

۴- تولید سنگ ذغال

۹۱ – در سال ۱۹۲۲ میلادی کدام یک از شخصیت های ایتالیا به رهبری حزب فاشیستی ظهور نمود؟

۱- پاپ پس یازدهم

۲- پاپ اول

۳- موسولینی

۴- هیچکدام

۹۲ – پاپ ایتالیا در کدام سال میلادی سلطنت ایتالیا را به رسمیت شناخت؟

۱- ۱۹۲۸ میلادی

۲- ۱۹۳۰ میلادی

۳- ۱۹۴۰ میلادی

۴- ۱۹۲۹ میلادی

۹۳ – در سال ۱۹۳۶ میلادی موسولینی رهبر ایتالیا با کدام شخصیت آلمان اتحاد کرد؟

۱- آدولف هیتلر

۲- هندنبورگ

۳- بسمارک

۴- هیچکدام

۹۴ – رهبر رژیم انقلابی را در سال ۱۹۱۷ کی به عهده داشت؟

۱- نشویک ها

۲- بلشویک ها

۴- سوسیالیست ها

۴- کارگر ها

۹۵ – در سال ۱۹۲۱ بلشویک ها در مقابل کدام روشها موفقیت به دست آوردند؟

۱- روش ها اوکراین

۲- روش ها ملدادی

۳- روش های سفید

۴-هیچکدام

۹۶- نخستین اساسنامه روسیه شوروی در کدام

سال عملی شد؟

۱- ۱۹۱۷ میلادی

۲- ۱۹۱۹ میلادی

۳- ۱۹۲۰ میلادی

۴- ۱۹۱۸ میلادی

۹۷- برای از بین بردن کدام طبقه اساسنامه

اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۲۴ تصویب شد؟

۱- طبقه دهقان

۲- طبقه سرمایه دار

۳- طبقه کارگر

۴- هیچکدام

۹۸- بین سالهای ۱۹۲۴ - ۱۹۲۷ میلادی کدام

رقیب خود را ستالین شکست داد؟

۱-لنین

۲- تروتسکی

۳- گور باچف

۴- لیونید برجنف

۹۹- کدام یک از رهبران شوروی وقت، جنرال

ها، تکنوکرات ها، مامورین دولت، قهرمانان

روسیه، اعضای حزبی را کشته و یا به فرار و

همچنان تعداد از مردم روسیه به زندان ها

انداخت؟

۱- تروتسکی

۲-لنین

۳- خروشچف

۴- ستالین

۱۰۰- تاریخ معاصر افغانستان از کدام سال

شروع شد؟

۱- ۱۷۲۴ میلادی

۲- ۱۷۳۵ میلادی

۳- ۱۷۴۷ میلادی

۴- ۱۷۴۰ میلادی

سوالات جغرافیه

۱- کدام یک از ارقام ذیل مساحت افغانستان را

و انمود میسازد؟

۱- ۶۴۹,۰۰۰ کیلو متر مربع

۲- ۶۵۰,۰۰۰ کیلو متر مربع

۳- ۵۵۰,۰۰۰ کیلو متر مربع

۴- ۶۰,۰۰۰ کیلو متر مربع

۲- حدود امپراطوری احمد شا بابا به طرف غرب

تا به کجا گسترش یافته بود؟

۱- تا به نیشابور

۲- تا به اصفهان

۳- تا به تهران

۴- تا به تبریز

۳- در زمان کدام یکی از شاهان ذیل نام این

کشور افغانستان گذاشته شد؟

۱- در زمان وزیر اکبر خان

۲- در زمان امان الله خان

۳- در زمان احمد شاه بابا

۴- در زمان تیمور شاه

۴- افغانستان به اساس عرض البلد در کدام

قسمت کره زمین موقعیت دارد؟

۱- در نیم کره جنوبی

۲- در نیم کره غربی

۳- در نیم کره شرقی

۴- در نیم کره شمالی

۵- افغانستان به اساس طول البلد در کدام

قسمت کره زمین اخذ موقعیت نموده است؟

۱- در نیم کره شمالی

۲- در نیم کره شرقی

۳- در نیم کره جنوبی

۴- در نیم کره غربی

۶- افغانستان در نیم کره شمالی بین کدام

درجات عرض البلد ذیل موقعیت دارد؟

۱- بین ۲۸ درجه و ۳۷ درجه

۲- بین ۲۹ درجه و ۳۸ درجه

۳- بین ۲۹ درجه و ۴۰ درجه

۴- بین ۲۷ درجه و ۳۸ درجه

۷- شمال ترین عرض البلد افغانستان از کدام

نقطه ذیل عبور میکند؟

۱- از فیض آباد

۲- از ای خانم

۳- از مای مای

۴- از خواجه غار

۸- جنوب ترین عرض البلد از کدام محل ذیل

عبور میکند؟

۱- از نورخم

۲- از میران شاه

۳- از کانی غر کندهار

۴- از گواران کندهار

۹- افغانستان در قسمت از شمال شرق به کدام

یکی از ممالک ذیل هم سرحد مییابد؟

۱- ایران

۲- چین

۳- ازبکستان

۴- ترکمنستان

۱۰- خط سرحدی ریجوی کدام محلات ذیل را با

هم وصل میکند؟

۱- پامیر - درقد

۲- درقد - خم آب

۳- خم آب - دره ذوالفقار

۴- دره ذوالفقار - کوه سیاه

۱۱- خط سرحدی فخری کدام محلات ذیل را با

هم میپوندد؟

۱- کوه سیاه و کوه ملک سیاه

۲- خم آب و کوه سیاه

۳- دره بولی و خم آب

۴- دره ذوالفقار و کوه سیاه

۱۲- خط سرحدی امیر شیر علی خان کدام

محلات را با هم وصل میکند؟

۱- زورکول و خم آب

۲- خم آب و دره ذوالفقار

۳- دره بولی و زورکول

۴- کوه سیاه و کوه ملک سیاه

۱۳- از جمله مساحت افغانستان چند فیصد

آن را سلسله کوه ها تشکیل داده است؟

۱- ۳/۴

۲- ۳/۳

۳- ۱/۲

۴- ۱/۳

۱۴- چرا میگویند که سمت افاده کوه های

افغانستان شرقاً غرباً است؟

۱- زیرا از طرف شرق به طرف غرب از ارتفاع آن

کاسته شده میروند

۲- زیرا از غرب به طرف شرق ارتفاع آن کم میشود

۳- زیرا از جنوب به طرف شمال ارتفاع آن کم میشود

۴- زیرا از شمال به طرف جنوب از ارتفاع آن کاسته

میشود

۱۵- سلسله کوه های افغانستان از نظر،

تشکیل و پیدایش به کدام سلسله کوه های ذیل

شباهت دارد؟

۱- با سلسله جبال ایفیل

۲- با سلسله جبال بوهیم

۳- با سلسله جبال آسیای مرکزی

۴- با سلسله جبال راکی

۱۶- بیشترین محصولات جواری در کدام

ولایت زرع میشود؟

۱- ولایت کندهار

۲- ولایت ننگرهار

۳- ولایت پکتیا

۴- ولایت پکتیکا

۱۷- باشندگان پامیر را کدام گروپ مردمان

ذیل تشکیل میدهند؟

۱- مردمان پشتون

۲- مردمان چین

۳- مردمان قرغز

۴- مردمان هزاره

۱۸- مهمترین شغل مردمان قرغز عبارت اند:

۱- زراعت

۲- پرورش شتر و اسب ها

۳- پرورش گوسفند و غزگاو

۴- زراعت و مالداری

۱۹- اگر سلسله کوه های هندوکش وجود

نمیداشت چه حوادث رخ میداد؟

۱- افغانستان بسیار سرد میشد

۲- افغانستان دارای اقلیم معتدل میشد

۳- افغانستان دارای اقلیم خشک میشد

۴- افغانستان دارای اقلیم گرم میشد

۲۰- اساس و بدنه سلسله کوه های افغانستان

را کدام یک از انواع ذیل سنگ ها تشکیل

گردیده است؟

۱- سنگهای مرمر

۲- سنگهای بزلت

۳- سنگهای لاجورد

۴- سنگهای گرانیت

۲۱- کدام سلسله کوه های ذیل افغانستان از

جمله کوه های بلند و مرتفع به حساب میروند؟

۱- سلسله کوه های هندوکش شرقی

سوالات کانکور/ ضمیمه شماره دوم مجله تربیت/ ۵

- ۲- سلسله کوه های هندوکش غربی
- ۳- سلسله کوه های بابا
- ۴- سلسله کوه های سلیمان

۲۲ - شروع و ختم هندوکش شرقی را کدام محلات ذیل وانمود میسازد؟

- ۱- فیض آباد و مهرلام
- ۲- دره بولی و کوتل خاواک
- ۳- دره یولیوزیباک
- ۴- دره بولی و کوتل انجمن

۲۳ - کدام یک کوتل های ذیل نورستان را با بدخشان مرتبط میسازد؟

- ۱- تراجمیر
- ۲- خارزار
- ۳- اولیان
- ۴- کچین

۲۴- راه ابریشم از کدام کوتل ذیل عبور میکرد؟

- ۱- واخلیر
- ۲- گوت کز
- ۳- پروغیل
- ۲- گچین

۲۵ - کدام یک از کوه های ذیل زیاد آهن دارد؟

- ۱- کوه سلیمان
- ۲- کوه هندوکش غربی
- ۳- کوه چگایی
- ۴- کوه بابا

۲۶ - کوتل حاجی گک به کدام یک از کوه های ذیل ارتباط دارد؟

- ۱- کوه بابا
- ۲- کوه سیاه
- ۳- تیربند ترکستان
- ۴- کوه سلیمان

۲۷ - ذخایر زیاد آهن در اطراف کدام یک از کوتل های ذیل به ملاحظه میرسد؟

- ۱- کوتل تلخ آب
- ۲- کوتل سالنگ
- ۳- کوتل حاجی گک
- ۴- کوتل سبز

۲۸ - سلسله کوه ها فیروز کوه تر آغاز تشکیل و پیدایش توسط کدام عمل ذیل جیولوژیکی از هم جدا گردیده است؟

- ۱- عمل تکتونیکی
- ۲- عمل پلوتونیکی
- ۳- عمل ولکانیکی
- ۴- عمل آتشفشانی

۲۹ - چرا دامنه شمالی تیربند ترکستان نسبتا به دامنه جنوبی آن یک توپوگرافی بیشتر را جلوه میکند در حالیکه از لحاظ عمر همزمان است؟

- ۱- به خاطر که در دامنه شمالی هوا گرم است
- ۲- به خاطر که رسوبات بادگرد، ریگ و خاشاک را از دشت های ترکمنستان می آورد و شکل اصلی آن را می پوشاند
- ۳- به خاطر که نباتات ندارد
- ۴- به خاطر که نباتات پست قامت دارد

۳۰ - کوتل پیوار به کدام کوه ذیل ارتباط دارد؟

- ۱- سیاه کوه

۲- سفید

۳- کوه سلیمان

۴- کوه بابا

۳۱ - شکل گیری کوه های سلیمان به کدام عهد جیولوژیکی ذیل ارتباط دارد؟

- ۱- عهداول
- ۲- عهد چهارم
- ۳- عهد دوم و سوم
- ۴- عهد پنجم و ششم

۳۲ - کدام یک از سلسله کوه های ذیل از رطوبت مونسونی مستفید میگردد.

- ۱- کوه بابا
- ۲- کوه
- ۳- کوه سیاه
- ۴- کوه سلیمان

۳۳ - شاخ های جنوبی سلسله کوه های سلیمان در بلوچستان کدام یک از حوزه های ذیل را از حوزه جنوبی افغانستان جدا میسازد؟

- ۱- حوزه سند
- ۲- حوزه گومل
- ۳- حوزه کرم
- ۴- حوزه هلمند

۳۴ - در افغانستان فعالیت های آتشفشان در کدام عهد ذیل جیولوژیکی زیاد بود؟

- ۱- در عهد اول
- ۲- در عهد دوم و سوم
- ۳- در عهد چهارم
- ۴- در عهد پنجم و ششم

۳۵ - در حال حاضر آتشفشان در افغانستان وجود ندارد ولی علامات و نشانه های آن در یک محل ذیل به ملاحظه میرسد.

- ۱- ترینکوت ارزگان
- ۲- زرنج نیمروز
- ۳- سلطانپور ننگرهار
- ۴- ده سبز کابل

۳۶ - علامات و نشانه های آتشفشان در کدام یک از محلات به ملاحظه میرسد؟

- ۱- سرسنگ بدخشان
- ۲- شیخ علی پروان
- ۳- چک وردک
- ۴- ناور غزنی

۳۷ - در افغانستان کدام یک از انواع ذیل زلزله ها صورت میگیرد؟

- ۱- تکتونیکی
- ۲- پلوتونیکی
- ۳- ولکانیکی
- ۴- آتشفشان

۳۸ - در کدام قسمت افغانستان زلزله های زیاد صورت میگیرد؟

- ۱- درقسمت جنوب
- ۲- درقسمت شمال شرقی
- ۳- درقسمت غرب
- ۴- درقسمت شرقی

۳۹ - کدام یک از اصطلاحات ذیل معنای مرکز زلزله را میدهد؟

- 1- Artamisia
- 2- Orographic
- 3- Epicenter
- 4- Xerophyte

۴۰ - اساس کوه های هندوکش از کدام نوع سنگ های ذیل تشکیل گردیده است؟

- ۱- بزلت
- ۲- کرویات
- ۳- آهن
- ۴- گرانیت

۴۱ کدام یک از کوه های ذیل افغانستان از لحاظ جنگلات اهمیت خاص داد؟

- ۱- کوه سلیمان
- ۲- کوه بابا
- ۳- سیاه کوه
- ۴- کوه البرز

۴۲ - کدام یک از سلسله کوه های ذیل افغانستان برخلاف تمام سلسله کوه شمالا جنوبا اقتیده اند؟

- ۱- کوه های چگانی
- ۲- کوه سفید
- ۳- سیاه کوه غربی
- ۴- کوه سلیمان

۴۳ - یک تعریف ذیل اقلیم صحیح تر است.

۱- اقلیم عبارت از مجموع پدیده های جوی یک محل است که حد وسطی حرارت، رطوبت، بارندگی و وزش باد را در طول چندین سال مورد مطالعه قرار میدهد.

۲ - اقلیم عبارت از حرارت و بارنده گی است.

۳- اقلیم هوا شناسی را میگویند.

۴ - اقلیم عبارت از میتورولوژی است.

۴۴ - وظیفه عرض البلد عبارت از چیست؟

- ۱- اوقات جهان را نشان میدهد.
- ۲- فصول سال را نشان میدهد.
- ۳- موقعیت یک منطقه را تعیین مینماید
- ۴- اقلیم یک منطقه را نشان میدهد.

۴۵ - وظیفه طول البلد عبارت از چه است؟

- ۱- اوقات و فصول سال را تعیین مینماید
- ۲- موقعیت یک منطقه را تعیین مینماید
- ۳- طول شی را نشان میدهد
- ۴- طول روز را نشان میدهد

۴۶ - وظیفه خط استوا عبارت از چه است؟

- ۱- کره زمین را به چهار قسمت تقسیم میکند
- ۲- کره زمین را به دو حصه شرقی و غربی تقسیم مینماید
- ۳- کره زمین را به دو حصه شمالی و جنوبی تقسیم مینماید
- ۴- کره مین را دو حصه شرقی و جنوبی تقسیم مینماید

۴۷ - وظیفه خط گرینویچ عبارت از چه است؟

- ۱- کره زمین را به دو حصه غربی و شرقی تقسیم مینماید
- ۲- کره زمین را به دو حصه شمالی و جنوبی تقسیم مینماید
- ۳- کره زمین را به دو حصه شمالی و غربی تقسیم مینماید

۴- کره زمین را دو حصه جنوبی و شرقی تقسیم مینماید

۴۸- اعتدال یا برابری شب و روز در کدام وقت سال صورت میگیرد؟

- ۱- پنج حمل و پنج عقرب
- ۲- اول حمل و اول میزان
- ۳- بیست و یک حمل و بیست میزان
- ۴- سی حمل

۴۹- آفتاب در کدام وقت ذیل بالای خط استوا عمود میتابد؟

- ۱- اول حمل و پنج میزان
- ۲- ده جوزا و ده قوس
- ۳- اول حمل و اول میزان
- ۴- سی حمل و سی میزان

۵۰- کدام یک از ارقام ذیل ساحه فشار بلند را وانمود میسازد؟

- ۱- صفر درجه عرض البلد تا ۳۰ درجه
- ۲- صفر درجه تا پنج درجه
- ۳- ۶۰ درجه عرض البلد تا ۹۰ درجه
- ۴- ۳۰ درجه تا ۶۰ عرض البلد

۵۱- کدام یک از ارقام ذیل ساحه فشار پایین را نشان میدهد؟

- ۱- ۵۰ درجه عرض البلد تا ۳۰ درجه
- ۲- ۳۰ درجه عرض البلد تا ۶۰ درجه
- ۳- ۱۲ درجه عرض البلد تا ۳۰ درجه
- ۴- ۶۰ درجه عرض البلد تا ۹۰ درجه

۵۲- کدام یک ولایت ذیل از اقلیم مونسونی برخوردار میشود؟

- ۱- بغلان
- ۲- بلخ
- ۳- جوزجان
- ۴- خوست

۵۳- در کدام وقت سال تأثیرات مونسونی داخل خاک افغانستان میگردد؟

- ۱- در فصل زمستان
- ۲- در فصل تابستان
- ۳- در فصل بهار
- ۴- در فصل خزان

۵۴- تأثیرات مونسونی از کدام طرف ذیل وارد افغانستان میگردد؟

- ۱- از طرف غرب
- ۲- از طرف شمال و شمال شرق
- ۳- از طرف شرق و جنوب شرق
- ۴- از طرف غرب و جنوب غرب

۵۵- در پایان فصل زمستان و آغاز بهار رطوبتی که از بحر آتلانتیک سرچشمه میگیرد از کدام طرف داخل افغانستان میگردد؟

- ۱- جنوب غرب
- ۲- شمال و شمال شرق
- ۳- غرب و جنوب غرب
- ۴- غرب و شمال غرب

۵۶- در فصل تابستان هوای مرطوب خلیج فارس از کدام طرف وارد افغانستان میشود؟

- ۱- جنوب و جنوب غرب
- ۲- شمال و شمال غرب
- ۳- جنوب و جنوب شرق

۴- شمال و شمال شرق

۵۷- کدام یک از مناطق ذیل افغانستان در طول سال بارنده گی زیاد دارد؟

- ۱- هرات
- ۲- میمنه
- ۳- خوست
- ۴- فراه

۵۸- دریای آمو از کدام محل ذیل سرچشمه میگیرد؟

- ۱- از کوه بابا
- ۲- یخچال های هندو کش غربی
- ۳- یخچال های سالنگ
- ۴- یخچال های پامیر کوچک

۵۹- دریای آمو بعد از کدام محل ذیل بنام دریای آمو یاد میشود؟

- ۱- بعد از زورکول
- ۲- بعد از قلعه گاز خان
- ۳- بعد از نقطه اتصال دریای کوکچه
- ۴- بعد از در یولی پامیر

۶۰- دریای آمو بعد از کدام محل ذیل برای کشتی رانی مساعد میگردد؟

- ۱- بعد از نقطه اتصال دریای کوکچه
- ۲- بعد از جهل چقمقین
- ۳- بعد از قلعه گاز خان
- ۴- بعد از دره یولی پامیر

۶۱- کدام یک از فصول سال رژیم بارنده گی افغانستان را وانمود میسازد؟

- ۱- فصل تابستان
- ۲- فصل خزان
- ۳- فصل بهار
- ۴- فصل زمستان

۶۲- اقلیم صحرائی در کدام قسمت افغانستان اضافه تر به ملاحظه میرسد؟

- ۱- شمال غرب
- ۲- جنوب شرق
- ۳- غرب
- ۴- جنوب غرب

۶۳- اقلیم مدیترانه یی در کدام یک از محلات ذیل به ملاحظه میرسد؟

- ۱- جلال آباد
- ۲- مهنترام
- ۳- تورخم
- ۴- چپرهار

۶۴- کدام یک از اصطلاحات ذیل معنای فشار بلند را میدهد؟

- 1- Cyclone
- 2- Anticyclone
- 3- Orographic
- 4- Katabatic

۶۵- کدام یک از اصطلاحات ذیل معنای فشار پست را میدهد؟

- 1- Orographic
- 2- Katabatic
- 3- Cyclone
- 4- Anticyclone

۶۶- کدام یک از انواع ذیل نباتات در اقلیم صحرائی اضافه تر میروید؟

۱- ارته میزیا (Artmisia)

۲- زیروفایت (Xerophyte)

۳- سدرس (Cedrus)

۴- کاکتوس (Cactus)

۶۷- کدام دریا های ذیل در منطقه دولت یار با هم یکجا گردیده و دریای هریرود را تشکیل میدهد؟

- ۱- قیصار و نگاب اوشلان
- ۲- کرخ و سنگل آب
- ۳- سنگل آب سرچنگل
- ۴- سرچنگل و نگاب اوشلان

۶۸- دریای هریرود بعد از کدام محل ذیل به نام دریای هریرود یاد میشود؟

- ۱- بعد از پشتون زرغون
- ۲- بعد از چغچران
- ۳- بعد از اوبی
- ۴- بعد از دولت یار

۶۹- دریای هریرود بین کدام سلسله کوه های ذیل جریان دارد؟

- ۱- تیر بند ترکستان و سفید کوه
- ۲- سیاه کوه و تیر بند ترکستان
- ۳- سیاه کوه و سفید کوه
- ۴- کوه بابا و سفید کوه

۷۰- دریای هریرود از کجا منبع میگیرد؟

- ۱- دامنه های غربی کوه بابا
- ۲- دامنه های جنوبی کوه بابا
- ۳- دامنه های شمالی کوه بابا
- ۴- دامنه های شرقی کوه بابا

۷۱- دریای هریرود بعد از کدام محل ذیل مسیر خود را به طرف شمال تغییر میدهد؟

- ۱- بعد از کرخ هرات
- ۲- بعد از انجیل
- ۳- بعد از گذره
- ۴- بعد از اسلام قلعه

۷۲- دریای هریرود بعد از آنکه داخل ریگستانهای ترکمنستان میگردد به کدام یک از نام های ذیل مسمی میگردد؟

- ۱- تنج
- ۲- سرخس
- ۳- پنجه
- ۴- ذوالفقار

۷۳- کدام یک از دریا های ذیل از جمله بزرگترین دریاهای افغانستان به شمار میروند؟

- ۱- دریای کابل
- ۲- دریای آمو
- ۳- دریای هلمند
- ۴- دریای هریرود

۷۴- کدام یک از دریاهای ذیل افغانستان از منبع الی مقصد در داخل افغانستان جریان دارد؟

- ۱- دریای هریرود
- ۲- دریای کنذ
- ۳- دریای کابل
- ۴- دریای هلمند

۷۵ - کدام یک از دریا های ذیل معاون بزرگ دریای هلمند به حساب می‌رود؟

- ۱- دریای ارغنداب
- ۲- دریای ترنگ
- ۳- دریای ارغستان
- ۴- دریای خسپاس

۷۶ - دریای کابل از کدام محل ذیل منبع میگیرد؟

- ۱- کوتل حاجی گکک
- ۲- کوتل اونی
- ۳- کوتل ملا یعقوب
- ۴- کوتل سبز

۷۷ - دریای کابل در کدام جای به دریای سند میپیوندد؟

- ۱- بنیر
- ۲- لوارگی
- ۳- اپک
- ۴- کوهات

۷۸ - بالای کدام یک از دریای های ذیل بند ها و دستگاه های زیاد اعمار گردیده است؟

- ۱- دریای هلمند
- ۲- دریای آمو
- ۳- دریای هریرود
- ۴- دریای کابل

۷۹ - دریای پنجشیر در کدام یک از محلات ذیل به دریای کابل یکجا میشود؟

- ۱- در قسمت غربی ماهییر
- ۲- در قسمت غربی سروبی
- ۳- در قسمت شرقی سروبی
- ۴- در قسمت شرقی ماهییر

۸۰ - در حال حاضر بزرگترین دستگاه تولید برق در افغانستان کدام یک از دستگاه های ذیل میباشد؟

- ۱- سروبی
- ۲- ماهییر
- ۳- درونته
- ۴- نغلو

۸۱ - کدام یک از جهیل های ذیل منبع یخچال دارد؟

- ۱- آب ایستاده غزنی
- ۲- گودزیره
- ۳- چقمقتین
- ۴- بند پوزینه

۸۲ - بلند ترین قله کوه بابا به نام چی یاد میشود؟

- ۱- شا فولادی
- ۲- تراج میر
- ۳- کاسپین
- ۴- ناب شاخ

۸۳ - بزرگترین بند برق افغانستان بر کدام یک از دریا های ذیل اعمار گردیده است؟

- ۱- دریای پنجشیر
- ۲- دریای الینگار
- ۳- دریا هریرود
- ۴- دریای کابل

۸۴ - بیشترین تعداد نفوس افغانستان در کدام یکی از مناطق ذیل امرار حیات مینماید؟

- ۱- مناطق که از (۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰) متر از سطح بحر ارتفاع دارد.
- ۲- مناطق که از (۲۰۰۰ تا ۳۰۰۰) متر از سطح بحر ارتفاع دارد.
- ۳- مناطق که از (۵۰۰ تا ۱۰۰۰) متر از سطح بحر ارتفاع دارد.
- ۴- مناطق که از (۳۰۰۰ تا ۴۰۰۰) متر از سطح بحر ارتفاع دارد.

۸۵ - نفوس زیاد افغانستان از کدام طریق امرار حیات مینماید؟

- ۱- زراعت و تجارت
- ۲- زراعت و ماللداری
- ۳- جنگلات و ماللداری
- ۴- تجارت و ماللداری

۸۶ - کدام یکی از عوامل ذیل در تمرکز و کتله نفوس نقش مهم و اساس دارد؟

- ۱- کوه ها و دره ها
- ۲- اقلیم و اراضی
- ۳- اقلیم، خاک و اراضی
- ۴- اقلیم، خاک و کوه ها

۸۷ - بالاترین حد تمرکز نفوس در کدام یک مناطق ذیل افغانستان به ملاحظه میرسد؟

- ۱- در مناطق مرکزی کشور
- ۲- در مناطق شمالی کشور
- ۳- در مناطق غربی کشور
- ۴- در مناطق شرقی کشور

۸۸ - کدام یک از ولایات ذیل افغانستان با تناسب وسعت خاک آن پر نفوس ترین ولایات کشور را تشکیل میدهد؟

- ۱- کاپیسا
- ۲- نورستان
- ۳- سرپل
- ۴- دایکنندی

۸۹ - در حال حاضر چند فیصد مردم افغانستان از طریق زراعت و ماللداری امرار حیات مینمایند؟

- ۱- ۷۵ فیصد
- ۲- ۹۰ فیصد
- ۳- ۸۵ فیصد
- ۴- ۷۸ فیصد

۹۰ - در کدام یک از گروپ ولایت ذیل در هر کیلو متر مربع آن از (۲ تا ۲۰) فیصد نفر زنده گی مینماید؟

- ۱- لوگر، هلمند، غزنی
- ۲- کنرها، هرات، کابل
- ۳- بغلان، نیمروز، بلخ
- ۴- نیمروز، سمنگان، هلمند

۹۱ - افغانستان به اساس تعداد نفوس، مناطق جغرافیایی و وضعیت اقتصادی و اجتماعی به چند ولایت تقسیم گردیده است؟

- ۱- ۳۴
- ۲- ۲۹
- ۳- ۲۸
- ۴- ۳۳

۹۲ - به زبان های سامی (عربی) و براهوی در کدام مناطق افغانستان تکلم صورت میگیرد؟

- ۱- در مناطق غربی
- ۲- در مناطق جنوبی
- ۳- در مناطق شرقی
- ۴- در مناطق شمالی

۹۳ - چند لسان مستقل در افغانستان وجود دارد؟

- ۱- ۳۰
- ۲- ۲۸
- ۳- ۲۱
- ۴- ۸

۹۴ - زمین های کدام مناطق ذیل افغانستان در طول سال سه فصل به دست می آورند؟

- ۱- در مناطق مرکزی
- ۲- در مناطق شمالی
- ۳- در مناطق غربی
- ۴- در مناطق شرقی

۹۵ - در افغانستان زراعت کدام نوع غله جات اضافه تر رواج دارد؟

- ۱- برنج
- ۲- جواری
- ۳- گندم
- ۴- جو

۹۶ - از لحاظ انواع مختلف گندم کدام یک از ممالک ذیل در جهان مقام اول را حایز است؟

- ۱- ایران
- ۲- پیرو
- ۳- پاکستان
- ۴- افغانستان

۹۷ - از لحاظ زراعت جواری کدام ولایت ذیل مقام برجسته دارد؟

- ۱- خوست
- ۲- کاپیسا
- ۳- پکتیکا
- ۴- غزنی

۹۸ - مناطق مهم و حاصل خیزی جواری در افغانستان کدام منطقه ذیل است؟

- ۱- کنرها
- ۲- ننگرهار
- ۳- بدخشان
- ۴- تخار

۹۹ - برای زراعت برنج کدام نوع از مناطق ذیل مساعد تر است؟

- ۱- مناطق که دارای آب فراوان و اقلیم سرد باشد
- ۲- مناطق که دارای آب فراوان باشد
- ۲- مناطق هموار که دارای اقلیم گرم و آب فراوان باشد
- ۴- مناطق که دارای اقلیم معتدل باشد

۱۰۰ - از لحاظ زراعت برنج کدام یک ولایت ذیل مقام برجسته دارد؟

- ۱- تخار
- ۲- کندز
- ۳- سمنگان
- ۴- بامیان